

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล

Conceptual Metaphor about “GOD” in The Bible

นางสาวขจิตา ศรีพุ่ม

โครงการวิจัยประเภทงบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัย

เงินรายได้ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2564

สัญญาเลขที่ Huso06/2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

อุปลักษณเชิงมนทศนเกยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีรไบเบิล

Conceptual Metaphor about “GOD” in The Bible

นางสาวชจตา ศรีพุ่ม

ภาควชษาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล Conceptual Metaphor about “God” in The Bible เกิดจากความสนใจในเรื่องการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับระบบความคิดของมนุษย์ที่ว่าความรู้ในภาษาไม่ได้แยกออกจากความคิดแต่ภาษาเกี่ยวข้องกับระบบความคิดของมนุษย์ ตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชานที่มองว่าความหมายของรูปภาษามีความสัมพันธ์และเป็นตัวแทนของโครงสร้างมโนทัศน์ (conceptual structure) ของมนุษย์ จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการทราบว่าการสร้างระบบมโนทัศน์เรื่องของพระเจ้าที่ไม่มีตัวตนให้จับต้องหรือมองเห็นได้ให้แก่ผู้อ่านพระคัมภีร์ไบเบิลจะมีลักษณะการใช้รูปภาษาแบบใดในการเปรียบเทียบ และมีกระบวนการถ่ายโยงความหมายให้เข้าใจถึงพระเจ้าได้อย่างไร ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชาน อีกทั้งยังเป็นส่วนช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของภาควิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสอนอยู่ได้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เขียนตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย บทความวิจัยและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เป็นเอกสารในการค้นคว้าหาความรู้และอ้างอิงในงานวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่จัดสรรทุนสนับสนุนงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาควิชา อาจารย์ผู้สอน นิสิตและผู้สนใจ ตลอดจนสามารถนำไปวิจัยขยายผลต่อได้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ได้กรุณาช่วยอ่านพิจารณาและช่วยชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณนางสาวเมทิกา มีพร้อม ผู้ช่วยเหลือในการจัดรูปเล่มพร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยชิ้นนี้ ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับพระพรและสติปัญญาที่มาจากพระองค์

ขจิตา ศรีพุ่ม

กันยายน 2564

บทคัดย่อภาษาไทย

การวิจัยเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล (Conceptual Metaphor about “God” in The Bible) มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1.) ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์และวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์ที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล 2.) เปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์พระเจ้าระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่ และ 3.) วิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ พระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับมาตรฐาน 2001 THE HOLY BIBLE (Thai Standard Vision)

ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในรูปแบบ คำนาม คำกริยา นามวลี และกริยาวลี เพื่อเปรียบเทียบกับพระเจ้า และพบว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ที่แสดงมโนทัศน์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลมีทั้งหมด 10 มโนอุปลักษณ์ ได้แก่ 1. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นจอมทัพ 2. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย 3. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร 4. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นหมอ 5. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ 6. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ 7. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเทพ 8. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่าง 9. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นครุ 10. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นผู้พิพากษา ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่ พบว่า มีมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นจอมทัพ และพระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัยที่ปรากฏแต่ในเฉพาะภาคพันธสัญญาเดิมเท่านั้นไม่ปรากฏในภาคพันธสัญญาใหม่

ในแง่หน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้า พบว่า มีหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด ได้แก่ 1. หน้าที่การอธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมโดยใช้แบบหรือแนวเทียบ 2. หน้าที่ในการเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง 3. หน้าที่ในการกำหนดความคิด จากการศึกษาพบว่าการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักคุณสมบัติของพระเจ้าได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

คำสำคัญ: อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, พระเจ้า, คัมภีร์ไบเบิล, อรรถศาสตร์ปริชาน, ถ้อยคำอุปลักษณ์

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

This research was conducted to investigate the conceptual metaphor of God in Christianity used in the Holy Bible by applying the conceptual theory to examine words, metaphors, and functions of the conception. Three objectives are: 1) to study metaphor and analyze the metaphor of God in the Bible. 2) Compare the metaphor of God. between the Old Testament and the New Testament; and 3) Analyze the functions of conceptual metaphors:

The results revealed many metaphorical expressions in terms of nouns, verbs, and phrases. There were ten different conceptual metaphors; 1) God is a commander 2) God is a shield 3. God is food 4. God is a doctor 5. God is a father 6. God is a man Shepherd 7. God is a supreme being 8. God is light 9. God is a teacher 10. God is a judge

However, when comparing the Old Testament and the New Testament, it was found that there was a metaphor of God is a commander and God is a shield that appears only in the Old Testament, not in the New Testament.

There are three functions of conveying ideas of conceptual metaphors: 1) The function of explaining abstract ideas using patterns or analogies, 2) The duty of being a reason to encourage the listener to do or not do something, 3) The duty of formulating ideas. The results indicated that metaphorical words could give readers a more concrete understanding of the nature of God.

Keywords: Conceptual metaphor, God, Bible, Cognitive Semantics, Linguistic metaphor

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิลและคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์	10
ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดของอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive semantics)	14

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 2 (ต่อ)	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับอุปลักษณ์ (Metaphor) และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor)	16
ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของอุปลักษณ์	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
การรวบรวมและคัดเลือกข้อมูล	31
การจัดระเบียบข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
การนำเสนอผลการวิจัย	33
บทที่ 4 ถ้อยคำอุปลักษณ์และมโนอุปลักษณ์ที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล	34
1. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นจอมทัพ	36
2. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย	41
3. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร	46
4. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นหมอ	52
5. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 (ต่อ)	หน้า
6. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ	61
7. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเทพ	65
8. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นความสว่าง	70
9. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นครู	75
10. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นผู้พิพากษา	78
บทที่ 5 หน้าที่ของมโนอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล	82
บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	91

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิมกับ ภาคพันธสัญญาใหม่	35
ตารางที่ 2 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของจอมทัพและพระเจ้า	41
ตารางที่ 3 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของเครื่องกำบังภัยและพระเจ้า	46
ตารางที่ 4 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของอาหารและพระเจ้า	51
ตารางที่ 5 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของหมอและพระเจ้า	56
ตารางที่ 6 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของพ่อและพระเจ้า	61
ตารางที่ 7 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของคนเลี้ยงแกะและพระเจ้า	65
ตารางที่ 8 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของเทพและพระเจ้า	69
ตารางที่ 9 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของความสว่างและพระเจ้า	74
ตารางที่ 10 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของครูและพระเจ้า	78
ตารางที่ 11 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของผู้พิพากษาและพระเจ้า	81

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความคิดของมนุษย์ มนุษย์สามารถสื่อความหมายในสิ่งที่ตนเองคิดและต้องการออกมาได้โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ คำว่าความคิดนั้นครอบคลุมทั้งข้อมูลความรู้ ความรู้สึก จินตนาการ ทศนคติ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มนุษย์สามารถสื่อความหมายออกมาได้โดยใช้ถ้อยคำในภาษาที่ตนมีผลิตสร้างรูปประโยคเพื่อสื่อความหมายได้ไม่รู้จักจบ เรียกความหมายนี้ว่าเป็นความหมายที่เกิดขึ้นจากการใช้ภาษา แต่มีใช้ว่าภาษาจะเป็นเครื่องมือสื่อความต้องการของมนุษย์เพียงด้านเดียวเท่านั้น ในความเป็นจริงแล้วภาษาที่มนุษย์สื่อสารออกมาก็สะท้อนถึงการรับรู้ ความเข้าใจ มโนทัศน์ของการมองเห็นและการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ภายนอกของตนเองด้วย เรียกความหมายนี้ว่าความหมายคือมโนทัศน์ หมายความว่าภาษาที่มนุษย์ใช้จะสะท้อนประสบการณ์ที่อยู่ในระบบความคิดของผู้พูดออกมาด้วยนั่นเอง แนวคิดทางภาษาศาสตร์ที่อธิบายถึงความหมายของภาษาที่สัมพันธ์กับระบบความคิดของมนุษย์ในลักษณะนี้คือแนวคิดในทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive semantics)

“ทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานเป็นการศึกษาความหมายที่สัมพันธ์กับระบบความคิดของมนุษย์ การศึกษาความหมายตามแนวคิดนี้เป็นการนำเอาทฤษฎีปริชานศาสตร์ (Cognitive science) มาประยุกต์โดยมีสมมติฐานว่า ภาษาของมนุษย์สะท้อนการรับรู้ ความเข้าใจโลก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งประสบการณ์ทางร่างกาย ประสบาสัมผัสต่าง ๆ อารมณ์ความรู้สึกและสังคมวัฒนธรรม” (นันทนา วงษ์ไทย, 2562: 29) จะเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้มีแนวคิดสำคัญคือ ภาษาสะท้อนการรับรู้ของมนุษย์

นั่นหมายความว่านอกจากความหมายเกิดจากการใช้ภาษาของผู้ส่งสารแล้ว ความหมายยังสะท้อนมโนทัศน์ของผู้ส่งสารด้วย ดังนั้นการจะเข้าใจว่ามนุษย์คิดอะไรนั้นก็ทำได้ด้วยการศึกษาความหมายที่อยู่ในรูปภาษาที่มนุษย์แสดงออกมาและในทางกลับกันหากเราต้องการสร้างมโนทัศน์หรือระบบความคิดให้เกิดขึ้นกับผู้รับสารก็ทำได้โดยสื่อสารผ่านทางรูปภาษาเพื่อประกอบสร้างความคิดของสิ่งเหล่านั้นให้เกิดขึ้นในสมองหรือระบบคิดของผู้รับสารได้เช่นกัน

สิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาษา ความคิดและระบบความคิด ได้แก่ อุปลักษณ์ ซาอีต (Saeed, 1997 อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุก, 2561: 81) กล่าวว่า “อุปลักษณ์เกี่ยวข้องกับภาษาและความคิดในเชิงเปรียบเทียบ อุปลักษณ์คือการเปรียบเทียบความเหมือนระหว่างสิ่งสองสิ่ง โดยที่ทั้งสองสิ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มทางความหมายที่ต่างกัน เรียกสิ่งที่เป็นต้นแบบของการเปรียบเทียบว่า “แบบเปรียบเทียบ” หรือ “แควดวงความหมายต้นทาง” (Source domain) หรือ “Vehicle” และเรียกสิ่งที่ถูกนำมาเปรียบเทียบว่า “สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ” หรือ “แควดวงความหมายปลายทาง” (Target domain) หรือ “Tenor”” นอกจากนี้เลคอฟและจอห์นสัน ยังได้นำเสนอแนวคิดเรื่องมโนอุปลักษณ์ (Conceptual Metaphor Theory- CMT) ไว้ในหนังสือ Metaphors We Live by (1980) (Lakoff and Johnson, 1980 อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุก, 2561: 83) ไว้ดังนี้

อุปลักษณ์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาแต่เป็นเรื่องของความคิด

อุปลักษณ์เป็นระบบวิธีคิดในเชิงเปรียบเทียบที่สำคัญ ซึ่งมนุษย์ใช้ทำความเข้าใจโลก กล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้ประสบการณ์และสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชีวิตส่วนหนึ่งด้วยการเปรียบเทียบกับประสบการณ์หรือสิ่งที่เข้าใจดีอยู่ก่อนแล้ว และถ่ายโยงความเข้าใจดังกล่าวไปยังการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่เหล่านั้น ระบบคิดในเชิงเปรียบเทียบนี้เป็นความสามารถที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมกันและเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตของมนุษย์ เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) จึงตั้งชื่อหนังสือของเขาว่า “Metaphors We Live By” เพื่อสื่อความคิดนี้ ความคิดเชิงเปรียบเทียบดังกล่าวกำกับและส่งผลให้เกิดการใช้ภาษาในลักษณะที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มความหมายที่ต่างกัน เลคอฟและจอห์นสันจึงเสนอศัพท์ “Conceptual metaphor” (มโนอุปลักษณ์) และ “Linguistic Metaphor” (ถ้อยคำอุปลักษณ์) เพื่อแยกแยะให้เห็นความแตกต่างระหว่างอุปลักษณ์ส่วนที่อยู่ในระบบความคิดกับอุปลักษณ์ส่วนที่แสดงออกผ่านภาษา

จากที่กล่าวมานี้ทำให้ทราบว่าอุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบโดยการนำเอาสิ่งที่ทราบอยู่ก่อนมาใช้กล่าวเพื่อเชื่อมโยงให้เข้าใจสิ่งใหม่ที่ยังไม่คุ้นเคย เป็นการทำให้เข้าใจสิ่งที่ต้องการพูดถึงได้ง่ายขึ้น โดยใช้ถ้อยคำในการเปรียบเรียกว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ เพื่อสร้างให้เกิดระบบความคิดหรือมโนอุปลักษณ์ขึ้น

เมื่อกกล่าวถึงสิ่งที่คุ้นเคย ประสบการณ์เดิม หรือสิ่งที่มีอยู่ก่อนที่ถูกนำไปใช้เปรียบเทียบเพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งที่ไม่รู้จัก ไม่คุ้นเคย หรือไม่เคยมีประสบการณ์โดยตรงกับสิ่งนั้นมาก่อน เพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นนั้น ผู้วิจัยมีความสงสัยว่า เมื่อต้องการพูดถึง “พระเจ้า” (GOD) (ในที่นี้หมายถึงพระเจ้าในศาสนาคริสต์) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เพราะพระเจ้าเป็นสิ่งที่เป็นนามธรรม ไม่มีตัวตน ไม่มีภาพแทน หรือไม่มีรูปร่างสัญลักษณ์ใด ๆ ที่แสดงให้เห็นได้ ดังข้อความในคัมภีร์ไบเบิลที่ว่า “พวกท่านไม่ได้เห็นรูปพรรณสัณฐานใด ๆ ขององค์พระผู้เป็นเจ้า” (เฉลยธรรมบัญญัติ 4:1 5) หรือที่กล่าวว่า “พระคริสต์ทรงเป็นพระฉายาของพระเจ้าผู้ไม่ทรงปรากฏแก่ตา...” (โคโลสี 1: 15) หากว่า จะต้องมีการสร้างความเข้าใจ สร้างความคิด หรือสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับพระเจ้าขึ้นให้คนได้รับรู้จะมีการนำสิ่งที่คุ้นเคยหรือประสบการณ์ใดมาเปรียบเทียบเพื่อสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับพระเจ้าบ้าง

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าการทำให้ “พระเจ้า” ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปรธรรม ไม่มีตัวตนให้เห็น ไม่มีภาพแทนในลักษณะรูปเคารพหรือตัวแทนอื่นใด ไม่สามารถอ้างถึงสรรพสิ่งอ้างอิงในโลกที่มีอยู่จริงได้ ทั้งสายตาของมนุษย์ก็ไม่สามารถมองไม่เห็นและร่างกายก็ไม่สามารถจับต้องได้ให้กลับกลายเป็นการมีอยู่จริงในระบบความคิดหรือในมโนทัศน์ของมนุษย์นั้นกระทำผ่านรูปภาพใดบ้าง

แม้พระเจ้าจะไม่มีตัวตนแต่ในโลกนี้ก็มิผู้เชื่อว่าพระเจ้าอยู่จริงและมีผู้ที่รู้จักพระเจ้ามากมาย ดังเห็นได้ว่าในโลกนี้มีคริสตศาสนิกชนซึ่งนับเป็นประชากรที่มีสัดส่วนมากที่สุดในโลกที่ยอมรับถึงการมีอยู่จริงของพระเจ้า (ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในโลก ราว 2.1 พันล้านคน สำหรับในประเทศไทยนั้นจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ประชากรไทยทั้งหมดจำนวน 65,981,660 คน มีประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์ทั่วประเทศไทย จำนวน 789,376 คน คิดเป็นร้อยละ 1.19 (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2560: 149)) การมีคนเชื่อในพระเจ้าทั่วโลกมากเช่นนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า “พระเจ้า” ในความคิดของมนุษย์นั้นมีอยู่จริง

เมื่อกกล่าวถึง พระเจ้า เอกสารอันเป็นข้อมูลสำคัญที่บันทึกเรื่องราวและทำให้คนรู้จักถึงพระเจ้าว่าเป็นอย่างไรก็คือหนังสือไบเบิล (THE HOLY BIBLE) หนังสือไบเบิลหรือคัมภีร์ไบเบิลเป็นหนังสือที่ถูกตีพิมพ์และจำหน่ายมากที่สุดในโลก (สถิติจาก Guinness World Records) ทั้งยังถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มากมาย ไบเบิล (The Bible, Holy Bible) หรือพระคริสตธรรมคัมภีร์ในภาษาไทยเป็นคัมภีร์หลักของศาสนาคริสต์ คำว่า ไบเบิล มาจากภาษากรีกโบราณว่า บลิบิออน แปลว่าหนังสือ คัมภีร์ไบเบิลไม่ใช่หนังสือที่เรียบเรียงเขียนขึ้นมาเป็นเล่มเดียวในคราวเดียว แต่เป็นชุดหนังสือหลายเล่มที่เขียนโดยผู้เขียนหลายคนและเขียนขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกัน มีการประมวลชุดหนังสือทั้งหมดนั้น

รวมกันเป็นสารบบเรียกว่า สารบบของคัมภีร์ (Canon of Scripture) เนื้อหาของคัมภีร์ไบเบิลแยกออกมาแบ่งออกเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคพันธสัญญาเดิม (Old Testaments) และภาคพันธสัญญาใหม่ (New Testaments) (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2560: 161-162) โดยภาคพันธสัญญาเดิมเป็นเรื่องราวตั้งแต่พระเจ้าสร้างโลก สร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ และสร้างมนุษย์จวบจนมนุษย์ล้มลงในความบาปและออกห่างจากการเชื่อฟังพระเจ้า ภาคพันธสัญญาใหม่เป็นเรื่องราวที่พระเยซู (พระเจ้า) มาเกิดเป็นมนุษย์และตายบนไม้กางเขนเพื่อล้างบาปให้แก่มนุษย์เพื่อให้มนุษย์มีหนทางในการกลับคืนสู่พระเจ้า

ผู้วิจัยคิดว่าหากต้องการทราบว่าพระเจ้าคือสิ่งใด ถูกเปรียบเทียบกับถ้อยคำอุปลักษณ์ใดบ้างและระบบความคิดที่ภาษาถ่ายทอดออกมาให้รู้จัก “พระเจ้า” และเกิดเป็นมโนทัศน์เชิงอุปลักษณ์เกี่ยวกับพระเจ้าเป็นอย่างไร ก็ควรที่จะศึกษาในคัมภีร์ไบเบิล ยศไกร ส. ต้นสกุล(2559: 68-69) กล่าวว่

... เพราะชุมชนชาวคริสต์แทบจะทุกแห่งล้วนมีความเชื่ออย่างแรงกล้าว่าเรื่องราวที่อยู่ในคัมภีร์ไบเบิลคือสิ่งที่เป็ถ้อยคำหรือวจนะของพระเจ้าถูกเขียนขึ้นด้วยความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากอำนาจดลใจของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ จึงมิใช่สิ่งที่ผู้เขียนหรือผู้คัดลอกคนใดจะคิดขึ้นมาเองแล้วเข้าแทรกแซงเนื้อหาแล้วเปลี่ยนแปลงเองได้ตามใจชอบโดยเด็ดขาด ดังนั้นสิ่งที่ปรากฏในไบเบิลจึงถูกเชื่อว่าเป็นความจริงแท้ที่มีความเที่ยงตรง ไม่บิดเบือน และไม่สามารถตั้งข้อสงสัยได้ เพราะหากสงสัยนั้นเท่ากับว่าสงสัยหรือปฏิเสธในพระวจนะของพระเจ้าด้วยเช่นกัน คัมภีร์ไบเบิลจึงเป็นคัมภีร์สำคัญที่สุดของศาสนาคริสต์เรื่อยมา ภายหลังเมื่อบรรดามิชชันนารีเริ่มออกเดินทางไปเผยแผ่ศาสนาคริสต์ คัมภีร์ไบเบิลก็ได้รับการแปลออกเป็นหลายภาษา ซึ่งการแปลจากภาษาละตินเป็นภาษาอังกฤษจึงทำให้ไบเบิลเข้าถึงคนทั่วไป (Common People) ในวงกว้างยิ่งขึ้น ทำให้ไบเบิลกลายเป็นคัมภีร์ทางศาสนาและเป็นหนังสือสำคัญซึ่งไม่อาจจะขาดไปได้สำหรับการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ แล้วยังมีสถานะเป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรมที่ทรงพลังที่สุดจนกระทั่งถึงปัจจุบัน...

ดังที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าคัมภีร์ไบเบิลเป็นหนังสือที่มีคุณค่าเป็นดั่งเครื่องมือบันทึกหลักคำสอนของศาสนาคริสต์และเป็นเครื่องมือทางวัฒนธรรมในการเผยแผ่ศาสนาและความเชื่อเรื่องพระเจ้า เมื่อได้อ่านคัมภีร์ไบเบิลจึงทำให้คริสต์ศาสนิกชนได้รู้จักพระเจ้า และมีระบบความคิดเกี่ยวกับพระ

เจ้าเกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปลักษณณ์โมทัศน์เรื่องพระเจ้าที่ปรากฏในหนังสือนี้ ตัวอย่างข้อความในคัมภีร์ไบเบิลเมื่อกล่าวถึงพระเจ้า เช่น

ข้าแต่พระยาห์เวห์ พระองค์ทรงเป็นโล่ล้อมรอบตัวข้าพระองค์ ทรงเป็นศักดิ์ศรีของข้าพระองค์และทรงเป็นผู้ชูศีรษะของข้าพระองค์ (สดุดี 3: 3)

ข้าแต่พระยาห์เวห์พระเจ้าของข้าพระองค์ ข้าพระองค์ลี้ภัยในพระองค์ ขอทรงช่วยข้าพระองค์ให้พ้นจากบรรดาผู้ตามล่า และขอทรงช่วยกู้ข้าพระองค์ (สดุดี 7:1)

จากการใช้ถ้อยคำว่า พระองค์ทรงเป็นโล่ ทรงเป็นศักดิ์ศรี ทรงเป็นผู้ชูศีรษะ และ ข้าพระองค์ลี้ภัยในพระองค์ ทรงช่วยข้าพระองค์ ทรงช่วยกู้ แสดงให้เห็นว่า พระเจ้าเป็นเหมือนเกราะกำบังที่ใช้ในยามมีอันตราย มีสงคราม เปรียบเหมือนโล่ที่คุ้มกันกระสุนและเหล็กดาบอันแหลมคมจากข้าศึกศัตรู และพระเจ้าเป็นสถานที่ช่วยให้ผู้เชื่อเข้าไปอาศัยอยู่เพื่อป้องกันภัยได้ นอกจากนี้พระเจ้ายังเป็นเหมือนผู้มีชีวิตเป็นผู้ช่วยเหลือนยามผู้เชื่อมีต้องการ จากข้อความนี้แสดงมโนอุปลักษณณ์ได้ว่า พระเจ้าทำให้นึกถึงสิ่งไม่มีชีวิตที่ใช้เป็นเกราะป้องกันภัยยามมีศัตรูหรือมีอันตราย และหมายถึงผู้มีชีวิตที่คอยช่วยเหลือมนุษย์ด้วย

การศึกษาวិเคราะห์อุปลักษณณ์ตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานแตกต่างจากอุปลักษณณ์ในเชิงภาษา เนื่องจากอุปลักษณณ์ตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานเป็นการนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ โดยพิจารณาการใช้ภาษาในรูปของอุปลักษณณ์ เพื่อมุ่งให้เห็นว่าอุปลักษณณ์สะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาอย่างไร ไม่ได้จำกัดแค่เพียงเรื่องภาษาหรือเกี่ยวข้องกับคำเท่านั้น แต่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความคิด (thought) คือเป็นอุปลักษณณ์ระดับมโนทัศน์ (conceptual metaphor) ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงระบบความคิดเกี่ยวกับพระเจ้าที่ศึกษาผ่านแนวคิดอุปลักษณณ์มโนทัศน์ เพื่อให้เห็นการวิเคราะห์รูปภาษาและหน้าที่ของมโนอุปลักษณณ์ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่องพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่องอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์และวิเคราะห์มโนอุปลักษณ์ที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล
2. เปรียบเทียบมโนอุปลักษณ์พระเจ้าระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่
3. วิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลมากมายเพื่อใช้ประกอบสร้างความคิดเกี่ยวกับพระเจ้าทำให้ผู้อ่านได้รู้ทราบคุณสมบัติเกี่ยวกับพระเจ้า
2. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลมีหน้าที่หลากหลาย เช่น สั่งสอนให้ทำความดี ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว ให้เชื่อในความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า เป็นต้น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถ้อยคำอุปลักษณ์และมโนอุปลักษณ์ที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล
2. ทราบความเหมือนและความแตกต่างของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่
3. ทราบหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล
4. ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษามโนอุปลักษณ์เรื่องอื่น ๆ และใช้ในการเรียนการสอนได้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ศึกษาคัมภีร์ไบเบิล โดยเก็บข้อมูลจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ ฉบับมาตรฐาน 2011 สงวนลิขสิทธิ์ 2011 โดยสมาคมพระคริสตธรรมไทย (The Holy Bible – Thai Standard Version) (สมาคมคริสตธรรมคัมภีร์, 2016)
2. การศึกษาอุปลักษณ์พระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลในครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ของนิกายโปรเตสแตนต์ (คริสเตียน) ทั้งภาคพันธสัญญาเดิม (Old Testament) ประกอบ

ไปด้วยพระธรรม 39 เล่ม มีข้อพระธรรม 929 บท และภาคพันธสัญญาใหม่ (New Testament) ประกอบไปด้วยพระธรรม 27 เล่ม มีข้อพระธรรม 260 บท รวมข้อมูลที่ศึกษามีพระธรรมจำนวน 66 เล่ม รวมข้อพระธรรมจำนวน 1,189 บท ดังนี้

ภาคพันธสัญญาเดิม 39 เล่ม ได้แก่ 1. ปฐมกาล 2. อพยพ 3. เลวีนิติ 4. กัณดารวิถี 5.เฉลยธรรมบัญญัติ 6. โยชูวา 7. ผู้วินิจฉัย 8. นางรุธ 9. 1-ซามูเอล 10. 2-ซามูเอล 11. 1-พงศกษัตริย์ 12. 2-พงศกษัตริย์ 13. 1-พงศาวดาร 14. 2-พงศาวดาร 15. เอสรา 16. เนหะมีย์ 17. เอสเธอร์ 18. โยบ 19. สดุดี 20. สุภาชิต 21. ปัญญาจารย์ 22. เพลงซาโลมอน 23. อีสยาห์ 24. เยเรมีย์ 25. เพลงคร่ำครวญ 26. เอเสเคียล 27. ดาเนียล 28. โฮเซยา 29. โยเอล 30. อาโมส 31. โอบาดีห์ 32. โยนาห์ 33. มีคาห์ 34. นาฮูม 35. ฮาบากุก 36. เศฟันยาห์ 37. ฮักกัย 39. เศคาริยาห์ 39. มาลาคี

ภาคพันธสัญญาใหม่ 27 เล่ม ได้แก่ 1. มัทธีว 2. มาระโก 3. ลูคา 4. ยอห์น 5. กิจการของอัครทูต 6. โรม 7. 1-โครินธ์ 8. 2-โครินธ์ 9. กาลาเทีย 10. เอเฟซัส 11. พิลิปปี 12. โคลอสสี 13. 1-เธสะโลนิกา 14. 2-เธสะโลนิกา 15. 1-ทิโมธี 16. 2-ทิโมธี 17. ทิตัส 18. พีเลโมน 19. ฮีบรู 20. ยากอบ 21. 1-เปโตร 22. 2-เปโตร 23. 1-ยอห์น 24. 2-ยอห์น 25. 3-ยอห์น 26. ยูดา 27. วีวรรณ์

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

อุปลักษณ หมายถึง การใช้ภาษาแสดงการเปรียบเทียบเพื่อเชื่อมโยงหรือถ่ายโอนความหมายจากแวดวงความหมายของคำเปรียบที่เข้าใจง่ายหรือที่เกี่ยวกับประสบการณ์เดิมไปสู่การเข้าใจความหมายแวดวงความหมายปลายทางที่มีความเป็นนามธรรมมากกว่า อุปลักษณในงานวิจัยนี้หมายความรวมทั้งอุปลักษณที่มีโครงการแบบเปรียบเทียบ เช่น คือ ดุจ ราว และอุปลักษณที่ไม่มีโครงสร้างแบบเปรียบเทียบ

ถ้อยคำอุปลักษณ หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นถ้อยคำที่ใช้เพื่อเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งไปอีกสิ่งหนึ่ง ถึงถ้อยคำอุปลักษณ อาจจะเป็นคำ วลี หรือส่วนขยายก็ได้

มโนอุปลักษณ หมายถึง ความคิดในเชิงเปรียบเทียบที่ได้จากการทำความเข้าใจความหมายจากการถ่ายโยงความหมายด้วยการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ

คัมภีร์ไบเบิล หมายถึง หนังสือพระธรรมคัมภีร์ของชาวคริสต์นิกายโปรแตสแตนท์ (คริสเตียน) เป็นหนังสือที่รวมพระธรรมที่ใช้ในการเผยแผร์และสั่งสอน ประกอบไปด้วยภาคพันธสัญญาเดิม 39 เล่ม และภาคพันธสัญญาใหม่ 27 เล่ม

พระเจ้า หมายถึง พระเจ้าสูงสุดในความเชื่อของชาวคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งมีชื่อเรียกและคำเรียกได้หลายอย่าง เช่น พระเจ้า พระยาห์เวห์ พระบิดา พระเยซู เป็นต้น

พระคำ หมายถึง คำสอนของพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล

ผู้เชื่อ หมายถึง คริสตศาสนิกชนที่มีความนับถือในพระเจ้า เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีจริง และเชื่อตามถ้อยคำที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ว่าเป็นข้อความที่ถูกเขียนขึ้นจากการดลใจของพระเจ้า ผู้เชื่อจะเชื่อในพระคำของพระเจ้าและมีพระเจ้าเป็นผู้นำจิตวิญญาณและความคิด รวมถึงการกระทำของตน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” นี้ เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานโดยใช้ข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิลและคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์
- 2.2 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดของอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive semantics)
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับอุปลักษณ์ (Metaphor) และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor)
- 2.4 ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของอุปลักษณ์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านภาษาในคัมภีร์ไบเบิล
 - 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเชิงอรรถศาสตร์ปริชานและอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์

2.1 ความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิลและคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์

ความรู้เรื่องคัมภีร์ไบเบิล

คัมภีร์ไบเบิล (The Bible หรือ Holy Bible) หรือพระคริสตธรรมคัมภีร์ในภาษาไทย เป็นคัมภีร์หลักของศาสนาคริสต์ซึ่งมีที่มาจากภาษากรีกโบราณ (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2560: 161)

สุจิตรา (อ่อนค้อม) รณริน (2540: 203) กล่าวว่า คัมภีร์ไบเบิลเป็นคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ เรียกว่า พระคัมภีร์ไบเบิล (The Holy Bible) ชาวคริสต์เชื่อว่าคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์เป็นพระวจนะของพระเจ้า แม้มนุษย์จะเป็นผู้เขียนขึ้นแต่ก็เขียนโดยการดลใจของพระเจ้า

สุจิตรา (อ่อนค้อม) รณริน (2540: 196) ได้ให้ความรู้เรื่องศาสนาคริสต์ไว้ว่า ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม (Monotheism) คือเป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าองค์เดียว พระเจ้าในศาสนาคริสต์ทรงพระนามว่า พระยะเวห์ (Yaweh) หรือ ยะโฮวาห์ (Jahovah) เป็นองค์เดียวกับพระเจ้าของศาสนาฮิวหรือยูดา (Juddism) แต่ชาวฮิวไม่ต้องการออกพระนามของพระเจ้าเป็นถ้อยคำ เพราะถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงออกเสียงว่า Yaweh ศาสนาเอกเทวนิยมเชื่อว่ามีพระเจ้าองค์เดียวเท่านั้นเป็นพระเจ้าสูงสุดผู้ทรงสร้างโลกสร้างมนุษย์และสรรพสิ่งในสากลจักรวาล นอกจากนี้พระองค์ได้ประทานข้อบัญญัติแก่มนุษย์โดยผ่านทางศาสดาพยากรณ์ (Prophets) และศาสนทูตต่าง ๆ ในแต่ละยุคแต่ละสมัยเรื่อยมาตั้งแต่โมเสสถึงพระเยซู

วรเดช ศรีวิชัย (2549 อ้างถึงใน เรืองฤทธิ์ พลนามอินทร , 2552: 16) กล่าวว่า ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่เกิดในทวีปเอเชียและเผยแพร่อย่างรุ่งโรจน์ในโลกตะวันตก ประวัติศาสตร์ของศาสนามีความยาวนานสืบทอดมาจากศาสนาฮิว แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากศาสนาฮิวในช่วงของการเผยแพร่ศาสนา ศาสนาคริสต์ได้เข้ามามีอิทธิพลในความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของชาวโลกตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยกลางของยุโรป ศาสนจักรได้เข้ามามีบทบาทแทนอาณาจักรโรมันทั้งในด้านศาสนา การเมือง การปกครอง ประเพณีและวัฒนธรรม ประวัติของศาสนาคริสต์มีความสัมพันธ์กับศาสนาฮิวอย่างใกล้ชิด จนเป็นที่ยอมรับกันว่า 2 ศาสนานี้มีลักษณะเป็นศาสนาแห่งประวัติศาสตร์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติและไม่ใช่อารยธรรมที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด แต่เป็นประวัติศาสตร์ที่พระเจ้าได้เข้ามาเกี่ยวข้อง และกำหนดมรรค (ทาง) แห่งชีวิตที่ทุกคนต้องดำเนินไปอย่างถูกต้อง ทุกคนในประวัติศาสตร์ของทั้งสองศาสนานี้ เช่น ฮับราฮัม (Abraham) โยเซฟ (Joseph) โมเสส (Moses) และกษัตริย์โซโลมอน (Solomon) ฯลฯ ล้วนเป็นบุคคลที่พระเจ้าได้ทรงกำหนดให้เป็นไปตามแผนที่

พระองค์ได้วางไว้เพื่อช่วยชีวิตมนุษย์ให้ถึงความรอด คัมภีร์ไบเบิลทั้ง 2 ภาคพันธสัญญาจึงเป็นคัมภีร์ที่มีความสำคัญยิ่งโดยเฉพาะในด้านประวัติศาสตร์ของทั้งสองศาสนา

เสรี พงศ์พิศ (2529: 119-120) ได้ให้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิลไว้ว่า คำว่า Bible ในภาษาอังกฤษมาจากคำว่า Biblia ซึ่งเป็นภาษาละตินและภาษากรีก เป็นพหูพจน์ของคำว่า Biblion ซึ่งแปลว่า “หนังสือ” ตามรากศัพท์เดิม คำว่า ไบเบิลจึงหมายถึง “หนังสือหลายเล่ม” (The Books) เรียกกันเช่นนี้เพราะพระคัมภีร์ไบเบิลประกอบด้วย “หนังสือหลายเล่ม” รวมกันเข้าเป็นเล่มเดียว เป็น คัมภีร์ซึ่งชาวคริสต์ถือว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระวาจาของพระเจ้า (The Word of God) ผู้ได้ตรัสกับมนุษย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ เป็นหนังสือซึ่งเปิดเผย (Revelation) รหัสธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์และโลก เกี่ยวกับความเป็นมา จุดหมายและความหมายของชีวิต เพื่อให้มนุษย์ไปถึงความหลุดพ้น หรืออีกนัยหนึ่งไปหาพระเจ้าได้ เป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์เพราะเชื่อว่าพระเจ้าทรงดลใจผู้เขียน (Inspiration) ให้ถ่ายทอดสิ่งที่พระองค์ทรงต้องการเปิดเผยให้มนุษย์ทราบ พระคัมภีร์ไบเบิลแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคที่หนึ่ง คือ พันธสัญญาเดิม (Old Testament) ภาคที่สอง คือ พันธสัญญาใหม่ (New Testament) “Testament” หรือภาษาละติน Testamentum มีความหมายเดียวกับภาษากรีกที่ว่า “Diatheke” แปลว่า “พันธสัญญา” (Covenant) (บางครั้งเรียก “พระธรรมเก่า พระธรรมใหม่” แทน “พันธสัญญาเดิม พันธสัญญาใหม่”)

พันธสัญญาเดิมประกอบด้วยหนังสือหรือข้อเขียน 46 เล่ม (โปรเตสแตนท์หลายนิกายยอมรับเพียง 39 เล่ม นิกายอื่น ๆ ยอมรับแตกต่างกันไป ซึ่งงานวิจัยนี้จะศึกษา 39 เล่มตามความยอมรับของนิกายโปรเตสแตนท์) พันธสัญญาใหม่ประกอบด้วยหนังสือหรือข้อเขียน 27 เล่ม (เป็นที่ยอมรับทุกนิกาย) เนื้อหาของพระธรรมเก่าอาจแบ่งได้เป็นสามลักษณะ คือ ประวัติศาสตร์ คำสอน และ ข้อเขียนของบรรดาประกาศก (Prophet) แต่มีลักษณะทางวรรณกรรมแตกต่างกันออกไป เนื้อหาของพระธรรมใหม่ประกอบด้วยหนังสือพระวรสารสี่เล่ม (The Gospels) ซึ่งเกี่ยวกับชีวิตและคำสอนของพระเยซู หนังสือกิจการอัครทูต จดหมายของบรรดาสาวก และเล่มสุดท้ายในพระคัมภีร์ไบเบิล คือ วิพจน์ (Apocalypsis) หนังสือพันธสัญญาเดิมเขียนขึ้นเป็นภาษาฮีบรูเกือบทั้งหมด มีน้อยมากที่เขียนเป็นภาษากรีกและภาษาอารามาอีก ส่วนพันธสัญญาใหม่นั้นเขียนเป็นภาษากรีกทั้งหมด พระคัมภีร์ไบเบิลได้รับการแปลเป็นภาษาละตินระหว่างศตวรรษแรก ๆ และรวมเข้าเป็นเล่มที่สมบูรณ์โดยเซนต์เยโรม (เสรี พงศ์พิศ, 2529: 347 - 420)

เดิมที่พันธสัญญาเดิมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระคัมภีร์ของชาวยิวแบ่งออกเป็นวรรคตอนและภาคต่าง เพื่อเหมาะสมกับการอ่านในโรงธรรมของชาวยิว คัมภีร์ไบเบิลทั้งพันธสัญญาเดิมและใหม่ก็ได้รับการแบ่งในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยสเตฟาน ลังตัน อาจารย์มหาวิทยาลัยปารีสและต่อมาสังฆราชแห่งแคนเตอร์เบอร์รี่ได้จัดแบ่งออกเป็นบท ๆ ในศตวรรษที่ 13 และชาวเตส ปาญนี นักบวชดีมินิกันได้แบ่งออกเป็นวรรค ๆ ในศตวรรษที่ 16 ดังที่เป็นอยู่ในคัมภีร์ไบเบิลในปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้ได้รับการพิมพ์เป็นครั้งแรกโดยกูเทนเบอร์ก ที่เมืองไมนส์ในเยอรมนี ในปี 1450 และเพียง 50 ปีแรกมีการพิมพ์เพิ่มถึง 100 ครั้ง ปัจจุบันมีการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ เกือบทุกภาษาในโลก

สรุปได้ว่า คัมภีร์ไบเบิล หรือพระคริสตธรรมคัมภีร์ เป็นคัมภีร์หลักของศาสนาคริสต์ ใช้เผยแพร่และอ่านกันในหมู่คริสตศาสนิกชนซึ่งมีจำนวนมากที่สุดถึงหนึ่งในสามของประชากรโลก ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่เกิดในทวีปเอเชียและเผยแพร่อย่างรุ่งโรจน์ในโลกตะวันตกประวัติศาสตร์ของศาสนามีความยาวนานสืบทอดมาจากศาสนายิว คัมภีร์ไบเบิลนี้ชาวคริสต์ถือว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระวาจาของพระเจ้าที่ได้ตรัสกับมนุษย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นหนังสือที่เปิดเผยรหัสธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์และโลก เกี่ยวกับความเป็นมา จุดหมายและความหมายของชีวิต เพื่อให้มนุษย์ไปถึงความหลุดพ้นหรืออีกนัยหนึ่งไปหาพระเจ้าได้ เชื่อว่าพระเจ้าทรงดลใจให้ผู้เขียนได้ถ่ายทอดสิ่งที่พระองค์ทรงต้องการเปิดเผยให้มนุษย์ทราบ คัมภีร์ไบเบิลแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคที่หนึ่งคือพันธสัญญาเดิมตามนิคายโปรเตสแตนต์ มี 39 เล่ม และภาคที่สองคือพันธสัญญาใหม่ มี 27 เล่ม รวมเป็น 66 เล่ม

ความรู้เรื่องคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์

เนื่องจากงานวิจัยนี้ศึกษาข้อมูลคัมภีร์ไบเบิลฉบับที่เป็นคัมภีร์ในความเชื่อของชาวคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ จึงขอสรุปความรู้เกี่ยวกับนิกายที่สำคัญในคริสตศาสนาโดยมุ่งให้รายละเอียดสำคัญที่นิกายโปรเตสแตนต์ ดังนี้

เสรี พงศ์พิศ (อ้างถึงใน ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์, 2522: 78, 84 -85) ให้ความรู้ไว้สรุปได้ว่า นิกายโปรเตสแตนต์เป็นนิกายหนึ่งในนิกายต่าง ๆ ของคริสตศาสนา เนื่องจากประวัติความเป็นมาของคริสตศาสนาในระยะหลายศตวรรษที่ผ่านมาได้มีการแตกแยกออกเป็นนิกายต่าง ๆ มากมาย เช่น โรมันคาทอลิก ออร์ทอด็อกซ์ และ โปรเตสแตนต์ นอกจากนี้ยังมีนิกายเล็กน้อยอีกเป็นจำนวนมากได้แยกตัวออกจากนิกายเหล่านี้ อีก โดยแต่ละนิกายก็มีเอกลักษณ์และข้อแตกต่างที่ละเอียดอ่อนขึ้นไป คำว่า โปรเตสแตนต์ เป็นชื่อรวมของนิกายต่าง ๆ ที่ไม่ใช่คาทอลิกหรือออร์ทอด็อกซ์ตะวันออก คำว่า

“โปรเตสตันท์” ใช้กันในศตวรรษที่ 16 เพื่อหมายถึงผู้ที่อยู่ภายในศาสนจักรคาทอลิกที่ “ประท้วง” (to protest) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและชีวิตคริสตชน โดยเน้นว่าสิ่งที่สำคัญนั้นไม่ใช่กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายนอก แต่เป็นเรื่องความรับผิดชอบส่วนบุคคลต่อหน้าพระเจ้า ต่อมาศัพท์คำนี้ก็ถูกนำไปใช้กับนิกายที่แยกตัวออกไปโดยการนำของลูเธอร์ กาลวินและผู้นำอื่น ๆ ที่อังกฤษ เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วโปรเตสตันท์หมายถึงนิกายต่าง ๆ ที่แตกแยกออกมาจากพระศาสนจักรคาทอลิกเริ่มจากศตวรรษที่ 14-15 แยกออกได้เป็นสามนิกายใหญ่ที่เป็นที่มาของนิกายเล็กน้อยอื่น ๆ ภายหลัง เหตุการณ์ในยุคกลางของพระศาสนจักรและในยุโรปเป็นที่มาสำคัญที่สุดของการแตกแยกที่สำคัญครั้งนี้ ศาสนาการเมือง วัฒนธรรม สังคม ล้วนอยู่ในภาวะวิกฤตและเรียกร้องให้มีการฟื้นฟูเสียใหม่ แต่การฟื้นฟูนั้นเองเป็นชนวน สู่การแตกแยกจนถึงปัจจุบัน

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ได้กลายเป็นลักษณะสำคัญของโปรเตสตันท์ทั้งหลายในปัจจุบันคือ ผู้นำของโปรเตสตันท์ในสมัยแรกนั้นไม่เห็นด้วยกับสภาพภายนอกของศาสนาในเวลานั้น ซึ่งถือเอาเรื่องโครงสร้างภายนอกเป็นสำคัญ จนกระทั่งแก่นแท้ของศาสนาถูกปิดบัง ศาสนากลายเป็นแต่เรื่องกิจการภายนอกทางสังคม ไม่ใช่เรื่องของชีวิตที่แท้จริง อย่างเช่นการทำบุญก็วัดกันด้วยปริมาณของเงินทองข้าวของที่บริจาค หรือถวายเป็นการชดเชยความผิด จากเรื่องเล็กน้อยดังกล่าวก็เลยไปถึงศีลศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ พิธีกรรมตลอดจนการปกครองของพระศาสนจักรในสมัยนั้น จนได้มีการอธิบายเรื่องข้อแตกต่าง ๆ ระหว่างคาทอลิกและโปรเตสตันท์ว่า คาทอลิกถือและเน้นเรื่องศีลศักดิ์สิทธิ์ส่วนโปรเตสตันท์นั้นเน้นเรื่องพระวาจา (พระคัมภีร์) ซึ่งดูเหมือนกับว่า คาทอลิกถือเอาพิธีกรรมต่าง ๆ และโครงสร้างภายนอกเป็นสำคัญ ส่วนโปรเตสตันท์นั้นเอาพระวาจาของพระเจ้าเป็นผู้นำทาง เพื่อจะเข้าถึงแก่นแท้ของคำสอนทางศาสนาอย่างแท้จริง แม้น พงศ์อูตม (2525, 2) ได้ให้ความรู้ไว้ว่า ศาสนาคริสต์ในรูปแบบของโปรเตสตันท์นั้นได้เข้ามาสู่เมืองไทยอย่างจริงจังในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1828 เมื่อมิชชันนารีชาวเยอรมันชื่อ นายแพทย์ออกัสตัส เฟรเดริก กุสลาฟ และมิชชันนารีชาวอังกฤษชื่อ ศาสนาจารย์เจacob ทอมลินมาถึงกรุงเทพฯ ซึ่งในเวลานั้นเมืองไทยมีพลเมืองประมาณ 4 ล้านคน มิชชันนารีทั้งสองทำงานท่ามกลางคนจีนในประเทศไทยใช้เวลาไม่ถึง 4 ปีก็หยุดไปโดยนายแพทย์กุสลาฟได้ให้บัณฑิตสมา (การแสดงถึงการเชื่อในพระเยซู) แก่ชาวจีนคนหนึ่งชื่อ บุญดี ก่อนที่จะล้มเลิกภารกิจเผยแพร่ในเมืองไทยไป

สรุปได้ว่า โปรเตสตันท์เป็นนิกายหนึ่งของคริสตศาสนา เกิดจากความไม่เห็นด้วยกับการยึดถือโครงสร้างภายนอกที่สำคัญกว่าแก่นแท้ของความเชื่อในพระเจ้าจริง ๆ ข้อแตกต่างของโปรเตสตันท์กับคาทอลิกที่สำคัญคือ โปรเตสตันท์เน้นเรื่องพระคำของพระเจ้าที่ปรากฏในพระคัมภีร์ไม่

เน้นพิธีกรรมต่าง ๆ อย่างคาทอลิก การวิจัยเล่มนี้มุ่งเน้นที่การวิเคราะห์เกี่ยวกับพระเจ้าจึงสนใจศึกษาความเชื่อตามนิกายโปรเตสแตนต์ที่เห็นแก่หน้าที่พระเจ้าจึงเลือกศึกษาเล่มคัมภีร์ในนิกายโปรเตสแตนต์

2.2 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดของอรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive semantics)

จากการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับแนวคิดของทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานพบว่า นันทนา วงษ์ไทย (นันทนา วงษ์ไทย, 2562: 1-3) ได้ให้ความรู้ไว้ว่า อรรถศาสตร์ปริชานเป็นสาขาหนึ่งของภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistics) ซึ่งเชื่อว่าความรู้ในภาษาไม่ได้แยกจากความคิด พฤติกรรมทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถทางปริชาน ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ การใช้เหตุผล (Saeed, 2009: 335 อ้างถึงใน นันทนา วงษ์ไทย, 2562: 1) คำว่า ปริชาน แปลมาจากคำว่า “cognition” ในภาษาอังกฤษพจนานุกรมภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ให้นิยามของคำนี้ว่า การเรียนรู้หรือการจัดระบบสรรพสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางประสาทสัมผัสเป็นองค์ความรู้และเก็บไว้ในสมอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553: 68)

ซาอีด (Saeed, 2009: 355-356 อ้างถึงใน นันทนา วงษ์ไทย, 2562: 1) กล่าวว่า นักภาษาศาสตร์ปริชานแยกระหว่างแนวคิดเชิงรูปนัย (Formal approach) กับแนวคิดเชิงหน้าที่ (Functional approach) ในการศึกษาภาษาแนวคิดเชิงรูปนัยกล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นอิสระจากกระบวนการทางความคิด ดังนั้นในระดับต่าง ๆ ของการวิเคราะห์ภาษา (เช่น เสียง ประโยค และความหมาย) จึงถูกแยกออกจากกันชัดเจน เช่นหลักการทางวากยสัมพันธ์ก็ไม่ต้องอ้างอิงกับความหมายของประโยค นอกจากนี้แนวคิดเชิงรูปนัยมักใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางภาษา ตรงข้ามกับแนวคิดเชิงหน้าที่ที่กล่าวว่าหลักการในการใช้ภาษามีความเกี่ยวข้องกันกับหลักการทางปริชาน และการจะอธิบายภาษานั้นต้องใช้การวิเคราะห์ภาษาในระดับต่าง ๆ ร่วมกันและเชื่อว่าไม่สามารถอธิบายกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ได้หากไม่นำความหมายเข้ามามีส่วนในการวิเคราะห์ด้วย

อุษา พงศ์ชัยวิบูลย์ (2544: 7-9) ได้ให้ความหมายของอรรถศาสตร์ปริชานไว้ว่า อรรถศาสตร์ปริชานเป็นทฤษฎีที่ศึกษาความหมาย (Semantics) ที่เกี่ยวข้องกักระบบความคิดของมนุษย์ โดยมีแนวคิดที่ว่า ภาษานั้นไม่ได้มีความสัมพันธ์กับวัตถุหรือความเป็นจริงในโลก (real world) โดยตรง แต่การรับรู้ของมนุษย์และการเข้าใจโลกเป็นพื้นฐานของโครงสร้างทางภาษาของมนุษย์

เลคคอฟฟ์ (Lakoff, 1987 อ้างถึงในอุษา พงศ์ชัยวิบูลย์, 2544: 7-8) กล่าวว่า ทฤษฎีอรรถศาสตร์ ปรินซ์ตันมีสมมุติฐานว่า ภาษาสะท้อนการรับรู้และการมองโลกของมนุษย์ การเรียนรู้และเข้าใจภาษาสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ ประสบการณ์ดังกล่าวได้แก่ ประสบการณ์การรับรู้ทางร่างกาย (bodily experience) ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ (sensory-motors) ทางอารมณ์ความรู้สึก (emotional) และทางสังคม (social) เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาความหมายในภาษาจึงไม่สามารถแยกความหมายออกจากประสบการณ์ได้ แต่การศึกษาความหมายจะต้องนำเอาประสบการณ์เข้ามาศึกษาด้วย

ส่วนอุเกอร์ และ ชมิด (Ungerer and Schmid, 1996, p. 127 อ้างถึงในอุษา พงศ์ชัยวิบูลย์, 2544: 8) ได้กล่าวถึงความคิดขั้นพื้นฐานและความคิดที่สะท้อนออกมาเป็นภาพว่า ความคิดทั้งสองประเภทนี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ของมนุษย์กับโลกภายนอกซึ่งเป็นประสบการณ์พื้นฐาน

จากที่มีผู้กล่าวถึงแนวคิดสำคัญของอรรถศาสตร์ปรินซ์ตัน สามารถสรุปได้ว่า อรรถศาสตร์ปรินซ์ตันคือการศึกษาถึงระบบปรินซ์ตันของมนุษย์ นั่นคือระบบความคิดที่เกิดจากการเรียนรู้และจัดระบบสรรพสิ่งที่มนุษย์ได้สัมผัส ได้มีประสบการณ์เข้าเป็นความเข้าใจเกิดเป็นองค์ความรู้ขึ้นอยู่ภายในสมอง นักอรรถศาสตร์ปรินซ์ตันจะสนใจศึกษาความหมายในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการทำ ความเข้าใจโครงสร้างมนทัศน์และการสร้างมนทัศน์ มีแนวคิดที่ว่าภาษาไม่ได้สัมพันธ์กับความเป็นจริงของโลกโดยตรง แต่การเข้าใจโลกและการรับรู้ของมนุษย์เป็นพื้นฐานของโครงสร้างทางภาษาของมนุษย์ นักอรรถศาสตร์ปรินซ์ตันเชื่อว่า ร่างกายมนุษย์นั้นมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ดังนั้นมนุษย์จะสร้างสิ่งที่จะมาเป็นตัวแทนความคิดที่มีต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว ซึ่งสิ่งนั้นก็คือภาษา ดังนั้นภาษาจึงสะท้อนให้เห็นมุมมองของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งรอบตัว

วิธีการสร้างแบบจำลองความคิดเพื่อศึกษาวิเคราะห์ระบบความคิดของมนุษย์จากการใช้ภาษาที่น่าสนใจคือ แนวคิดของเลคคอฟฟ์ (Lakoff, 1980) ที่ได้ศึกษาอุปลักษณ์ โดยมีแนวคิดที่อุปลักษณ์เกิดจากการนำเอาประสบการณ์ที่มีอยู่หรือสิ่งที่คุ้นเคยมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในสิ่งที่ยังไม่คุ้นเคย โดยเชื่อว่าความคิดนั้นเป็นตัวกำกับการใช้ภาษาของคนในสังคม ดังนั้นอุปลักษณ์ที่คนในสังคมต่าง ๆ ใช้จึงสะท้อนให้เห็นระบบความคิดของคนในสังคมได้ การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปรินซ์ตันจึงมุ่งศึกษาความหมายที่แสดงมนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบความคิดของมนุษย์

2.3 ความรู้เกี่ยวกับอุปลักษณ์ (Metaphor) และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor)

ความรู้เกี่ยวกับอุปลักษณ์มีดังนี้ (Metaphor)

เลคอฟ และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980: 4) ได้กล่าวว่า สำหรับคนส่วนใหญ่ นั้นรู้จักอุปลักษณ์ว่าเป็นเหมือนเครื่องมือทางวาทศิลป์หรือทางกวีที่แสดงความงามในภาษามากกว่าภาษาธรรมดา โดยมองว่าอุปลักษณ์เป็นลักษณะของภาษาอย่างเดียว แต่แท้ที่จริงแล้วอุปลักษณ์เป็นเรื่องที่อยู่ในชีวิตและความคิดของผู้ใช้ภาษาไม่ใช่แค่เพียงในตัวภาษาเท่านั้นแต่อยู่ในความคิดและการกระทำของผู้ใช้ภาษาด้วย โดยชี้ให้เห็นว่าแนวความคิดของมนุษย์นั้นเรามีการจัดโครงสร้างสิ่งที่เรารับรู้ด้วยวิธีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ที่เรารับรู้ สิ่งที่เราารับรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นการเปรียบเทียบทั้งสิ้น เนื่องจากการสื่อสารอยู่บนพื้นฐานของระบบความคิดในความคิดและการกระทำของมนุษย์นั้นเกี่ยวข้องกับความคิดในเชิงเปรียบเทียบ

นันทนา วงษ์ไทย (2562: 107-112) กล่าวว่า อุปลักษณ์ “Metaphor” เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจศึกษามาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นเครื่องมือทางวาทศิลป์ที่ใช้ชักจูงคนอื่นให้เห็นคล้ายตาม โดยเป็นเครื่องมือทางวาทศิลป์ที่ชักจูงคนอื่นให้เห็นคล้ายตามรูปแบบของอุปลักษณ์ คือ A is B เช่น

(1) John is a sheep.

หากดูในภาษาไทยจะพบรูปแบบ ก เป็น/คือ ข

(2) ครูเป็นเรือจ้าง

อุปลักษณ์มีรูปแบบแตกต่างจากอุปมาที่แม้เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งเช่นกัน แต่อุปมาจะมีการใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ เช่น as like ในภาษาอังกฤษ ดัง คล้าย ปานราว ในภาษาไทย ตัวอย่างเช่น เร็วปานจรวด

ตัวอย่าง (1) John is a sheep. เป็นการเปรียบเทียบลักษณะของจอห์นกับแกะ ซึ่งไม่ใช่ความเหมือนจริง ๆ ทางกายภาพ ที่จอห์นมี 4 ขา มีขนตามตัวแต่เป็นลักษณะของแกะที่มีความเชื่อง จึงถูกนำมาเปรียบกับพฤติกรรมของจอห์นในความหมายว่า จอห์นเป็นผู้ตาม ไม่มีความเป็นผู้นำ

ในทางศัพทมูลวิทยา (Etymology) คำว่า “metaphor” เป็นคำที่มาจากภาษาละตินและภาษากรีก ซึ่งมีรูปเดียวกันคือ “metaphora” ต่อมาในภาษาฝรั่งเศสยุคกลางได้เปลี่ยนเป็นรูป “metaphore” มีความหมายว่า “การส่งผ่าน” (a transfer) โดยเฉพาะการส่งผ่านความหมาย

ของคำหนึ่งไปให้กับอีกคำหนึ่ง ความหมายตรงตามรูปของคำนี้ คือ “การส่งข้าม” (a carrying over) ซึ่งมาจากคำว่า “metapherein” ซึ่งประกอบขึ้นจาก “meta” หมายถึง เหนือ ข้าม (over, across) และ “pherein” หมายถึง บรรทุก พาไป (carry, bear) (Harper, 2018 อ้างถึงในนันทนา วงษ์ไทย, 2562: 108)

อุปลักษณะในแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชานเป็นอุปลักษณะที่สะท้อนระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา ไม่ใช่อุปลักษณะตามแนวคิดเดิมที่เป็นเพียงการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง อุปลักษณะตามแนวคิดอรรถศาสตร์ปริชานนำเสนอครั้งแรกโดย จอร์จ เลคอฟฟ์ (George Lakoff) และ มาร์ก จอห์นสัน (Mark Johnson) ในปี 1980 ทั้งสองมีความเห็นที่ตรงข้ามกับการอธิบายอุปลักษณะตามแนวคิดเดิม ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดปรัวิสัยนิยม (Objectivism) ที่มองว่าความหมายเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคำกับโลกโดยตรง ผู้ใช้ภาษาซึ่งก็คือ มนุษย์ รวมถึงร่างกายของมนุษย์และความคิดของมนุษย์ไม่มีความเกี่ยวข้องแต่อย่างใด

การศึกษาอุปลักษณะเกิดความเปลี่ยนแปลงเมื่อเลคอฟฟ์และจอห์นสันเสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับอุปลักษณะไว้ในหนังสือ *Metaphors We Live By* ทั้งสองมีความเห็นแตกต่างไปจากแนวคิดเดิม โดยเสนอว่าอุปลักษณะไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของความนึกคิด ความเป็นเหตุเป็นผล และความเข้าใจ นอกจากนี้ อุปลักษณะยังมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เข้าใจโลกและตัวเองตามแนวคิดนี้อุปลักษณะเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในความคิดและการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันไม่ได้จำกัดเฉพาะในรูปแบบ $A \text{ is } B$ เท่านั้น กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องมีโครงสร้างแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น ไม่มีคำว่า คือ เป็น หลักการของแนวคิดนี้มุ่งไปที่ประสบการณ์ของมนุษย์และความเข้าใจประสบการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นการใช้หลักการในแนวคิดประสบการณ์นิยม (experientialist approach) มาวิเคราะห์ภาษา ความจริง ความเข้าใจ และความหมาย ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน

แนวคิดเดิมเชื่อว่าอุปลักษณะเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อสร้างจินตนาการในบทกวีซึ่งเป็นเรื่องของภาษาที่นอกเหนือจากการใช้แบบปกติธรรมดาและเป็นเรื่องของภาษาเท่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับความคิดและการกระทำ แต่เลคอฟฟ์และจอห์นสันมีความเห็นว่า อุปลักษณะปรากฏอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันทั้งในภาษาความคิดและการกระทำ

ระบบมโนทัศน์ของเราที่กำหนดให้เราคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ ก็มีพื้นฐานเป็นแบบอุปลักษณะเช่นกัน แต่เนื่องจากระบบมโนทัศน์เป็นสิ่งที่เรามักไม่ตระหนักถึง เราทำสิ่งต่าง ๆ ใน

ชีวิตประจำวันไปโดยอัตโนมัติ ดังนั้น วิธีการที่เราจะเข้าใจระบบมโนทัศน์ได้ จึงต้องดูจากภาษาที่เราใช้สื่อสารกัน เพราะการสื่อสารก็ใช้ระบบมโนทัศน์เดียวกับที่เราใช้ในการคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ หลักการสำคัญในเรื่องของอุปลักษณ์ คือ การเข้าใจและรับรู้สิ่งหนึ่งด้วยอีกสิ่งหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ เราจึงสรุปได้ว่าอุปลักษณ์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของระบบความคิด มนุษย์ และการที่เรามีรูปภาพที่มีลักษณะเป็นอุปลักษณ์ก็เป็นสิ่งสะท้อนว่าระบบมโนทัศน์ของเราเป็นแบบอุปลักษณ์เช่นกัน

โคเวกเซส (Kövecses, 2010 อ้างถึงในนันทนา วงษ์ไทย, 2562: 111) กล่าวว่า ในมุมมองทางภาษาศาสตร์ปริชานอุปลักษณ์เป็นการทำความเข้าใจวงมโนทัศน์ (conceptual domain) หนึ่งจากอีกวงมโนทัศน์หนึ่ง เนื่องจากวงมโนทัศน์ที่ต้องการทำความเข้าใจมีความเป็นนามธรรมมากกว่า เราจึงต้องนำเอาวงมโนทัศน์ที่ชัดเจนหรือมีความเป็นรูปธรรมมากกว่ามากล่าวถึงเพื่อให้เข้าใจมโนทัศน์ที่มีความเป็นนามธรรมนั้น เห็นได้จากตัวอย่างที่เราพูดและคิดเกี่ยวกับการโต้แย้งด้วยการเดินทาง ความเข้าใจที่เกิดขึ้นผ่านการใช้อุปลักษณ์ดังกล่าวอยู่ในสูตรของ “วงมโนทัศน์ ก. คือ วงมโนทัศน์ ข.” หรือ A is B ในการเขียนภาษาอังกฤษ และจะใช้เป็นตัวอย่างใหญ่เสมอ ส่วนในภาษาไทยจะเรียกคำนี้ว่า “อุปลักษณ์มโนทัศน์” (conceptual metaphor) จากสูตรดังกล่าว ทำให้เห็นว่าอุปลักษณ์มโนทัศน์ประกอบไปด้วยวงมโนทัศน์สองวงมโนทัศน์ ได้แก่ วงมโนทัศน์ที่เราต้องการทำความเข้าใจ และวงมโนทัศน์ที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ วงมโนทัศน์ที่เราต้องการทำความเข้าใจเรียกว่า “วงมโนทัศน์ปลายทาง” (Target domain) ส่วนวงมโนทัศน์ที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรียกว่า “วงมโนทัศน์ต้นทาง” (Source domain) จะเห็นได้ว่าอุปลักษณ์มโนทัศน์ไม่ใช่รูปภาพแต่เป็นอุปลักษณ์ที่ปรากฏในระดับความคิด ซึ่งแต่ละมโนทัศน์จะสะท้อนให้เห็นจากถ้อยคำอุปลักษณ์ (Metaphorical linguistic expressions) ซึ่งเป็นรูปภาพที่ใช้เพื่อทำความเข้าใจอีกสิ่งหนึ่ง รูปภาพนี้จึงจัดอยู่ในวงมโนทัศน์ต้นทาง ดังเช่น รูปภาพ เช่น set out, get to the next point, so far, step-by-step ที่ใช้ในการกล่าวถึง การโต้แย้ง จึงเป็นถ้อยคำอุปลักษณ์ซึ่งสะท้อนอุปลักษณ์มโนทัศน์การโต้แย้ง ว่า การโต้แย้งคือการเดินทาง (An agreement is a journey)

ศิริพร ภักดีผาสุข (2561: 82-91) กล่าวว่า อุปลักษณ์เป็นประเด็นที่มีผู้สนใจกล่าวถึงมาเป็นเวลานานแล้ว ในงานเขียนของ อริสโตเติล Aristotle ทั้งเรื่อง Poetics ซึ่งว่าด้วยประพันธ์ศาสตร์และ Rhetoric ซึ่งว่าด้วย วาทศิลป์ ก็มีการกล่าวถึงการใช้อุปลักษณ์ตามความเข้าใจแต่เดิม อุปลักษณ์เป็นเครื่องมือทางวาทศิลป์ เป็นการใช้ภาษาเพื่อประดับตกแต่งถ้อยคำที่ใช้อยู่ทั่วไปให้มี

ลักษณะพิเศษ มีชั้นเชิงทางความคิด มีวรรณศิลป์ ด้วยเหตุนี้ ตามความคิดนี้อุปลักษณจึงอยู่นอกขอบเขตของการใช้ภาษาโดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้การใช้และการตีความอุปลักษณนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถบางประการ อุปลักษณจึงเป็นการใช้ภาษาของผู้ที่มีความรู้หรือมีศิลปะในการใช้ภาษาชั้นสูง อาทิ กวี หรือนักกล่าวสุนทรพจน์

ต่อมามีผู้เสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับอุปลักษณเพื่อชี้ให้เห็นว่าอุปลักษณเป็นเรื่องสามัญ ของมนุษย์ทุกคนและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบความคิดเป็นสำคัญ ไม่เพียงแต่เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเท่านั้น แนวคิดดังกล่าวคือ ทฤษฎีเรื่องมโนอุปลักษณหรืออุปลักษณเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory - CMT) (เลคอฟฟ์และจอห์นสัน Lakoff and Johnson, 1980 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 82) นอกจากนี้ หลังจากนั้นก็มีผู้เสนอแนวคิดเรื่องวิเคราะห์อุปลักษณเชิงวิพากษ์ (Critical Metaphor Analysis - CMA) (ชาร์เตอร์ริส-แบล็ก Charteris-Black 2004, 2005 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 82) เพื่อแสดงให้เห็นว่าอุปลักษณมีบทบาทหน้าที่ในทางสังคมวัฒนธรรม

แนวคิดเรื่องมโนอุปลักษณ (Conceptual Metaphor Theory- CMT)

จอร์จ เลคอฟฟ์ (George Lakoff) และ มาร์ก จอห์นสัน (Mark Johnson) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องแนวคิดเรื่องมโนอุปลักษณ ไว้ในหนังสือ *Metaphors We Live By* (1980) (อ้างถึงใน ศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 83) เพื่อชี้ให้เห็นว่าอุปลักษณไม่ใช่เพียงเรื่อง ของภาษาแต่เป็นเรื่องของความคิด อุปลักษณเป็นระบบวิธีคิดในเชิงเปรียบเทียบที่สำคัญซึ่งมนุษย์ใช้ในการทำความเข้าใจโลก กล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้ประสบการณ์และสิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามาใน ชีวิตส่วนหนึ่งด้วยการเปรียบเทียบกับประสบการณ์หรือสิ่งที่เข้าใจดีอยู่ก่อนแล้ว และถ่ายโยงความเข้าใจดังกล่าวไปยังการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่เหล่านั้น ระบบคิดในเชิงเปรียบเทียบนี้เป็นความสามารถที่มนุษย์ทุกคนมีส่วนร่วมและเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในการใช้ชีวิตของมนุษย์ เลคอฟฟ์ และ จอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 83) จึงตั้งชื่อหนังสือของเขาว่า “*Metaphors We Live By*” เพื่อสื่อความคิดนี้

ความคิดเชิงเปรียบเทียบดังกล่าวกำกับและส่งผลให้เกิดการใช้ภาษาในลักษณะที่แสดง ให้เห็นการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มความหมายที่ต่างกัน เลคอฟฟ์ และ จอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) จึงเสนอศัพท์ “conceptual metaphor” (มโนอุปลักษณ) และ “Linguistic metaphor” (ถ้อยคำอุปลักษณ) เพื่อแยกแยะให้เห็นความแตกต่างระหว่างอุปลักษณส่วนที่อยู่ในระบบความคิดกับอุปลักษณส่วนที่แสดงออกผ่านภาษา

มโนอุปลักษณ์ (conceptual metaphor; metaphorical concept) หมายถึง ความคิดหรือมโนทัศน์เชิงเปรียบเทียบ เป็นการทำความเข้าใจแฉกวงความคิด (conceptual domain) หนึ่งโดยอาศัยอีกแฉกวงความคิดหนึ่ง แฉกวงความคิดคือกลุ่มหรือชุดของ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (โคเวคเซส Kövecses, 2002: 4 อ้างถึงในศิริพร ภักดีผาสุข, 2561: 83)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ (Linguistic metaphor; metaphorical linguistic expression) หมายถึง รูปภาษาที่แสดงให้เห็นความคิดเชิงอุปลักษณ์ หรือเป็นรูปภาษาที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งสองสิ่งที่อยู่ต่างแฉกวงความหมายกัน ถ้อยคำอุปลักษณ์เป็นสิ่งที่ช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์และเห็นมโนอุปลักษณ์ในความคิดของผู้ใช้ภาษา

มโนอุปลักษณ์และถ้อยคำอุปลักษณ์มีบทบาทสำคัญในฐานะวิธีคิดและวิธีการใช้ภาษาเพื่ออธิบายและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโลก มโนอุปลักษณ์ทำให้เกิดกระบวนการถ่ายโยงเชิงอุปลักษณ์ (metaphorical extension) เพื่อนำความรู้ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับร่างกายไปใช้ในการเปรียบเทียบ ทำความเข้าใจ และสร้างความหมายให้แก่ประสบการณ์อื่น ๆ ที่เข้ามาใหม่ในชีวิตมนุษย์ ประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจมโนอุปลักษณ์ และถ้อยคำอุปลักษณ์ เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสามารถใช้ เข้าใจ และตีความได้โดยไม่ต้องอาศัยทักษะความสามารถพิเศษ อุปลักษณ์จึงไม่ใช่สมบัติของเฉพาะกวี ผู้มีวาทีศิลป์หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่ง ทักษะความรู้ด้านภาษาเท่านั้น ด้วยเหตุนี้อุปลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่พบเห็นได้โดยทั่วไปในการใช้ ภาษาในชีวิตประจำวันของเรา การพิจารณาภาษาที่เราใช้ในการพูดถึงสิ่งต่าง ๆ สามารถทำให้เราเห็นมโนอุปลักษณ์ที่กำกับการใช้ภาษานั้น ๆ ได้

อูลแมนน์ (Ullmann, 1970, pp. 213-216 อ้างถึงในอุษา พงษ์ชัยวิบูลย์, 2544: 13) กล่าวว่า โครงสร้างพื้นฐานของอุปลักษณ์เกิดจากความเหมือนกันทางความหมายขององค์ประกอบ 2 ส่วน นั่นคือสิ่งที่นำมาเปรียบ (vehicle) และสิ่งที่ถูกเปรียบ (tenor) ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ องค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนมีลักษณะทางความหมายบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน เช่น การเปรียบเทียบ รสขมกับความผิดหวัง ความผิดหวังเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อ ส่วน รสขม เป็นสิ่งที่เรานำมาเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่าทั้ง รสขม และ ความผิดหวัง มีลักษณะที่เหมือนกันในส่วนที่ทำให้เกิดความทุกข์ทรมาน การอธิบายอุปลักษณ์ในเชิงภาษาและภาษาศาสตร์ เป็นการอธิบายถึงรูปแบบการนำอุปลักษณ์มาใช้และบทบาทของอุปลักษณ์ในการสร้างสรรค์สุนทรียภาพทางภาษา อุปลักษณ์ หรือ metaphor ในภาษาอังกฤษ เมื่อมีการถ่ายทอดมาเป็นภาษาไทยมีการใช้คำเรียกที่หลากหลาย เช่น คำอุปมา อุปมา โวหาร อุปลักษณ์ อุปลักษณ์ เป็นต้น ซึ่งก็หมายถึงเรื่องเดียวกัน คือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง

เลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) และ โคเวกเซส (Kövecses, 2002) (อ้างถึงใน เชิดชัย อุคตมพันธ์, 2555: 3) ได้ขยายการศึกษาอุปลักษณ์มากไปกว่าความหมายในเชิงเปรียบเทียบโดยชี้ให้เห็นว่า อุปลักษณ์เป็นผลผลิตของระบบวิธีคิดของเรา เพราะอุปลักษณ์เป็นการทำความเข้าใจและเรียนรู้สิ่งหนึ่งซึ่งมีความเป็นนามธรรมหรือเป็นรูปธรรมน้อยผ่านอีกสิ่งหนึ่งซึ่งมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคืออุปลักษณ์เกิดขึ้นเมื่อผู้ใช้ภาษาเปรียบสิ่งที่เป็นนามธรรมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวกับสิ่งที่อยู่ไกลตัวมากกว่า และเปรียบสิ่งที่เราไม่เคยมีประสบการณ์กับสิ่งที่เราค้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อนได้ชัดเจนขึ้น เลคอฟฟ์และจอห์นสัน ได้แบ่งอุปลักษณ์ออกเป็น 2 ระดับได้แก่ อุปลักษณ์ระดับถ้อยคำและอุปลักษณ์ระดับมโนทัศน์

1. อุปลักษณ์ระดับถ้อยคำ เรียกว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ (metaphorical expression) หมายถึงรูปภาพที่เป็นการเปรียบเทียบซึ่งผู้ใช้ภาษาใช้สื่อสารกันทั่วไปในชีวิตประจำวัน
2. อุปลักษณ์ระดับมโนทัศน์ เรียกว่ามโนอุปลักษณ์ (conceptual metaphor) หมายถึงความคิดหรือโลกทัศน์ของบุคคลในรูปของการเปรียบเทียบที่อยู่ในระบบการรับรู้ของผู้ใช้ภาษา และสามารถสะท้อนออกมาทางภาษาที่ใช้เป็นอุปลักษณ์

อุปลักษณ์ทั้ง 2 ระดับมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ โดยพื้นฐานมนุษย์มีระบบวิธีคิดที่เป็นอุปลักษณ์ หรือมีวิธีคิดแบบเปรียบเทียบ ระบบวิธีคิดแบบนี้จึงส่งผลกระทบต่อการนึกคิดการมองโลกและการแสดงออกในชีวิตประจำวันซึ่งรวมถึงการใช้ภาษาในการสื่อสารด้วย ด้วยเหตุนี้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่สามารถสะท้อนระบบวิธีคิดหรือมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา

อุษา พุฒิชัยวิบูลย์ (2544: 15) กล่าวว่า การอธิบายอุปลักษณ์ตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานนั้นแตกต่างจากการอธิบายอุปลักษณ์ในเชิงภาษา เนื่องจากอุปลักษณ์ตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชานเป็นการนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบโดยพิจารณาจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และอธิบายว่าการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันนั้นเป็นการใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบหรืออยู่ในรูปของอุปลักษณ์ นอกจากนั้นการอธิบายอุปลักษณ์ตามแนวทฤษฎีนี้ยังมุ่งเน้นให้เห็นว่าอุปลักษณ์สะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของคนในสังคม

นักภาษาศาสตร์ที่เสนอแนวคิดนี้ได้แก่ เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980 อ้างถึงในอุษา พุฒิชัยวิบูลย์, 2544: 15) กล่าวว่า อุปลักษณ์ไม่ได้จำกัดเพียงแค่เรื่องของภาษาหรือเกี่ยวข้องกับคำเท่านั้น แต่อุปลักษณ์เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับความคิด (thought) คือ เป็น

อุปลักษณ์ระดับมโนทัศน์ (Conceptual metaphor) เราสามารถสังเกตได้จากภาษาที่เราใช้ใน ชีวิตประจำวัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของผู้ใช้ภาษาจะอยู่ในรูปของ การเปรียบเทียบ ระบบความคิด มโนทัศน์ และการมองโลกของมนุษย์นั้นสะท้อนให้เห็นได้จากการใช้ อุปลักษณ์ มนุษย์นั้นใช้ภาษาที่เป็นการเปรียบเทียบอย่างเป็นไปโดยอัตโนมัติและไม่รู้สึกว่ามันกำลังใช้ ภาษาที่เป็นอุปลักษณ์อยู่

นอกจากนี้เลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980: 7-8 อ้างถึงในอุษา พฤติ ชัยวิบูลย์, 2544: 15) ได้อธิบายว่าอุปลักษณ์ยังมีอิทธิพลต่อระบบความคิดและจัดโครงสร้างระบบ ความคิดของมนุษย์ เขาได้ศึกษามโนทัศน์เรื่องเวลาในสังคมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษโดยศึกษาจากการใช้ คำในภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเวลา เช่น

You are wasting my time.

This gadget will save your hour.

I don't have the time to give you.

How do you spend your time these days?

The flat tire cost me an hour.

I've invested a lot of time in her.

(Lakoff and Johnson, 1980: 7-8 อ้างถึงในอุษา พฤติชัยวิบูลย์, 2544: 15)

จากตัวอย่างข้างต้นเลคอฟฟ์และจอห์นสันแสดงให้เห็นว่าในสังคมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษมีมโน ทัศน์เกี่ยวกับเรื่องเวลาว่าเวลาเป็นเงินเป็นทอง (Time is Money) เราทราบมโนทัศน์ได้จากการ วิเคราะห์รูปภาษาที่นำมาใช้ เช่น waste, save, have, spend, cost, และ invest เป็นต้น

นันทนา วงษ์ไทย (2562, 107 -113) กล่าวว่า แนวคิดเดิมเชื่อว่าอุปลักษณ์เป็นเครื่องมือที่ ใช้เพื่อสร้างจินตนาการในบทกวีซึ่งเป็นเรื่องของภาษาที่นอกเหนือจากการใช้แบบปกติธรรมดาและ เป็นเรื่องของภาษาเท่านั้นไม่เกี่ยวข้องกับความคิดและการกระทำ แต่เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน มี ความเห็นว่าอุปลักษณ์ปรากฏอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันทั้งในภาษาความคิดและการกระทำอีก ตัวอย่างที่หนึ่งเลคอฟฟ์และจอห์นสันใช้อธิบายความคิดว่ามโนทัศน์ของเรามีลักษณะเป็นแบบ

อุปลักษณ์และอธิบายว่ามโนทัศน์เป็นสิ่งที่สร้างให้เกิดการกระทำต่าง ๆ ขึ้น เช่น มโนทัศน์การโต้แย้ง มโนทัศน์นี้สะท้อนให้เห็นในภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ใช้ภาษาอังกฤษดังนี้

- ก. We have set out to prove that bats are birds.
- ข. When we get to the next point, we shall see that philosophy is dead.
- ค. So far, we've seen that no current theories will work.
- ง. we will proceed in a step-by-step fashion.
- จ. Our goal is to show that hummingbirds are essential to military defense.
- ฉ. This observation points the way to an elegant solution.
- ช. We have arrived at a disturbing conclusion.

(Lakoff & Johnson, 1980: 90 อ้างถึงในนนทนา วงษ์ไทย 2562, 107)

จากตัวอย่างจะสังเกตเห็นได้ว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษนำคำที่อยู่ในมโนทัศน์ “การเดินทาง” มา กล่าวถึง การโต้แย้ง ซึ่งสะท้อนอุปลักษณ์มโนทัศน์ การโต้แย้งคือการเดินทาง หากลองพิจารณาใน ภาษาไทยเราก็มีการนำคำที่อยู่ในมโนทัศน์การเดินทางมา กล่าวถึงการโต้แย้งเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การ อภิปรายในสภาซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการโต้แย้ง ในภาษาไทยมีการใช้รูปภาษา เช่น การอภิปราย เริ่มต้นขึ้นและดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ผู้ร่วมอภิปรายควรเตรียมตัวให้ดีกว่าก่อนไม่เช่นนั้นอาจเกิด การหลงประเด็น

อย่างไรก็ดีเราไม่เพียงแต่พูดถึงการโต้แย้งโดยใช้คำที่เกี่ยวกับการเดินทางเท่านั้น แต่สิ่งที่เรา ทำในขณะที่มีการโต้แย้งนั้นก็สะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับการเดินทางด้วยแม้จะไม่ได้มีการ เดินทางหรือการเคลื่อนที่เชิงกายภาพเกิดขึ้นจริง ๆ ก็ตาม เช่น เราเริ่มต้นการโต้แย้ง เมื่อสิ้นสุดการ กล่าวถึงประเด็นหนึ่ง เราจะพูดในประเด็นถัดไป การโต้แย้งมีการดำเนินไปจากจุดเริ่มต้นไปสู่ ตอนกลางและตอนท้าย จุดหมายของการโต้แย้ง คือ การนำเสนอแนวคิดหรือข้อคิดเห็นของเรา

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระบบมโนทัศน์ของเราที่กำหนดให้เราคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ ก็มีพื้นฐานเป็นแบบอุปลักษณะเช่นกัน แต่เนื่องจากระบบมโนทัศน์เป็นสิ่งที่เรามากไม่ตระหนักถึงเราทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันไปโดยอัตโนมัติ ดังนั้น วิธีการที่เราจะเข้าใจระบบมโนทัศน์ได้ จึงต้องดูจากภาษาที่เราใช้สื่อสารกัน เพราะการสื่อสารก็ใช้ระบบมโนทัศน์เดียวกับที่เราใช้ในการคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ

หลักการสำคัญในเรื่องของอุปลักษณะ คือ การเข้าใจและรับรู้สิ่งหนึ่งด้วยอีกสิ่งหนึ่ง จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า การโต้แย้งและการเดินทางเป็นคนละสิ่งกัน แต่มโนทัศน์การโต้แย้งถูกสร้างขึ้น ถูกเข้าใจ ถูกแสดงออก และถูกกล่าวถึงด้วยมโนทัศน์การเดินทาง ด้วยเหตุนี้ เราจึงสรุปได้ว่าอุปลักษณะไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของระบบความคิดมนุษย์ และการที่เรา มีรูปภาพที่มีลักษณะเป็นอุปลักษณะก็เป็นสิ่งสะท้อนว่าระบบมโนทัศน์ของเราเป็นแบบอุปลักษณะเช่นกัน

กล่าวได้ว่า การใช้รูปภาพที่เป็นการเปรียบเทียบนั้นเป็นการนำวงมโนทัศน์ (Conceptual domain) 2 วงมาสัมพันธ์กัน กระบวนการนี้เกิดขึ้นได้โดยการเชื่อมโยงมโนทัศน์ (Mappings) จากวงมโนทัศน์ต้นทาง (Source domain) ไปยังวงมโนทัศน์ปลายทาง (Target domain) โดยทั่วไปแล้ววงมโนทัศน์ต้นทางมักจะเป็นรูปธรรมและวงมโนทัศน์ปลายทางเป็นนามธรรม การเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์อย่างเป็นระบบเรียกว่า การสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) และเป็นที่มาของระบบปริชาน (Cognitive system) นักภาษาศาสตร์พบการเชื่อมโยงคุณสมบัติที่มีความคล้ายคลึงตามมุมมองของผู้ใช้ภาษาในระดับปริมาณเป็นคู่ ๆ และจะเป็นแบบทิศทางเดียว อุปลักษณะจึงทำให้เราสามารถใช่วงมโนทัศน์ของคำข้ามวงได้ และเป็นอิสระจากความจำกัดของถ้อยคำนั่นเอง

จากการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทางด้านอรรถศาสตร์ปริชาน และการถ่ายโอนความหมายจากวงความหมายหนึ่งไปสู่อีกวงความหมายหนึ่งโดยพิจารณาจากรูปภาษาหรือที่เรียกว่าอุปลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อแสดงให้เห็นการถ่ายโอนความหมายจากวงมโนทัศน์ต้นทางไปยังวงมโนทัศน์ปลายทางเพื่อให้เข้าใจว่าพระเจ้าเป็นสิ่งใด โดยกำหนดว่าวงมโนทัศน์ปลายทางคือ พระเจ้า และวงมโนทัศน์ต้นทางคือสิ่งที่ใช้เป็นถ้อยคำอุปลักษณะแสดงถึงพระเจ้า โดยใช้การแสดงการวิเคราะห์โดยการแสดงแผนภูมิถ่ายโอนความหมายโดยการเชื่อมโยงมโนทัศน์ (Mappings) จากวงมโนทัศน์ต้นทาง (Source domain) ไปยังวงมโนทัศน์ปลายทาง (Target domain)

2.4 ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของอุปสรรค

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2542: 255) ได้ให้ความรู้เรื่องหน้าที่ของอุปสรรคจากมุมมองของผู้พูดภาษาไทยไว้ โดยกล่าวว่าผู้ที่กล่าวถึงหน้าที่อุปสรรคโดยพิจารณาประเภทปริจเฉทด้วย ซึ่งเป็นผู้ได้รวบรวมหน้าที่ของอุปสรรคไว้มากที่สุดคือนักภาษาศาสตร์ที่ชื่อ โกทลี (Goatly, 1998 อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542: 255 – 257) โดยสรุปได้ว่า โกทลีนำแนวคิดเรื่องหน้าที่ของภาษาที่ฮัลลiday (Halliday, 1994) เสนอไว้มากำหนดกลุ่มหน้าที่ของอุปสรรคเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด
2. หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์
3. หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด มีหน้าที่ดังนี้

1. เติมช่องว่างในคลังคำ หมายถึงทั้งกรณีที่ไม่มีความจำเป็นในภาษาเพื่อสื่อความคิดนั้น ๆ และในกรณีที่มีคำอยู่แต่อุปสรรคสามารถสื่อได้ดีกว่า

2. อธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมโดยใช้แบบหรือแนวเทียบ
3. ทำให้เกิดมุมมองใหม่

กลุ่มที่ 2 หน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิดและด้านบุคคลสัมพันธ์ มีหน้าที่ดังนี้

4. เป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง
5. กำหนดความคิด

กลุ่มที่ 3 หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ มีหน้าที่ดังนี้

6. แสดงอารมณ์ความรู้สึก
7. หลีกเลี่ยงคำที่ให้ผลในทางลบต่อความรู้สึก
8. เสริมสร้างความสนิทสนม

9. เป็นการละเล่น ใช้หยอกล้อและสร้างอารมณ์ขัน

กลุ่มที่ 4 หน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ มีหน้าที่ดังนี้

10. ลำดับความในปริจเฉท/สร้างสัมพันธ์ภาพในปริจเฉท
11. นิทานปริจเฉทในฐานะอุปสรรคประเภทหนึ่งช่วยสร้างโลกจินตนาการ
12. ช่วยความจำ เรียกเรื่องความสนใจ และเป็นการใช้คำน้อยแต่สื่อความได้มาก

สรุปได้ว่านอกจากอุปสรรคมีหน้าที่ตามคุณลักษณะทางภาษา หน้าที่ทางระดับปริจเฉทแล้ว ยังมีหน้าที่ในการถ่ายทอดความคิด ด้านบุคคลสัมพันธ์และด้านการเรียบเรียงความด้วย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านภาษาในคัมภีร์ไบเบิล

โปรดปราน ธรรมสอน (2544) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบสรรพนามในงานแปลพระคัมภีร์ไบเบิล ฉบับ 1971 และฉบับอ่านง่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปลคำสรรพนามในพระกิตติคุณลูกาซึ่งเป็นหนังสือเล่มหนึ่งในพระคัมภีร์ไบเบิล โดยศึกษาเปรียบเทียบการแปลของพระคัมภีร์ฉบับภาษาไทยสองฉบับ ได้แก่ พระคัมภีร์ฉบับปี 1971 ของสมาคมพระคริสตธรรมไทย และพระคัมภีร์ฉบับอ่านง่าย ของศูนย์กลางการแปลโลก การศึกษานี้มุ่งให้ได้คำตอบว่า รูปแบบการแปลคำสรรพนามที่แตกต่างกันของบทแปลสองฉบับนี้เป็นผลมาจากเจตนา และนโยบายในการแปลของคณะผู้แปลที่แตกต่างกันหรือไม่ โดยในการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การใช้สรรพนามจากตัวบททั้งสองเปรียบเทียบกันถึงความแตกต่างของสรรพนามที่ใช้และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สรรพนามนั้น โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางวิเคราะห์รวมทั้งสิ้น 7 ตารางแบ่งการใช้สรรพนามตามปัจจัยทางไวยากรณ์ คือพจน์และบุรุษ

ผลการวิจัยพบว่าการใช้สรรพนามของพระคัมภีร์ทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกันมากกว่าเหมือนกัน ปัจจัยภายในที่สำคัญคือ ปัจจัยทางสังคมเรื่องสถานะและความสัมพันธ์ระหว่างคู่สนทนา และพบว่าเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของคณะผู้แปลมีผลต่อรูปแบบการแปลสรรพนามในพระคัมภีร์ทั้งสองฉบับ พระคัมภีร์ฉบับปี ค.ศ.1971 เน้นภาษาเขียนที่เป็นทางการเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของตัวบท ต่างกับพระคัมภีร์ฉบับอ่านง่ายที่เน้นการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการเหมือนภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งนโยบายที่ต่างกันนี้มีผลต่อการเลือกรูปแบบการแปลสรรพนามที่ต่างกัน

สมมาตร เสถียรและคณะ (2554) ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา และเปรียบเทียบความสัมพันธ์สอดคล้องของจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรม คัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญากับคุณธรรม 30 ประการที่กรมศาสนา กำหนดวิธีการวิจัยโดยการใช้หัวข้อจริยธรรม 26 หัวข้อ ซึ่งคัดเลือกจากแหล่งที่มา 7 แห่ง มาเป็นประเด็นในการวิเคราะห์ โดยการอ่านพิจารณาเนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในรูปของคำา วลี ประโยค ข้อความ บทบรรยายหรือบทบาทการแสดงของตัวละคร ในเรื่อง บันทึกข้อมูลลงในแบบวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่มีเนื้อหาจริยธรรมปรากฏมากที่สุด คือหนังสือสุภาษิต รองลงมาคือหนังสือสดุดี ส่วนหนังสือเพลงซาโลมอนมีเนื้อหาจริยธรรมปรากฏน้อยที่สุด เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏตามประเด็นวิเคราะห์มากที่สุดคือ ความยุติธรรม รองลงมาคือความมีวาจา

สัจย์ และเนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดคือการประหยัดอดออม และความมีมนุษยสัมพันธ์ ความสอดคล้องของจริยธรรมที่ปรากฏใน พระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมหมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญากับคุณธรรม 30 ประการที่กรมศาสนากำหนด พบว่ามีความสอดคล้องกัน

ลือชัย ธาตุวิสัย ธรรมรัตน์ เรือนงาม และปิติศักดิ์ พงศ์จิรพันธุ์ (2554) ศึกษาอุปมาของพระเยซูเจ้า: มาตรฐานความรักในความเรียบง่ายของชีวิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายและเอกลักษณ์ของอุปมาของพระเยซูเจ้า รวมทั้งวิถีชีวิตของชาวยิว ทั้งทางด้านสังคม การเมือง วัฒนธรรม และความเชื่อที่พบในอุปมาของพระเยซูเจ้าและรูปแบบของความรักในความสัมพันธ์ที่มนุษย์มีต่อพระเจ้าและต่อเพื่อนมนุษย์ผ่านทางอุปมาพระเยซูเจ้า เอเป็นแนวทางในการเทศน์สอนเทววิทยาแบบชาวบ้านให้คริสตชนสามารถเข้าใจและสัมผัสความรักของพระเจ้าในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาพบว่า พระเยซูเจ้าทรงเทศน์สอนบรรดาศิษย์และประชาชนด้วยการอุปมาโดยทรงหยิบยกเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของผู้ฟังมาให้ความหมายใหม่เพื่อนำผู้ฟังไปสู่คุณค่าแห่งพระอาณาจักรสวรรค์ผ่านทางอุปมาแต่ละเรื่องของพระองค์ พระเยซูเจ้าทรงให้ความหมายของบัญญัติแห่งความรักที่ซ่อนอยู่ในความเรียบง่ายของชีวิต มีมาตรฐานแห่งความรักสองประการคือจงรักผู้อื่นเหมือนรักตนเองและจงรักกันและกันเหมือนที่พระองค์ทรงรักเรา

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเชิงอรรถศาสตร์ปริชานและอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์

สุรชาติย์ อร่ามศักดิ์ (2560) ศึกษาอุปลักษณ์ในข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน ในข่าวปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก มติชน เนชั่น และผู้จัดการ เพื่อศึกษาว่ามีการถ่ายทอดความคิดเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งไกลตัวสิ่งที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่มีประสบการณ์กับสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมน้อยกว่าอย่างไร ผลปรากฏการณ์ใช้รูปภาษาถ้อยคำอุปลักษณ์ในข่าวปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งตามวงความหมายได้ 5 วงความหมาย คือ วงความหมายเกี่ยวกับความเป็นโรค วงความหมายเกี่ยวกับแบบทดสอบ วงความหมายเกี่ยวกับการเดินทาง วงความหมายเกี่ยวกับการแสดง และวงความหมายเกี่ยวกับไฟ สะท้อนทรรศนะต่อปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ 5 มโนอุปลักษณ์ คือ 1. ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือความเป็นโรค 2. ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือการทดสอบ 3. ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือการเดินทาง 4. ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือแบบการแสดง และ 5. ปัญหาความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือไฟ การศึกษาถ้อยคำอุปลักษณ์และมโนอุปลักษณ์ในข่าวความรุนแรงจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้เห็นถึงภาพสะท้อนลักษณะของปัญหาความรุนแรงที่สอดคล้องกันคือ ภาคใต้มีปัญหาความรุนแรง (เป็นไฟ) และมีความต่อเนื่องยาวนาน (เป็นโรคเรื้อรัง) ทั้งภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ (ตัวละคร) จะทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาและกำหนด

แนวทางในการแก้ปัญหา (การเดินทางและการรักษา) โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม BRN และประชาชนเพื่อทำให้ปัญหาต่าง ๆ ลื่นสุดลงจนเกิดความสงบสุขแก่ประชาชนและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้(จุดมุ่งหมายของการเดินทางหรือการขาดหายจากโรค)

ธนพล เอกพจน์ และ วิรัชวงศ์ภินันท์วัฒนา (2557) ศึกษาอุปลักษณะความทุกข์ในภาษาไทย มุ่งศึกษารู้อุปลักษณะและอุปลักษณะมโนทัศน์ของคำว่า “ทุกข์” ในภาษาไทย เก็บข้อมูลจากงานเขียนทางวิชาการงานเขียนกึ่งวิชาการ เรื่องแต่งหนังสือพิมพ์ และเบ็ดเตล็ดในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ (Thai National corpus) ของภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและข้อมูลจากเว็บล็อกของไทย 6 แห่ง ที่เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2556 ผลการศึกษาพบรูปคำอุปลักษณะความทุกข์จำนวน 613 รูปคำ และรูปคำอุปลักษณะที่ปรากฏสะท้อนมโนทัศน์ความทุกข์จำนวน 13 มโนทัศน์ ได้แก่ ความทุกข์คือมนุษย์ ความทุกข์คือการต่อสู้ ความทุกข์คือวัตถุสิ่งของ ความทุกข์คือธรรมชาติ ความทุกข์คือโรค ความทุกข์คือพืช ความทุกข์คือสิ่งที่มีปริมาณวัดตรง ความทุกข์คือไฟ ความทุกข์คือสิ่งปฏิญกุล ความทุกข์คือสัตว์ร้าย ความทุกข์คืออาหาร ความทุกข์คือการเดินทาง และความทุกข์คือสถานที่หรือสิ่งปลูกสร้าง อุปลักษณะมโนทัศน์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าความทุกข์เป็นสิ่งที่ไม่ดีที่มนุษย์ควรหลีกเลี่ยง

พิชญ์สินี เสถียรธราดล และอรทัย ชินอัครพงศ์ (2560) ศึกษาความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า โกง ในภาษาไทย: การวิเคราะห์ตามแนววรรณศาสตร์ปริชาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหมวดหมู่ถ้อยคำที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำว่า โกง ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวรวบรวมจากพจนานุกรมหนังสือพิมพ์ และฐานข้อมูลคลังภาษาไทยแห่งชาติ โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์เชิงครอบครัวด้วยคุณสมบัติทางความหมายที่เป็นต้นแบบ ของคำว่า โกง งานวิจัยนี้ได้เสนอองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับความหมายเชิงมโนทัศน์และขอบเขตทางความหมายของคำว่า โกง พร้อมทั้งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการโกงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยจากการใช้หมวดหมู่ทางความหมายของคำว่า “โกง” ผลการวิจัยพบคุณสมบัติทางความหมายที่เป็นต้นแบบจำนวน 6 คุณสมบัติซึ่งประกอบด้วย [เจตนา] [ร้าย] [ไม่ตรง] [ช้อตลง] [ผลประโยชน์] และ [อุบาย] และพบถ้อยคำที่จัดอยู่ในหมวดหมู่ทางความหมายเดียวกับคำ “โกง” จำนวน 522 ถ้อยคำโดยจำแนกได้เป็น 36 หมู่ อาทิ ทุจริต โกง ลวง ปลอม เอาเปรียบ เป็นต้น

พรารพวรรณ ผลบุญ (2561) ศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์จากบทเพลง J Pop มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาอุปลักษณะในบทเพลง J Pop และความสัมพันธ์ระหว่างอุปลักษณะกับมโนทัศน์ของสังคมญี่ปุ่น ผ่านการใช้คำอุปลักษณะ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือ บทเพลงจากคลังเพลงภาษาญี่ปุ่นออนไลน์ระหว่างปี ค.ศ. 2000 - 2017 จำนวน 400 บทเพลง นำมาแปลความหมายและตรวจสอบความหมายโดยเจ้าของภาษาญี่ปุ่น วิเคราะห์อุปลักษณะตามแนวคิดทฤษฎีอุปลักษณะในมุมมองทางภาษาศาสตร์ปริ

ชาน ผลการศึกษาพบว่า 1. อุปัักษณ์ความรักแสดงให้เห็นว่าความรักคือธรรมชาติ คือสิ่งมีชีวิต คือสิ่งไม่มีชีวิต คือสิ่งเหนือธรรมชาติ คือความเจ็บป่วย คือการเดินทาง คือการศึกษา และคือการแข่งขัน 2. อุปัักษณ์ผู้มีความรัก แสดงให้เห็นว่าผู้มีความรักคือธรรมชาติ คือสิ่งมีชีวิต คือสิ่งไม่มีชีวิต และคือการแสดง 3. อุปัักษณ์ผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงคือธรรมชาติ คือสิ่งมีชีวิตและคือสิ่งเหนือธรรมชาติ 4. อุปัักษณ์ผู้ชายแสดงให้เห็นว่าผู้ชายคือธรรมชาติ คือสิ่งมีชีวิต คือสิ่งไม่มีชีวิต อุปัักษณ์ทั้งหมดเกิดจากการนำคำที่อยู่ในวงความหมายต้นทางถ่ายโยงความหมายไปสู่ความรัก ผู้มีความรักผู้ชายและผู้หญิง ในด้านลักษณะคุณสมบัติ คุณค่า บทบาท หน้าที่ พฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงมุมมองความคิดและวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาษาญี่ปุ่น

ชนิกานต์ วงศ์ปิยะ (2556) ศึกษาเปรียบเทียบอุปัักษณ์เชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับคนที่พบในสำนวนฝรั่งเศสและสำนวนไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการใช้อุปัักษณ์เกี่ยวกับคนที่พบในสำนวนฝรั่งเศสและสำนวนไทย และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบมนทัศน์เกี่ยวกับคนที่พบในสำนวนฝรั่งเศสและสำนวนไทยโดยใช้แนวคิดทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริชาน ผลการศึกษาประเภทอุปัักษณ์ไม่พบความแตกต่างของการจัดประเภทอุปัักษณ์ในสำนวนฝรั่งเศสและสำนวนไทย โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ได้แก่ อุปัักษณ์สิ่งมีชีวิต และอุปัักษณ์สิ่งไม่มีชีวิต ผลการศึกษาประเภทมนทัศน์สรุปได้ว่า ผู้ใช้ภาษาของคนในสังคมฝรั่งเศสและสำนวนไทยมองคนในสังคมดังนี้ 1. คนเป็นสิ่งมีชีวิต 2. คนเป็นสิ่งไม่มีชีวิต โดยสะท้อนให้เห็นจากรูปภาษาที่นำมาใช้เป็นอุปัักษณ์และทำให้เห็นว่าสังคมฝรั่งเศสและสังคมไทยมองโลกคล้ายคลึงกัน แต่เนื่องด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ทำให้รูปภาษาที่นำมาใช้เปรียบเทียบมีความแตกต่างกัน

กรกนก รัมมะอัทธ์ (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบอุปัักษณ์ความรักในเพลงลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถ้อยคำอุปัักษณ์เกี่ยวกับความรักในเพลงไทยลูกทุ่งยุคก่อน เพลงไทยลูกทุ่งยุคปัจจุบัน และเพลงไทยสากลยุคปัจจุบัน วิเคราะห์มนทัศน์เกี่ยวกับความรักเปรียบเทียบอุปัักษณ์ความรักที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งยุคก่อน กับเพลงลูกทุ่งยุคปัจจุบัน และศึกษาอุปัักษณ์ความรักที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งทั้งปัจจุบันและไทยสากลยุคปัจจุบัน ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์คือทฤษฎีอุปัักษณ์เชิงมนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสันและแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโยงความหมายของครูช ผลการศึกษาพบอุปัักษณ์เชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความรักทั้งหมด 16 อุปัักษณ์ได้แก่ความรักคือมนุษย์ คือพืช คือสัตว์ คือทรัพย์สิน คืออาหาร คือสิ่งก่อสร้าง คือธรรมชาติ คือสิ่งเหนือธรรมชาติ คือการแสดง คือการแข่งขัน คือการเดินทาง คือการเรียน คือการเจ็บป่วย คือสิ่งของ

คือสงคราม คือเพลงมีกระบวนการถ่ายโยงความหมายแบบภาวะสัมพันธ์และการถ่ายโยงความหมายแบบญาณสัมพันธ์

การศึกษาความแตกต่างของถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับความรัก พบมโนทัศน์ ความรักคือสงคราม เฉพาะในเพลงไทยลูกทุ่งยุคปัจจุบัน และพบมโนทัศน์ ความรักคือเพลง เฉพาะในเพลงสากลยุคปัจจุบันเท่านั้น โดยในเพลงไทยลูกทุ่งยุคก่อนไม่พบมโนทัศน์ ความรักคือสงคราม ความรักคือสิ่งก่อสร้าง ความรักคือการแสดง ความรักคือการเรียน และความรักคือเพลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล” วิธีดำเนินการ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมและคัดเลือกข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารและงานวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์ บริชาน อรรถศาสตร์บริชาน การศึกษาอุปลักษณะและมโนอุปลักษณะ หน้าที่ของอุปลักษณะ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์ไบเบิลเพื่อนำมาใช้เป็นองค์ความรู้และทำเกณฑ์ในการวิเคราะห์ (รายละเอียดในบทที่ 2)

3.2 การรวบรวมและคัดเลือกข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือรูปภาพที่ปรากฏอุปลักษณะของพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล นิยายโปรแตสแตนท์เนื่องจากเป็นนิยายที่มีความเชื่อในพระเจ้าองค์เดียวไม่มีนักบวชหรือเทพอื่นใด และผู้เชื่อยึดถือคัมภีร์ไบเบิลเป็นสิ่งสำคัญในการทำความรู้จักพระเจ้า โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ ฉบับมาตรฐาน 2011 สงวนลิขสิทธิ์ 2011 โดยสมาคมพระคริสตธรรมไทย (The Holy Bible – Thai Standard Version 2011) (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2016) ซึ่งมีการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งแบบเป็นรูปเล่ม และสามารถสืบค้นได้ผ่านทางเว็บไซต์ <https://www.bible.com/th> หรือแอปพลิเคชัน HOLY BIBLE ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้ทั้งระบบปฏิบัติการไอโอเอส (iOS) และแอนดรอยด์ (Android) ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลในเว็บไซต์ <https://www.bible.com/th> ร่วมด้วย

3.2.1 การคัดเลือกข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

3.2.1.1 ผู้วิจัยคัดเลือกรูปภาพที่มีการกล่าวถึงลักษณะของพระเจ้าในรูปแบบการอุปลักษณะ ทั้งที่เป็นการเปรียบเทียบมีโครงสร้าง (A is B) เช่น พระเจ้าเป็นโล่ จัดเป็นการเปรียบเทียบมีโครงสร้าง และเก็บข้อมูลอุปลักษณะแบบที่ไม่มีโครงสร้างการเปรียบเทียบ แต่อยู่ในรูปของถ้อยคำ หมายรวมทั้งการใช้คำ วลี หรือรูปภาพที่มีความหมายอ้างอิงถึงพระเจ้า เช่น ผู้ทรงรักษาโรคทั้งสิ้นของข้าพเจ้า โดยถือว่าเป็นรูปภาพที่แสดงอุปลักษณะพระเจ้าทั้งสิ้น

3.2.1.2 ข้อความหมายถึงพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลนั้นพบว่ามีคำแทนพระเจ้าหลายคำ อาทิ พระยาห์เวห์ ยะโฮวَاه์ พระยาเวห์พระเจ้า พระเยซู ดังนั้นผู้วิจัยจะจัดว่าคำเหล่านี้หมายถึงพระเจ้าและจะคัดเลือกข้อมูลเหล่านั้นมานำมาศึกษาวิเคราะห์ด้วย

3.3 การจัดระเบียบข้อมูล

การจัดระเบียบข้อมูลมีวิธีการดังนี้

3.3.1 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ตามขั้นตอนในข้อ 2 แล้ว ผู้วิจัยจะจำแนกถ้อยคำอุปลักษณะที่พบและจัดกลุ่มถ้อยคำอุปลักษณะที่แสดงมโนอุปลักษณะพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล

3.3.2 ในการวิจัยนี้มีการเก็บแบบสอบถามจากผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ โดยผู้วิจัยได้สอบถามเกี่ยวกับลักษณะของพระเจ้าว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็นด้วยกับสิ่งที่เป็นลักษณะของพระเจ้าหรือไม่ โดยในขั้นตอนนี้ได้จากการสร้างแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลลักษณะของพระเจ้าที่ได้จากการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 3.1 และนำแบบสร้างสอบถาม ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น จากนั้นนำข้อมูลมายืนยันว่าลักษณะของพระเจ้าที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อมูลมาตรงกับลักษณะของพระเจ้าในความคิดของคริสตศาสนิกชนนิกายโปรเตสแตนต์ ในขั้นตอนนี้จะเป็นการระดมข้อมูลกับศิษยาภิบาลและผู้นับถือศาสนาคริสต์เพื่อการตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3.3.3 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยนำมาพิจารณาและจัดกลุ่มถ้อยคำอุปลักษณะเพื่อแสดงมโนอุปลักษณะพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลและเรียบเรียงนำเสนอผลการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดังนี้

3.4.1 การวิเคราะห์หรือระบุอุปลักษณะ

ในการวิเคราะห์อุปลักษณะพระเจ้าในงานวิจัยนี้อาศัยเกณฑ์จากแนวคิดทฤษฎีมโนอุปลักษณะที่ว่า อุปลักษณะคือรูปภาพที่แสดงการเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่ง หรือแสดงการเปรียบเทียบสองมโนทัศน์ที่ต่างกัน และเนื่องจากว่าความเชื่อของชาวคริสต์เชื่อว่าพระเจ้าเป็นพระราชา ดังนั้นในคัมภีร์ไบเบิลจึงปรากฏการใช้คำราชาศัพท์เมื่อกล่าวถึงพระเจ้า ดังนั้นในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์อุปลักษณะในลักษณะดังนี้

3.4.1.1 ถ้อยคำอุปลักษณะที่เป็นคำนามที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ทรงเป็น”

3.4.1.2 ถ้อยคำอุปลักษณะที่มีโครงสร้างที่ปรากฏคำเปรียบ เช่น “คือ” “เป็น

“เปรียบ” “ดั่ง” ฯลฯ

3.4.1.3 ถ้อยคำอุปสรรคที่เป็นนามเดี่ยว คำกริยา และคำประเภทอื่น ๆ เช่นคำขยายนาม และคำขยายกริยา

3.4.2 การวิเคราะห์หมโนอุปสรรค

เมื่อได้ถ้อยคำอุปสรรคมาแล้วผู้วิจัยแสดงการวิเคราะห์การถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทางไปวงความหมายปลายทางเพื่อให้ได้หมโนอุปสรรคพระเจ้า

3.4.3 การวิเคราะห์หมโนอุปสรรค

เมื่อได้ทราบหมโนอุปสรรคพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลแล้วผู้วิจัยจึงวิเคราะห์หน้าที่ของหมโนอุปสรรคพระเจ้าและจำแนกหน้าที่ของอุปสรรค ที่โดยสรุปภาพรวมของหน้าที่อุปสรรคที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลทั้งฉบับไม่แบ่งภาค

3.4.4 ชั้นตรวจสอบผลการวิเคราะห์

ในขั้นนี้ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ในข้อ 4.1 และ 4.2 ไปตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้ากับผู้นำทางคริสต์ศาสนา (ศิษยาภิบาลคริสตจักร) และผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ที่เป็นสมาชิกคริสตจักรใจสมานชลบุรีจำนวน 100 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ที่ทำแบบสอบถามที่จะต้องเป็นคริสเตียนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ปี สามารถอ่านคัมภีร์ไบเบิลได้และเคยอ่านมาแล้ว มีช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถามเข้าร่วมโดยความสมัครใจ

3.5 การนำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

บทที่ 4

ถ้อยคำอุปลักษณะและมโนอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล

ในบทนี้แสดงผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 คือ ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลและวิเคราะห์มโนอุปลักษณะเกี่ยวกับพระเจ้าที่ปรากฏจากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะ และเปรียบเทียบมโนอุปลักษณะพระเจ้าระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่

ในการแสดงผลการศึกษานี้ผู้วิจัยจะแสดงให้เห็นว่ามีถ้อยคำอุปลักษณะและมโนอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ โดยแสดงให้เห็นถ้อยคำอุปลักษณะ และการถ้อยความหมายจากวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทาง และแสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณะใดที่มีและไม่มีในภาคทั้งสองของคัมภีร์ไบเบิล

ผลการศึกษามีดังนี้

มโนอุปลักษณะพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลปรากฏทั้งสิ้น 10 มโนอุปลักษณะ ดังนี้

มโนอุปลักษณะที่ปรากฏเฉพาะในภาคพันธสัญญาเดิมแต่ไม่ปรากฏในภาคพันธสัญญาใหม่ 2 มโนอุปลักษณะ ได้แก่

1. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นจอมทัพ	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 35 ถ้อยคำ
2. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 19 ถ้อยคำ

มโนอุปลักษณะที่ปรากฏทั้งในพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่ 8 มโนอุปลักษณะ ได้แก่

3. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นอาหาร	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 34 ถ้อยคำ
4. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นหมอ	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 27 ถ้อยคำ
5. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นพ่อ	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 25 ถ้อยคำ
6. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 25 ถ้อยคำ
7. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเทพ	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 22 ถ้อยคำ

8. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นความสว่าง	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 21 ถ้อยคำ
9. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นครู	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 13 ถ้อยคำ
10. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นผู้พิพากษา	ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ 12 ถ้อยคำ

การแสดงการเปรียบเทียบการปรากฏอุปลักษณะของภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่แสดงให้เห็นได้ดังตาราง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการปรากฏมโนอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่

มโนอุปลักษณะพระเจ้า	ภาคพันธสัญญาเดิม	ภาคพันธสัญญาใหม่
1. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นจอมทัพ	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
2. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย	ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
3. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นอาหาร	ปรากฏ	ปรากฏ
4. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นหมอ	ปรากฏ	ปรากฏ
5. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นพ่อ	ปรากฏ	ปรากฏ
6. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ	ปรากฏ	ปรากฏ
7. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเทพ	ปรากฏ	ปรากฏ
8. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นความสว่าง	ปรากฏ	ปรากฏ
9. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นครู	ปรากฏ	ปรากฏ
10. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นผู้พิพากษา	ปรากฏ	ปรากฏ

จากตารางแสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณะที่ปรากฏเฉพาะในภาคพันธสัญญาเดิมแต่ไม่ปรากฏในภาคพันธสัญญาใหม่ได้แก่ มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นจอมทัพ และพระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้าและมโนอุปลักษณะพระเจ้า ผู้วิจัยจะแสดงผลไปตามลำดับของการพบจำนวนถ้อยคำอุปลักษณะในแต่ละประเด็นจากมากไปน้อย โดยจะแสดงมโนอุปลักษณะทั้ง 10 ประเด็น โดยนำเสนอผลการศึกษามโนอุปลักษณะที่ปรากฏเฉพาะภาคพันธสัญญาเดิมก่อน และนำเสนอมนอุปลักษณะที่ปรากฏทั้งสองภาค ดังนี้

1. มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นจอมทัพ (ไม่มีในพันธสัญญาใหม่)

มโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นจอมทัพ แสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะจำนวน 35 ถ้อยคำดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ ได้แก่ คำนาม จอมทัพ นักรบ ศัตรู ผู้ข่มเหง ข้าศึก คู่อริ กองทัพ ค่าย คทา ธาตุพระกร สงคราม คำกริยา รบ สู้รบ เติลดินหนี ต่อสู้ ขวัญหนีดีฝ่อ สงบหวาดกลัว หวาดหวั่นพรั่นพรึง ตื่นตระหนกตกใจ ชัยชนะ แดกฉานชานเซ็น ชับไล่ กัมหิว สยบ พักสงบ หัก ฟัน เผา ทำลาย พิณาศ นำหน้า กริยาวลี ปราบศัตรู เดินทัพ กำจัดศัตรู ช่วยเจ้าให้พ้น จากเหล่าศัตรู

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

ผู้นั้นจึงตอบว่า “ไม่ใช่ เรามาในฐานะจอมทัพของพระยาห์เวห์” ฝ่ายโยชูวาก็กราบลงถึงดิน นมัสการแล้วถามว่า “เจ้านายของข้าพเจ้า ท่านจะให้ผู้รับใช้ของท่านทำอะไร?” (โยชูวา 5:14)

“ข้าแต่ องค์พระผู้เป็นเจ้า โปรดทรงลุกขึ้น! ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์! โปรดทรงช่วยกู้ข้าพระองค์ ขอทรงตบหน้าศัตรูทุกคนของข้าพระองค์ ขอทรงเลาะฟันของเหล่าคนชั่ว การช่วยกู้มาจาก องค์พระผู้เป็นเจ้า ขอพระพรของพระองค์มีแก่เหล่าประชากรของพระองค์เถิด เสดลาห์” (สดุดี 3:7-8)

พระยาห์เวห์จะทรงรบแทนท่านทั้งหลาย พวกท่านจงสงบอยู่เถิด” (อพยพ 14:14)

พระยาห์เวห์ทรงตั้งผู้วินิจฉัยขึ้นเมื่อไร พระยาห์เวห์ก็สถิตกับผู้วินิจฉัยเมื่อนั้น และทรงช่วยเขาทั้งหลายให้พ้นจากเงื้อมมือของศัตรูตลอดชีวิตของผู้วินิจฉัย เพราะพระยาห์เวห์ทรงสงสารเขาทั้งหลาย เมื่อทรงฟังเสียงคร่ำครวญของเขาเนื่องด้วยผู้ข่มเหงและบีบบังคับ (วินิจฉัย 2:18)

“เมื่อเจ้าสู้รบกับศัตรูที่มาข่มเหงเจ้าในดินแดนของเจ้า จงเป่าแตรทั้งสอง แล้วพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าจะทรงระลึกถึงเจ้า และช่วยเจ้าให้พ้นจากเหล่าศัตรู” (กันดารวิถี 10:9)

“ดังนั้นพวกเขาจึงออกเดินทางจากภูเขาแห่ง องค์พระผู้เป็นเจ้า และเดินทางเป็นเวลาสามวัน ในระหว่างนั้นมีหีบพันธสัญญาของ องค์พระผู้เป็นเจ้า นำหน้าเพื่อหาสถานที่ตั้งค่ายพักสำหรับพวกเขา เมื่อพวกเขาออกเดินทางจากค่าย เมฆของ องค์พระผู้เป็นเจ้า อยู่เหนือพวกเขาในเวลากลางวัน ทุกครั้งที่หีบพันธสัญญานำหน้าไป โมเสสกล่าวว่า “ข้าแต่ องค์พระผู้เป็นเจ้า ขอทรงลุกขึ้น! ให้ศัตรูทั้งหลายของพระองค์กระจัดกระจายไป ให้บรรดาข้าศึกเติลดินหนีไปต่อหน้าพระองค์” และเมื่อวางหีบ

พันธสัญญาลง เขากล่าวว่า “ข้าแต่ องค์พระผู้เป็นเจ้า ขอทรงเสด็จกลับมา สู่ประชากรอิสราเอลนับแสนนับล้านนี้เถิด” (กัณดารวิถี 10:33-36)

“อย่ากลัวพวกเขา เพราะพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านเองจะทรงต่อสู้เพื่อท่าน” ครั้งนั้น ข้าพเจ้าได้ทูลอ้อนวอน องค์พระผู้เป็นเจ้า ว่า “ข้าแต่พระยาห์เวห์องค์เจ้าชีวิต พระองค์ทรงเริ่มสำแดงความยิ่งใหญ่และฤทธิ์อำนาจแก่ผู้รับใช้ของพระองค์แล้ว เพราะมีพระเจ้าไต่เต้าทั่วฟ้าสวรรค์และแผ่นดินโลกที่ได้กระทำการยิ่งใหญ่เกรียงไกรเสมอเหมือนพระองค์? ขอโปรดให้ข้าพระองค์ได้ไปเห็นดินแดนอันอุดมสมบูรณ์ที่อีกฟากหนึ่งของแม่น้ำจอร์แดน คือแดนเทือกเขาอันงดงามนั้นกับเทือกเขาเลบานอน”(เฉลยธรรมบัญญัติ 3:22-25)

“อิสราเอลเอ๋ย จงฟังเถิด วันนี้ท่านกำลังจะไปพบกับศัตรู ไม่ต้องขวัญหนีดีฝ่อหรือหวาดกลัว อย่าหวาดหวั่นพรั่นพรึงหรือตื่นตระหนกตกใจ เพราะพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านเสด็จไปกับท่าน พระองค์ทรงต่อสู้กับศัตรูเพื่อท่านและจะประทานชัยชนะแก่ท่าน” (เฉลยธรรมบัญญัติ 20:3-4)

“องค์พระผู้เป็นเจ้า จะทรงปราบศัตรูทั้งหลายต่อหน้าท่าน พวกเขาจะเดินทัพมาสู้ท่านทางเดียว แต่แตกฉานซ่านเซ็นไปเจ็ดทาง องค์พระผู้เป็นเจ้า จะทรงอวยพรยั้งฉางของท่านและทุกสิ่งที่ท่านลงมือทำ พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านจะทรงอวยพรท่านในดินแดนซึ่งพระองค์ประทานแก่ท่าน” (เฉลยธรรมบัญญัติ 28:7-8)

“ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระเจ้าแห่งเยรูซาเล็ม ผู้ประทับอยู่บนฟ้าสวรรค์เพื่อช่วยท่าน ผู้ประทับเหนือเมฆด้วยพระบารมีของพระองค์ พระเจ้าองค์นิรันดรเป็นที่ลี้ภัยของท่าน และเบื้องล่างคืออ้อมแขนอันนิรันดร พระองค์จะทรงขับไล่เหล่าศัตรูออกไปให้พ้นหน้าท่าน ตรัสว่า ‘จงทำลายพวกเขาเสีย!’ อิสราเอลเอ๋ย! พระพรนี้มีแก่ท่าน ใครเล่าเสมอเหมือนท่าน? ชนชาติซึ่ง องค์พระผู้เป็นเจ้า ทรงช่วยให้รอด พระองค์ทรงเป็นโล่และเป็นผู้ช่วยท่าน และทรงเป็นดาบอันรุ่งโรจน์ของท่าน ศัตรูของท่านจะกัมหวัให้ท่าน และท่านจะย่ำบนที่สูง ของเขา” (เฉลยธรรมบัญญัติ 33:26-27, 29)

โอ อิสราเอล ใครจะเหมือนท่านผู้ได้รับพระพร? เป็นชนชาติที่รอดมาโดยพระยาห์เวห์เป็นโล่ช่วยท่านเป็นดาบชัยของท่านศัตรูจะสยบต่อท่านท่านจะเหยียบย่ำไปบนที่สูงของเขา” (เฉลยธรรมบัญญัติ 33:29)

“วันนี้ท่านจะรู้ว่า พระเจ้าผู้ทรงพระชนม์อยู่นั้นทรงอยู่ท่ามกลางพวกท่าน และพระองค์จะทรง**ขับไล่**ชาวคานาอัน ชาวฮิตไทต์ ชาวฮีไวต์ ชาวเปริสซี ชาวเกอร์กาซี ชาวอาโมไรต์ และชาวเยบุสออกไปต่อหน้าท่านอย่างแน่นอน” (โยชูวา 3:10)

“โยชูวารบชนกะษัตริย์ต่าง ๆ และดินแดนของเขาทั้งหมดในคราวเดียวกัน เพราะพระยาห์เวห์พระเจ้าแห่งอิสราเอลทรง**สู้รบ**เพื่ออิสราเอล” (โยชูวา 10:42)

“ดังนั้นพระยาห์เวห์ประทานแผ่นดินทั้งสิ้นแก่คนอิสราเอล ซึ่งพระองค์ทรงปฏิญาณว่าจะให้แก่บรรพบุรุษของพวกเขา เมื่อเขาทั้งหลายยึดแล้วก็เข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นั่น และพระยาห์เวห์ประทานให้พวกเขา มีความสงบอยู่ทุกด้าน ดังที่พระองค์ทรงปฏิญาณไว้กับบรรพบุรุษของพวกเขาทุกประการ ไม่มี**ศัตรู**สักคนเดียวยืนหยัดต่อสู้พวกเขาได้ พระยาห์เวห์ทรงมอบ**ศัตรู**ของพวกเขาให้อยู่ในกำมือของเขาทั้งหมด สิ่งดีทุกอย่างซึ่งพระยาห์เวห์ทรงสัญญาต่อประชาชนอิสราเอลนั้นก็ไม่มีขาดสักสิ่งเดียว สำเร็จทั้งสิ้น” (โยชูวา 21:43-45)

“พวกท่านได้เห็นทุกสิ่งซึ่งพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านได้ทรงทำต่อประชาชาติทั้งหมดเหล่านี้เพื่อเห็นแก่ท่าน เพราะพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านได้ทรง**สู้รบ**เพื่อท่าน” (โยชูวา 23:3)

“พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทั้งหลายจะทรงผลักดันพวกเขาออกไปให้พ้นหน้าท่าน และทรง**ขับไล่**เขาออกไปให้พ้นสายตาของท่าน และท่านจะได้ยึดครองแผ่นดินของเขา ดังที่พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรงสัญญาไว้ต่อท่าน” (โยชูวา 23:5)

“เราอยู่กับเจ้าทุกแห่งที่เจ้าไป และได้**กำจัดศัตรู**ของเจ้าทั้งหมดให้พ้นหน้าเจ้า และเราจะทำให้เจ้ามีชื่อเสียงโด่งดัง เช่นเดียวกับชื่อเสียงของพวกผู้ยิ่งใหญ่ในโลก และเราจะกำหนดที่หนึ่งให้อิสราเอลประชากรของเรา และเราจะปลุกฝังพวกเขาไว้ เพื่อพวกเขาจะได้อยู่ในที่ของเขาเองและไม่ถูกรบกวนอีก และพงศ์พันธุ์ของคนธรรมจะไม่ข่มเหงเขาอีกดังที่ผ่านมา ตั้งแต่สมัยเมื่อเราตั้งพวกผู้วินิจฉัยเหนืออิสราเอลประชากรของเรา และเราจะให้เจ้า**พักสงบ**จากพวก**ศัตรู**ของเจ้า พระยาห์เวห์ตรัสแก่เจ้าอีกว่า พระยาห์เวห์จะทรงให้เจ้ามีราชวงศ์” (2 ซามูเอล 7:9-11)

มาเถิด มาดูพระราชกิจของพระยาห์เวห์ว่าพระองค์ทรงทำให้ร้างเปล่าในแผ่นดินโลกอย่างไร พระองค์ทรงให้**สงคราม**สงบจนถึงที่สุดปลายแผ่นดินโลกพระองค์ทรง**หักคัมภีร์**และ**พันทอก**เสีย พระองค์ทรงเผาโล่กลมด้วยไฟ (สดุดี 46:8-9)

เมื่อพวกคนชั่วมาหาข้าพเจ้า เพื่อจะกินเนื้อข้าพเจ้า คือบรรดาคู่^{อริ}และศัตรูของข้าพเจ้า พวกเขาจะสะดุดและล้มลง แม้มงกัฏพตั้งค่ายสู้ข้าพเจ้า ใจข้าพเจ้าจะไม่กลัว แม้สงครามถ้าโจมตีข้าพเจ้า ข้าพเจ้ายังวางใจพระเจ้าอยู่ ข้าพเจ้าทูลขอสิ่งหนึ่งจากพระยาห์เวห์ ซึ่งข้าพเจ้าจะเสาะแสวงหา คือที่ข้าพเจ้าจะได้อยู่ในพระนิเวศของพระยาห์เวห์ตลอดวันคืนแห่งชีวิตของข้าพเจ้าเพื่อจะดูความงามของพระยาห์เวห์ และเพื่อจะพินิจพิจารณาอยู่ในพระวิหารของพระองค์ เพราะพระองค์จะทรงซ่อนข้าพเจ้าไว้ในที่ประทับของพระองค์ในยามยากลำบาก พระองค์จะทรงกำบังข้าพเจ้าไว้ในที่กำบังแห่งพลับพลาของพระองค์ พระองค์จะทรงตั้งข้าพเจ้าไว้สูงบนศิลา และบัดนี้ศีรษะของข้าพเจ้าจะเชิดขึ้นเหนือบรรดาศัตรูของข้าพเจ้าที่อยู่รอบข้างและข้าพเจ้าจะถวายเครื่องสัตวบูชาในพลับพลาของพระองค์ด้วยการโห่ร้องยินดี ข้าพเจ้าจะร้องเพลงและเล่นดนตรีสดุดีพระยาห์เวห์ (สดุดี 27: 2-6)

พระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้าทรงอยู่ท่ามกลางเจ้าเป็นนักรบผู้ทรงช่วยให้รอดพระองค์จะทรงเปรมปรีดิ์เพราะเจ้าด้วยความยินดีและทรงสงบในความรักของพระองค์พระองค์จะทรงเรีงรำเพราะเจ้าด้วยการร้องเพลงเสียงดัง (เศฟันยาห์ 3:17)

โอ อิสราเอล ใครจะเหมือนท่านผู้ได้รับพระพร? เป็นชนชาติที่รอดมาโดยพระยาห์เวห์เป็นโล่ช่วยท่านเป็นดาบชัยของท่านศัตรูจะสยบต่อท่านท่านจะเหยียบย่ำไปบนที่สูงของเขา” (เฉลยธรรมบัญญัติ 33:29)

พระยาห์เวห์จอมทัพลีกับเราทั้งหลายพระเจ้าของยาโคบทรงเป็นที่กำบังอันแข็งแกร่งของเรา *เศ-ลาห์*(สดุดี 46:11)

พระยาห์เวห์จอมทัพลีว่า ในวันนั้นเราจะรับเจ้า โอ เศรูบบาเบลบุตรเซอัลทิเอล ผู้รับใช้ของเราเอ๋ย พระยาห์เวห์ตรัสว่า เราจะทำเจ้าให้เป็นเหมือนแหวนตรา เพราะเราได้เลือกสรรเจ้าแล้ว” พระยาห์เวห์จอมทัพลีสดิ่งนี้แหละ (ฮักกัย 2:23)

แท้จริงพระหัตถ์พระยาห์เวห์ทรงต่อสู้พวกเขา ทรงทำลายพวกเขาจากท่ามกลางค่าย จนพวกเขาพินาศหมดสิ้น (เฉลยธรรมบัญญัติ 2:15)

พระยาห์เวห์จอมทัพลีกับเราทั้งหลายพระเจ้าของยาโคบทรงเป็นที่กำบังอันแข็งแกร่งของเรา *เศ-ลาห์*(สดุดี 46:7)

ข้าแต่พระเจ้าของข้าพระองค์ ข้าพระองค์วางใจในพระองค์ขออย่าให้ข้าพระองค์อับอายขออย่าให้ศัตรูได้ปรีดาปราโมทย์เหนือข้าพระองค์ (สดุดี 121:5)

แม้ข้าพระองค์จะเดินฝ่าหุบเขาเงามัจจุราขข้าพระองค์ไม่กลัวอันตรายใด ๆ เพราะพระองค์สถิตกับข้าพระองค์ **คทา**และ**ธารพระกร**ของพระองค์ปลอมโยนข้าพระองค์ (สดุดี 23:4)

จากข้อความในพระธรรมดั่งยกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในภาคพันธสัญญาเดิมปรากฏถ้อยคำอุปสรรคที่แสดงมโนทัศน์พระเจ้าเป็นจอมทัพ แต่ไม่ปรากฏถ้อยคำอุปสรรคที่แสดงมโนทัศน์พระเจ้าเป็นจอมทัพในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ โดย **ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ จอมทัพ นักรบ ศัตรู รบ ผู้ข่มเหง สู้รบ ช่วยเจ้าให้พ้นจากเหล่าศัตรู นำหน้า ข้าศึก เติลิดหนี ต่อสู้ ขวัญหนีดีฝ่อ หวาดกลัว หวาดหวั่นพรันพริ้ง ตื่นตระหนกตกใจ ชัยชนะ ปราบศัตรู เดินทัพ แดกฉานชานเซ็น ขับไล่ กัมหิว สยบ กำจัดศัตรู สงครามสงบ พักสงบ หัก ฟัน เผา คู่อริ กองทัพ ค่าย ทำลาย พิณาศ คทา ธารพระกร**

คำว่า จอมทัพ หมายถึง ผู้ที่เป็นผู้นำมีอำนาจสูงสุดในกองทัพที่ทำการออกรบต่อสู้กับข้าศึก ศัตรู เป็นผู้มีตำแหน่งสูงสุดในกองทัพ ซึ่งกองทัพที่หน้าที่ทำการรบกับศัตรูเพื่อให้ได้รับชัยชนะ

การใช้ถ้อยคำอุปสรรคพระเจ้าเป็นจอมทัพจึงเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า จอมทัพ ซึ่งหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการออกรบ เพื่อต่อสู้ซึ่งชัยหรือในการทำสงคราม มีหน้าที่ปกป้องอันตรายไม่ให้เกิดแก่กองทัพ เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่า การมีพระเจ้าเป็นการที่ผู้เชื่อจะมีผู้คอยต่อสู้แทนเมื่อเจอปัญหา พระเจ้าจะเป็นผู้คอยคุ้มกัน ปกป้อง เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคทางใจ เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว ความหวาดหวั่น หรืออุปสรรคทางกายอันเป็นปัญหาที่ต้องประสบพบเจอ เช่น เจอคนอื่นข่มเหง รังแก การที่ผู้เชื่อเชื่อในพระเจ้าและรู้ว่าพระเจ้าจะเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองเหมือนแม่ทัพหรือจอมทัพที่คอยสู้รบแทน

จากการใช้ถ้อยคำอุปสรรคที่แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือวงความหมายของคำว่า จอมทัพ ไปสู่ความเข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การเชื่อมโยงในระดับปริชาณระหว่างคุณสมบัติของจอมทัพและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง จอมทัพ	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
จอมทัพ นักรบ กองทัพ	คำสอนของพระเจ้าเป็นเครื่องนำทางผู้ทำให้ผู้เชื่อผ่านพ้นอุปสรรคในชีวิต
สงคราม ศัตรู ผู้ข่มเหง ข้าศึก คู่อริ	อุปสรรค ปัญหา ความยากลำบาก ความทุกข์ใจในชีวิตผู้เชื่อ
นำหน้า รบ สู้รบ ต่อสู้ ช่วยเจ้าให้พ้นจากเหล่า ศัตรู ปราบศัตรูเดินทัพ ขับไล่ หัก ฟัน เฆา คทา ธารพระกร ทำลาย กำจัดศัตรู	พระธรรมคำสอนที่พระเจ้าสอนเป็นเครื่องชี้นำให้ผู้เชื่อปฏิบัติตามเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคในชีวิต
ขวัญหนีดีฝ่อ หวาดกลัว หวาดหวั่นพรั่นพรึง ตื่นตระหนกตกใจ	ผู้เชื่อมีความทุกข์ใจ กังวลและกลัวกับปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอ
เตลิดหนี ชัยชนะ แดกฉานช่านเซ็น กัมหวั สยบสงบ พักสงบ พินาศ	ผู้เชื่อที่เชื่อและใจในพระเจ้าจะสามารถผ่านพ้นอุปสรรค ปัญหา ความยากลำบากและความทุกข์ใจในชีวิตได้

2. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย (ไม่มีในพันธสัญญาใหม่)

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นครูแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ โดยปรากฏเฉพาะแต่ในพันธสัญญาเดิมเท่านั้น ไม่ปรากฏในภาคพันธสัญญาใหม่ มีถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 19 ถ้อยคำ ดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม โล่ ตั้ง ป้อมปราการ ศิลา ศิลาสี่เหลี่ยม ที่สี่เหลี่ยม นามวลี ทุกคนที่สี่เหลี่ยมอยู่ในพระองค์ โล่กำบังอันแข็งแกร่ง ผู้ที่เข้ามาสี่เหลี่ยม ป้อมแห่งความรอด หอคอยแข็งแกร่ง ความสุข ที่กำบังอันแข็งแกร่ง คำกริยา ล้อม ออย่ากลัว ลี้ภัย ปกป้อง หลบกริยาวลี อาศัยอยู่อย่างปลอดภัย

ตั้งปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

โอ อิสราเอล ใครจะเหมือนท่านผู้ได้รับพระพร? เป็นชนชาติที่รอดมาโดยพระยาห์เวห์เป็นโล่ช่วยท่านเป็นดาบชัยของท่านศัตรูจะสยบต่อท่านท่านจะเหยียบย่ำไปบนที่สูงของเขา” (เฉลยธรรมบัญญัติ 33:29)

แต่ส่วนข้าพระองค์ ที่จะเข้าไปใกล้พระเจ้านั้น ข้าพระองค์ได้ให้พระยาห์เวห์องค์เจ้านายเป็นที่ลี้ภัยของข้าพระองค์เพื่อข้าพระองค์จะได้เล่าถึงพระราชกิจทั้งสิ้นของพระองค์ (สดุดี 73:28)

พระองค์จะทรงปกท่านไว้ด้วยปีกของพระองค์และท่านจะลี้ภัยอยู่ที่ปีกของพระองค์ความซื่อสัตย์ของพระองค์เป็นโล่และเป็นตั้ง (สดุดี 91:4)

“ข้าพระองค์จะเอนกายลงและนอนหลับด้วยความสงบสุข ข้าแต่ องค์พระผู้เป็นเจ้า เพราะพระองค์ผู้เดียว ทรงทำให้ข้าพระองค์อาศัยอยู่อย่างปลอดภัย” (สดุดี 4:8)

“ข้าแต่ องค์พระผู้เป็นเจ้า แต่พระองค์ทรงเป็นโล่ล้อมข้าพระองค์ไว้ องค์ผู้ทรงเกียรติสิริของข้าพระองค์ ผู้ทรงเชิดชูข้าพระองค์ไว้” (สดุดี 3:3)

“จงก้มกราบพระบุตรนั้น มิฉะนั้นพระองค์จะทรงพระพิโรธ และท่านกับหนทางต่าง ๆ ของท่านจะถูกทำลาย เพราะว่าพระพิโรธของพระองค์จะพลุ่งขึ้นในพริบตา ความสุขมีแก่ทุกคนที่เข้ามาลี้ภัยในพระองค์” (สดุดี 2:12)

พระยาห์เวห์จอมทัพลีลาพิชิตกับเราทั้งหลายพระเจ้าของยาโคบทรงเป็นที่กำบังอันแข็งแกร่งของเราเส-ลาห์ (สดุดี 46:11)

ภายหลังสิ่งเหล่านี้พระดำรัสของพระยาห์เวห์มาถึงอับรามทางนิมิตว่า “อับรามเอ๋ย เจ้าอย่ากลัวเลย เราเป็นโล่ของเจ้า บ่าเหนืงของเจ้าจะมากมายนัก” (ปฐมกาล 15:1)

แต่ให้ทุกคนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์ยินดี ให้พวกเขาร้องเพลงด้วยความยินดีเป็นนิตย์ (สดุดี 5:11)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นความสว่างและความรอดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะกลัวผู้ใดเล่า? พระยาห์เวห์ทรงเป็นที่กำบังอันแข็งแกร่งแห่งชีวิตข้าพเจ้าข้าพเจ้าจะเกรงผู้ใดเล่า? (สดุดี 27:1)

“ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระเจ้าแห่งเยรูซาเลม ผู้ประทับอยู่บนฟ้าสวรรค์เพื่อช่วยท่าน ผู้ประทับเหนือเมฆด้วยพระบารมีของพระองค์ พระเจ้าองค์นิรันดรเป็นที่ลี้ภัยของท่าน และเบื้องล่างคืออ้อมแขนอันนิรันดร พระองค์จะทรงขับไล่เหล่าศัตรูออกไปให้พ้นหน้าท่าน ตรัสว่า ‘จงทำลายพวกเขาเสีย!’ อิสราเอลเอ๋ย! พระพรนี้มีแก่ท่าน ใครเล่าเสมอเหมือนท่าน? ประชาชาติซึ่ง องค์พระผู้เป็นเจ้า ทรงช่วยให้รอด พระองค์ทรงเป็นโล่และเป็นผู้ช่วยท่าน และทรงเป็นดาบอันรุ่งโรจน์ของท่าน ศัตรูของท่านจะก้มหัวให้ท่าน และท่านจะยำบงที่สูง ของเขา” (เฉลยธรรมบัญญัติ 33:26-27, 29)

แต่พระองค์ผู้ทรงสามารถปกป้องพวกท่านไม่ให้สะดุ้งล้ม และทรงตั้งพวกท่านอยู่เบื้องหน้าพระสิริของพระองค์ โดยปราศจากตำหนิและมีความร่าเริงยินดี (ยูดา 1:24)

โอ อิสราเอล ใครจะเหมือนท่านผู้ได้รับพระพร? เป็นชนชาติที่รอดมาโดยพระยาห์เวห์เป็นโล่ช่วยท่านเป็นดาบชัยของท่านศัตรูจะสยบต่อท่านท่านจะเหยียบย่ำไปบนที่สูงของเขา” (เฉลยถบัญญัติ 33:29)

พระยาห์เวห์จอมทัพลีติดกับเราทั้งหลายพระเจ้าของยาโคบทรงเป็นที่กำบังอันแข็งแกร่งของเรา *เศ-ลาห์*(สดุดี 46:11)

พวกเจ้าหมายจะคว่ำแผนงานของคนยากจนแต่พระยาห์เวห์ทรงเป็นที่ลี้ภัยของเขา (สดุดี 14:6)

เพราะพระยาห์เวห์พระเจ้าทรงเป็นดวงตะวันและเป็นโล่พระยาห์เวห์ประทานความโปรดปรานและเกียรติพระองค์มิได้ทรงหวงสิ่งอันใดไว้จากบรรดาผู้ที่ดำเนินในความซื่อสัตย์ (สดุดี 84:11)

พระยาห์เวห์ประเสริฐทรงเป็นที่กำบังแข็งแกร่งในวันยากลำบากพระองค์เอาพระทัยใส่ผู้ที่เข้ามาลี้ภัยอยู่ในพระองค์ (นาฮูม 1:7)

ประชาชนเอ๋ย จงวางใจในพระองค์ตลอดเวลาจงระบายความในใจของท่านต่อพระองค์พระเจ้าทรงเป็นที่ลี้ภัยของเรา (สดุดี 62:8)

ข้าพเจ้าจะทูลพระยาห์เวห์ว่า “ที่ลี้ภัยของข้าพระองค์และป้อมปราการของข้าพระองค์พระเจ้าของข้าพระองค์ ผู้ที่ข้าพระองค์ไว้วางใจ” (สดุดี 91:2)

พระเจ้าทรงเป็นที่ลี้ภัยและเป็นกำลังของเราเป็นความช่วยเหลือที่พร้อมอยู่ในยามยากลำบาก (สดุดี 46:1)

ท่านกล่าวว่า “พระยาห์เวห์ทรงเป็นศิลา ป้อมปราการ และผู้ช่วยกู้ของข้าพเจ้า (2 ซามูเอล 22:2)

ขอทรงเป็นศิลาลี้ภัยของข้าพระองค์ ที่ข้าพระองค์จะเข้าไปหลบได้เสมอ ขอทรงบัญชาให้ช่วยข้าพระองค์ให้รอด เพราะพระองค์ทรงเป็นศิลาและป้อมปราการของข้าพระองค์ (สดุดี 71:3)

สวัสดิภาพและเกียรติของข้าพเจ้าอยู่ที่พระเจ้า **ศิลาแข็งแกร่ง**และ**ที่ลี้ภัย**ของข้าพเจ้าคือพระเจ้า (สดุดี 62:7)

พระองค์ทรงเป็น**ศิลา**และเป็น**ป้อมปราการ**ของข้าพระองค์ ขอทรงนำทางข้าพระองค์ด้วยเห็นแก่พระนามของพระองค์ (สดุดี 31:3)

แต่พระยาห์เวห์ทรงเป็นที่**กำบังอันแข็งแกร่ง**ของข้าพเจ้าแล้ว และพระเจ้าของข้าพเจ้าทรงเป็น**ศิลาที่ลี้ภัย**ของข้าพเจ้า (สดุดี 94:22)

“ท่านกล่าวว่า “พระยาห์เวห์ทรงเป็น**ศิลา ป้อมปราการ** และผู้ช่วยกู้ของข้าพเจ้า พระเจ้าแห่งศิลาของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า**เข้าลี้ภัย**อยู่ในพระองค์ พระองค์ทรงเป็น**โล่** เป็นพลัง แห่งความรอดของข้าพเจ้า ทรงเป็นที่**กำบังอันแข็งแกร่ง**และ**ที่ลี้ภัย**ของข้าพเจ้า พระผู้ช่วยของข้าพเจ้า พระองค์ ทรงช่วยข้าพระองค์ให้รอดจากความทารุณ” (2 ซามูเอล 22:2-3)

“ขอทรง**ปกป้องชีวิต**ของข้าพระองค์ และช่วยกู้ข้าพระองค์ ขออย่าให้ข้าพระองค์ต้องอับอาย เพราะข้าพระองค์**ลี้ภัยอยู่ในพระองค์**” (สดุดี 25:20)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นกำลังและเป็น**โล่**ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าวางใจในพระองค์ ข้าพเจ้าจึงได้รับความอุปถัมภ์ และจิตใจของข้าพเจ้าก็ปีติยินดียิ่ง ข้าพเจ้าจะขอบพระคุณพระองค์ด้วยบทเพลงของข้าพเจ้า พระยาห์เวห์ทรงเป็นกำลังของประชากรของพระองค์ พระองค์ทรงเป็น**ป้อมแห่งความรอด**ของผู้ที่พระองค์ทรงเจิม ขอทรงช่วยประชากรของพระองค์ให้รอด และขอทรงอวยพรมรดกของพระองค์ ขอทรงเป็นผู้เลี้ยงดูพวกเขาดุจเลี้ยงแกะ และอัมชูเขาไปเป็นนิตย์” (สดุดี 28: 7-9)

“จิตใจของเราทั้งหลายรอดคอยพระยาห์เวห์ พระองค์ทรงเป็นผู้อุปถัมภ์และเป็น**โล่**ของเรา” (สดุดี 33:20)

“เชิญชิมดูแล้วจะเห็นว่า พระยาห์เวห์ประเสริฐ **คนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์**ก็เป็นสุข พระยาห์เวห์ ทรง**โล่ชีวิต**ผู้รับใช้ของพระองค์ **ทุกคนที่เข้าลี้ภัยในพระองค์จะไม่ถูกลงโทษ**” (สดุดี 34:8, 22)

“ภายในป้อมของนคร พระเจ้าทรง**สำแดงพระองค์** ว่าทรงเป็นที่**กำบังอันแข็งแกร่ง**” (สดุดี 48:3)

“ข้าแต่พระเจ้า ขอทรงพระกรุณาข้าพระองค์ ขอทรงพระกรุณาข้าพระองค์ เพราะจิตใจของข้าพระองค์ลี้ภัยในพระองค์ ข้าพระองค์จะลี้ภัยใต้ร่มปีกของพระองค์ จนกว่าภัยอันตรายจะผ่านไป” (สดุดี 57:1)

“เพราะพระองค์ทรงเป็นที่ลี้ภัยของข้าพระองค์ เป็นหอคอยแข็งแรงที่ประจันหน้าศัตรู ข้าพระองค์จะขอยูในพลับพลาของพระองค์เป็นนิตย์ ข้าพระองค์จะลี้ภัยอยู่ที่กำบังปีกของพระองค์ เสดลาห์” (สดุดี 61:3-4)

“พระองค์ทรงสะสมสติปัญญาไว้ให้คนเที่ยงธรรม พระองค์ทรงเป็นโล่แก่ผู้ที่ดำเนินในความซื่อสัตย์ ทรงเผ่าบรรดาวิถีแห่งความยุติธรรม และทรงปกป้องทางแห่งธรรมิกชนของพระองค์” (สุภาษิต 2:7-8)

“ทางของพระยาห์เวห์เป็นที่กำบังแข็งแรงแก่คนซื่อสัตย์ แต่เป็นความหายนะแก่คนประพฤติชั่ว” (สุภาษิต 10:29)

จากข้อความในพระธรรมดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าถ้อยคำอุปลักษณ์ที่แสดงมโนทัศน์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัยนั้นปรากฏแต่ในภาคพันธสัญญาเดิม โดยมีถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ โล่ ที่ลี้ภัย ลี้ภัย ดั่ง อาศัยอยู่อย่างปลอดภัย ล้อม ความสุข ที่กำบังอันแข็งแรง อย่างกลัว ทุกคนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์ ปกป้อง ที่กำบังอันแข็งแรง ผู้ที่เข้ามาลี้ภัย ป้อมปราการ ศิลา ศิลาลี้ภัย หลบ ป้อมแห่งความรอด หอคอยแข็งแรง

คำว่า เครื่องกำบังภัย หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นอุปกรณ์ปกป้องให้รอดพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัยจึงเป็นการถ้อยความหมายตันทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าในยามที่มีภัย มีปัญหา หรือเผชิญอุปสรรคใด ๆ ผู้ที่เชื่อในพระเจ้าจะมีพระเจ้าเป็นเครื่องป้องกันภัยอันตรายเหล่านั้นไม่ให้มาโดนมาทำร้ายตัวเองได้ ดังนั้นเมื่อเปรียบว่าผู้เชื่อมีเครื่องกำบังภัยก็จะทำให้ผู้เชื่อรู้สึกสงบเมื่อเจอปัญหาต่าง ๆ หรือรู้ว่าแม้จะพบเจอปัญหาที่หนักหนาเพียงใดก็จะมีพระเจ้าอยู่ใกล้และปกป้องภัย

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในภาคพันธสัญญาเดิมเพื่อเปรียบว่าพระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายจากวงตันทางของคำว่า เครื่องกำบังภัยไปสู่ความเข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 การเชื่อมโยงในระดับปริชาณระหว่างคุณสมบัตินี้ของเครื่องกำบังภัยและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง เครื่องกำบังภัย	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
โล่ ที่ลี้ภัย ดั่ง ที่กำบังอันแข็งแกร่ง ป้อมปราการ ศิลา ศิลาลี้ภัย ป้อมแห่งความรอด หอคอย แข็งแกร่ง	พระเจ้า
ทุกคนที่ลี้ภัยอยู่ในพระองค์	ผู้เชื่อที่ไว้วางใจในคำสอนและเชื่อในทางของ พระเจ้านำคำสอนของพระเจ้าไปทำตาม
อาศัยอยู่อย่างปลอดภัย ล้อม ความสุข อย่างถาวร ปกป้อง หลบ ลี้ภัย	ผู้เชื่อมีถ้อยคำสั่งสอนของพระเจ้าเป็นแนวทาง ในการใช้ชีวิตทำให้ชีวิตมีความสุข

การแสดงมโนอุปลักษณ์ในข้อที่ 3 – 10 เป็นการแสดงถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ ผู้วิจัยจะแสดงถ้อยคำที่ปรากฏในแต่ละภาคและแสดงข้อความพระธรรมในแต่ละภาคโดยแยกออกจากกัน แต่การแสดงตารางเชื่อมโยงในระดับปริชาณจะแสดงไว้รวมกันเนื่องจากการถ้อยคำความหมายจากวงความหมายต้นทางเดียวกัน

3. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหารแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 34 ถ้อยคำดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม ผู้ที่หิว คนหิว คนกระหาย อาหาร มานา (ในพระคัมภีร์หมายถึงเม็ดข้าว มีลักษณะเหมือนเมล็ดผักชี มีรสเหมือนขนมแผ่นผสมน้ำผึ้ง) ของดี อาหาร ข้าวสาลี ดำรงชีวิต อาหารชั้นเลิศ หวาน ปาก คำกริยา กระหาย อิ่มเอม หน้าใจ หิวโหย ชิม อิ่มหน้า กิน อิ่ม อดอยาก ต้ม

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

เพราะพระองค์ทรงให้ผู้กระหายได้อิ่มเอมและผู้หิว พระองค์ทรงให้เขาหน้าใจด้วยของดี (สดุดี 107:9)

พระองค์ทรงเปลี่ยนถิ่นทุรกันดารให้เป็นสระน้ำแผ่นดินแห้งผากให้เป็นน้ำพุ 36 และพระองค์ทรงให้คนหิวโหยอาศัยที่นั่นและพวกเขาสถาปนานครซึ่งพอจะอาศัยได้ (สดุดี 107:35-36)

พระดำรัสของพระองค์นั้น ข้าพระองค์ชิมแล้วหวานจริง ๆ หวานกว่าน้ำผึ้งเมื่อถึงปากข้าพระองค์ (สดุดี 119:103)

“พระองค์ทรงทำให้ท่านถ่อมลงโดยให้ท่านทิวโหย แล้วทรงเลี้ยงดูท่านด้วยมานา ซึ่งท่านหรือบรรพบุรุษไม่เคยรู้จักมาก่อน ทั้งนี้เพื่อสอนท่านว่ามนุษย์ไม่อาจดำรงชีวิตด้วยอาหารเพียงอย่างเดียว แต่ดำรงชีวิตด้วยทุกถ้อยคำจากพระโอษฐ์ขององค์พระผู้เป็นเจ้า” (เฉลยธรรมบัญญัติ 8:3)

“จิตใจของข้าพระองค์จะอิมหนาดังได้กินอาหารชั้นเลิศ และปากของข้าพระองค์จะสรรเสริญพระองค์ด้วยริมฝีปากที่ชื่นบาน เพราะพระองค์ทรงเป็นความอุปถัมภ์ของข้าพระองค์ ข้าพระองค์จะร้องเพลงด้วยความยินดีอยู่ในร่มปีกของพระองค์” (สดุดี 63:5, 7)

“ผู้ทรงอภัยความชั่วทั้งสิ้นของเจ้า ผู้ทรงรักษาโรคทั้งสิ้นของเจ้า ผู้ทรงไถ่ชีวิตของเจ้ามาจากหลุมมรณะ ผู้ทรงสวมความรักมั่นคงและพระกรุณาให้เจ้า ผู้ทรงให้เจ้าอิมด้วยของดี ตลอดชีวิตของเจ้า ภัยห่มของเจ้าจึงกลับคืนมาใหม่อย่างวัยนกอินทรี

“เขาทั้งหลายร้องขอ แล้วพระองค์ทรงนำนกคุ้มมา และทรงให้พวกเขาอิมด้วยอาหารจากฟ้า” (สดุดี 105:40)

พระองค์ประทานสันติภาพในเขตแดนของเธอ ทรงให้เธออิมด้วยข้าวสาลีที่ดีที่สุด” (สดุดี 147: 14)

“เพราะคนโง่พูดความโหดเหี้ยม และใจของเขาก็ป้องกันความชั่ว เพื่อทำการอธรรม และเพื่อพูดเรื่องไม่ถูกต้องเกี่ยวกับพระยาห์เวห์ เพื่อทำคนหิวให้อดอยาก และไม่ให้นักกระหายได้ดื่ม” (อิสยาห์ 32:6)

“เพราะฉะนั้น พระยาห์เวห์ องค์เจ้านายตรัสตั้งนี้ว่า “นี่แน่ะ ผู้รับใช้ของเราจะได้รับประทาน แต่เจ้าทั้งหลายจะหิว นี่แน่ะ บรรดาผู้รับใช้ของเราจะได้ดื่ม แต่พวกเจ้าจะกระหาย นี่แน่ะ พวกผู้รับใช้ของเราจะเปรมปรีดี แต่เจ้าทั้งหลายจะอับอาย” (อิสยาห์ 65:13)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปถัมภ์ ได้แก่ คำนาม ดำรงชีวิต อาหาร เนื้อ เครื่องดื่ม นามวลี อาหารแห่งชีวิต อาหารประจำวัน อาหารดำรงชีวิต คำกริยา ไม่หิว ไม่กระหาย กิน ดื่ม กระหาย กริยาวลี กินอาหาร ดื่มน้ำ รับประทานอาหาร ลิ้มรส

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

“พระองค์ตรัสตอบว่า “มีพระคัมภีร์เขียนไว้ว่า ‘มนุษย์จะดำรงชีวิตด้วยอาหารเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่ต้องดำรงชีวิตด้วยพระวจนะทุกคำ ซึ่งออกมาจากพระโอษฐ์ของพระเจ้า’” (มัทธิว 4:4)

“เพราะว่าอาหารของพระเจ้านั้นคือท่านที่ลงมาจากสวรรค์ และประทานชีวิตให้กับโลก” พวกเขาจึงทูลพระองค์ว่า “ท่านเจ้าข้า ขอโปรดให้อาหารนั้นแก่เราตลอดไปเถิด” พระเยซูตรัสกับพวกเขาว่า “เราเป็นอาหารแห่งชีวิต คนที่มาหาเราจะไม่หิว และคนที่วางใจในเราจะไม่กระหายอีกเลย แต่เราก็บอกพวกท่านแล้วว่าท่านเห็นเราแล้วแต่ไม่วางใจ สารพัดที่พระบิดาประทานแก่เราจะมาหาเรา และคนที่มาหาเรา เราจะไม่ขับไล่เลย (ยอห์น 6:33-37)

เราเป็นอาหารแห่งชีวิต (ยอห์น 6: 48)

แต่นี้เป็นอาหารที่ลงมาจากสวรรค์เพื่อให้คนที่ได้กินแล้วไม่ตาย เราเป็นอาหารดำรงชีวิตซึ่งลงมาจากสวรรค์ ถ้าใครกินอาหารนี้ คนนั้นจะมีชีวิตนิรันดร์ และอาหารที่เราจะให้เพื่อชีวิตของโลกนั้นก็คือเลือดเนื้อของเรา” (ยอห์น 6:50-51)

คนที่กินเนื้อและดื่มโลหิตของเราจะมีชีวิตนิรันดร์ และเราจะให้คนนั้นเป็นขึ้นมาในวันสุดท้าย เพราะว่เนื้อของเราเป็นอาหารแท้ และโลหิตของเราก็เป็นเครื่องดื่มแท้ คนที่กินเนื้อและดื่มโลหิตของเรา คนนั้นก็อยู่ในเราและเราอยู่ในเขา (ยอห์น 6:54-56)

นี่แหละเป็นอาหารที่ลงมาจากสวรรค์ ไม่เหมือนอาหารที่พวกบรรพบุรุษกินและเสียชีวิต คนที่กินอาหารนี้จะมีชีวิตนิรันดร์” (ยอห์น 6:58)

“ในวันสุดท้ายของงานเทศกาล ซึ่งเป็นวันยิ่งใหญ่ นั้น พระเยซูทรงยืนขึ้นและทรงประกาศว่า “ถ้าใครกระหาย ให้คนนั้นมาหาเรา และให้คนที่วางใจในเราดื่ม ตามที่มีคำเขียนไว้แล้วว่า ‘แม่น้ำที่มีน้ำดำรงชีวิตจะไหลออกมาจากภายในคนนั้น’” สิ่งที่พระเยซูตรัสนั้นหมายถึงพระวิญญาณซึ่งคนที่วางใจพระองค์จะได้รับ เพราะว่าพระวิญญาณยังไม่สถิตด้วย เพราะพระเยซูยังมิได้รับพระเกียรติ” (ยอห์น 7:37-39)

และได้ดื่มน้ำฝ่ายจิตวิญญาณเดียวกันทุกคน เพราะว่าพวกเขาได้ดื่มจากพระศิลาฝ่ายจิตวิญญาณที่ติดตามเขาไป พระศิลานั้นคือพระคริสต์ (1 โครินธ์ 10:4)

พระเยซูตรัสกับพวกเขาว่า “เราเป็น**อาหารแห่งชีวิต** คนที่**มาหาเราจะไม่หิว** และคนที่**วางใจ** ในเราจะ**ไม่กระหาย**อีกเลย (ยอห์น 6:35)

ขอ**ประทานอาหารประจำวัน**แก่พวกข้าพระองค์ในวันนี้ (มัทธิว 6:11)

เราเป็น**อาหารดำรงชีวิต**ซึ่งลงมาจากสวรรค์ ถ้าใคร**กินอาหารนี้** คนนั้นจะมี**ชีวิตนิรันดร์** และ**อาหาร**ที่เราจะให้เพื่อ**ชีวิต**ของโลกนั้นก็คือ**เลือดเนื้อ**ของเรา” (ยอห์น 6:51)

ระหว่างรับ**ประทาน**อยู่นั้น พระเยซูทรงหยิบขนมปังขึ้นมา และเมื่อขอ**พระพร**แล้ว ก็ทรงหักส่งให้บรรดาสาวกตรัสว่า “จง**รับไปกิน**เถิด นี่เป็น**กาย**ของเรา” แล้วพระองค์ทรงหยิบถ้วย เมื่อขอ**พระคุณ**แล้ว ก็ทรงส่งให้พวกเขาตรัสว่า “จง**รับไปดื่ม**ทุกคนเถิด เพราะว่าเป็น**โลหิต**ของเราอันเป็น**โลหิต**แห่งพันธสัญญาที่**หลั่งออก**เพื่อยกบาปโทษคนจำนวนมาก (มัทธิว 26:26-28)

พระเยซูจึงตรัสกับเขาว่า “เราบอกความจริงกับพวกท่านว่า ไม่ใช่**โมเสส**ที่**ให้อาหาร**จากสวรรค์นั้นแก่ท่าน แต่**พระบิดา**ของเราเป็นผู้**ประทานอาหาร**แท้ที่**มาจากสวรรค์**ให้กับพวกท่าน 33 เพราะ**ว่าอาหาร**ของ**พระเจ้า**นั้นคือ**ท่าน**ที่**ลงมาจากสวรรค์** และ**ประทานชีวิต**ให้กับ**โลก**” (ยอห์น 6:32-33)

เราบอกความจริงกับพวกท่านว่า คนที่**วางใจ**ก็มี**ชีวิตนิรันดร์** เราเป็น**อาหารแห่งชีวิต** บรรพบุรุษของพวกท่านได้**กินมานา**ในถิ่นทุรกันดารแล้วก็ยัง**เสียชีวิต** แต่**นี่เป็นอาหาร**ที่**ลงมาจากสวรรค์** เพื่อให้คนที่**ได้กินแล้ว**ไม่ตาย เราเป็น**อาหารดำรงชีวิต**ซึ่งลงมาจากสวรรค์ ถ้าใคร**กินอาหารนี้** คนนั้นจะมี**ชีวิตนิรันดร์** และ**อาหาร**ที่เราจะให้เพื่อ**ชีวิต**ของโลกนั้นก็คือ**เลือดเนื้อ**ของเรา” (ยอห์น 6:47-51)

พระเยซูจึงตรัสกับพวกเขาว่า “เราบอกความจริงกับท่านว่า ถ้าท่าน**ไม่ได้กินเนื้อ**และ**ไม่ได้ดื่ม**โลหิตของบุตรมนุษย์ ก็**จะไม่มีชีวิต**ในตัวท่าน คนที่**กินเนื้อ**และ**ดื่ม**โลหิตของเราจะมี**ชีวิตนิรันดร์** และเราจะให้คนนั้น**เป็นขึ้นมา**ในวันสุดท้าย เพราะ**ว่าเนื้อ**ของเราเป็น**อาหาร**แท้ และ**โลหิต**ของเรา**ก็เป็นเครื่องดื่ม**แท้ คนที่**กินเนื้อ**และ**ดื่ม**โลหิตของเรา คนนั้นก็**อยู่ในเรา**และ**เราอยู่ในเขา** พระบิดาผู้ทรงพระชนม์อยู่ทรงใช้**เรามา** และ**เรามีชีวิต**เพราะ**พระบิดา**อย่างไร คนที่**กินเรา**ก็จะมี**ชีวิต**เพราะ**เรา**อย่างนั้น **นี่**แหละเป็น**อาหาร**ที่**ลงมาจากสวรรค์** ไม่เหมือน**อาหาร**ที่พวกบรรพบุรุษ**กิน**และ**เสียชีวิต** คนที่**กินอาหารนี้**จะมี**ชีวิตนิรันดร์**” (ยอห์น 6:53-58)

พระเยซูตรัสตอบว่า “ทุกคนที่ดื่มน้ำนี้จะกระหายอีก แต่คนที่ดื่มน้ำที่เราจะให้กับเขานั้น จะไม่มีวันกระหายอีกเลย น้ำที่เราจะให้เขานั้นจะกลายเป็นบ่อน้ำพุในตัวเขาพลุ่งขึ้นถึงชีวิตนิรันดร์” (ยอห์น 4:13-14)

ในวันสุดท้ายของงานเทศกาลซึ่งเป็นวันยิ่งใหญ่ นั่น พระเยซูทรงยืนขึ้นและทรงประกาศว่า “ถ้าใครกระหาย ให้คนนั้นมาหาเรา (ยอห์น 7:37)

ระหว่างรับประทานอาหารอยู่นั้น พระเยซูทรงหยิบขนมปังขึ้นมา และเมื่อขอพระพรแล้ว ก็ทรงหักส่งให้บรรดาสาวกตรัสว่า “จงรับไปกินเถิด นี่เป็นกายของเรา” แล้วพระองค์ทรงหยิบถ้วย เมื่อขอบพระคุณแล้ว ก็ทรงส่งให้พวกเขาตรัสว่า “จงรับไปดื่มทุกคนเถิด เพราะว่าเป็นโลหิตของเราอันเป็นโลหิตแห่งพันธสัญญาที่หลั่งออกเพื่อยกบาปโทษคนจำนวนมาก (มัทธิว 26:26-28)

พระเยซูตรัสตอบว่า “ทุกคนที่ดื่มน้ำนี้จะกระหายอีก 14 แต่คนที่ดื่มน้ำที่เราจะให้กับเขานั้น จะไม่มีวันกระหายอีกเลย น้ำที่เราจะให้เขานั้นจะกลายเป็นบ่อน้ำพุในตัวเขาพลุ่งขึ้นถึงชีวิตนิรันดร์” (ยอห์น 4:13-14)

ในวันสุดท้ายของงานเทศกาลซึ่งเป็นวันยิ่งใหญ่ นั่น พระเยซูทรงยืนขึ้นและทรงประกาศว่า “ถ้าใครกระหาย ให้คนนั้นมาหาเรา 38 และให้คนที่วางใจในเราดื่ม ตามที่มีคำเขียนไว้แล้วว่า ‘แม่น้ำที่มีน้ำดำรงชีวิตจะไหลออกมาจากภายในคนนั้น’” (ยอห์น 7:37-38)

“ได้รับประทานอาหารฝ่ายจิตวิญญาณเดียวกันทุกคน และได้ดื่มน้ำฝ่ายจิตวิญญาณเดียวกันทุกคน เพราะว่าพวกเขาได้ดื่มจากพระคิลานฝ่ายจิตวิญญาณที่ติดตามเขาไป พระคิลานนั้นคือพระคริสต์” (1 โครินธ์ 10:3-4)

“เพราะว่าไม่ว่าจะเป็นยิวหรือกรีก ทาสหรือเสรีชน เราได้รับบัพติศมาใน พระวิญญาณองค์เดียวเข้าเป็นกายเดียวกัน และพระวิญญาณองค์เดียวกันเป็นเหมือนน้ำที่ประทานให้เราทุกคนได้ดื่ม” (1 โครินธ์ 12:13)

“เพราะว่าคนเหล่านั้นที่ได้รับแสงสว่างมาครั้งหนึ่งแล้ว และได้ลิ้มรสของประทานจากสวรรค์ ได้มีส่วนร่วมในพระวิญญาณบริสุทธิ์ และได้ลิ้มรสความดีงามแห่งพระวามะของพระเจ้า และฤทธิ์เดชแห่งยุคที่จะมาถึงนั้น” (ฮีบรู 6:4-5)

จากข้อความในพระธรรมดั่งยกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** กระจาย อิมเอม ผู้ที่หิว คนหิว หนาใจ หิวโหย ชิม หวาน ปาก มานา (แปลว่าเมื่อดข้าว) ดำรงชีวิต อาหาร อิมหนา กิน อาหารชั้นเลิศ อิม ของดี อาหาร ข้าวสาลี คน กระจาย อดอยาก ต้ม และ**ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** ดำรงชีวิต อาหาร อาหารแห่งชีวิต ไม่หิว ไม่กระจาย กิน เนื้อ ต้ม เครื่องต้ม กินอาหาร กระจาย ต้มน้ำ ไม่หิว ไม่ กระจาย อาหารประจำวัน อาหารดำรงชีวิต รับประทานอาหาร ลิ้มรส

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร เหมือนกันโดย อาหาร หมายถึง สิ่งที่น่าเข้าสู่ร่างกายเพื่อให้เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต อาหารมีความหมายกว้างในที่นี้หมายถึงเครื่องต้มด้วย ผู้ที่ได้กินอาหารจะอิม ส่วนผู้ที่ไม่ได้กินอาหารจะรู้สึกหิว และผู้ที่ขาดอาหารและเครื่องต้มเป็นระยะเวลานานจะทำให้เสียชีวิตได้

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่ม ความหมายต้นทางว่า อาหาร ซึ่งหมายถึง สิ่งที่รับประทานเข้าไปเพื่อบำรุงเลี้ยงร่างกาย เมื่อมีการถ้อย โยงความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่า พระเจ้าเป็นอาหาร เป็นเครื่องต้ม ส่วนผู้คนทั่วไปและผู้เชื่อเป็นคนที่ต้องการอาหาร ผู้คนที่รู้สึกไม่มีความสุขเปรียบได้กับผู้ที่หิวโหย ไม่มีอาหาร ขาดแคลนน้ำดื่ม ทำให้หมดเรี่ยวแรง ไร้กำลังกายในการ ต่อสู้กับปัญหาในชีวิต เหมือนกับที่ผู้หิวโหยไม่มีเรี่ยวแรงในการทำกิจการงานใด ๆ แต่ถ้าได้อาหารได้ เครื่องต้ม ผู้ที่หิวโหยก็จะรู้สึกอิม ดับความกระหายลงได้

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็น การเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า อาหาร ไปสู่ความเข้าใจ วงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4 การเชื่อมโยงในระดับปริขานระหว่างคุณสมบัติของอาหารและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง อาหาร	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
อาหาร อาหารแห่งชีวิต อาหารประจำวัน อาหารดำรงชีวิต ข้าวสาลี อาหารชั้นเลิศ เนื้อ น้ำ	พระเจ้า
ผู้ที่หิว คนหิว คนกระจาย	ผู้ที่ไม่รู้จักพระเจ้าไม่รู้จักถ้อยคำและการสอน ของพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง อาหาร	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
หิว หิวโหย กระทบ ออดอยาก	ผู้ที่ไม่รู้จักพระเจ้าจะรู้สึกไม่มีความสุข วิตกกังวล ไม่มีสันติสุขต้องการพบที่พึ่งที่ตนยึดเหนี่ยวได้
กิน ดื่ม ลิ้มรส รับประทาน	ผู้เชื่อที่รู้จักพระเจ้าและนำเอาพระคำของพระเจ้าที่สอนหรือตักเตือนไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตน
อิ่ม อิ่มเอม หนำใจ ชิม หวาน ปาก ไม่หิว ไม่กระทบ	ผู้เชื่อได้ใช้พระคำทำให้ชีวิตของตนเองมีความสุขและรู้สึกมีสันติสุข

4. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นหมอ

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นหมอ แสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 27 ถ้อยคำดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม แพทย์ คำกริยา ช่วยกู้ กู้ ประคอง พยุง ล้ม เยี่ยมเยียน หาย กริยาวลี รักษาโรค ไล่ชีวิต รักษา พันแผล พันบาดแผล

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

และจงร้องทูลเราในวันยากลำบากเราจะช่วยกู้เจ้า และเจ้าจะถวายเกียรติแก่เรา (สดุดี 50:15)

พระองค์ตรัสว่า “ถ้าเจ้าใส่ใจฟังพระสุรเสียงของพระยาห์เวห์พระเจ้าของเจ้า และทำสิ่งที่ถูกต้องในสายพระเนตรของพระองค์ อีกทั้งเงี่ยหูฟังพระบัญญัติของพระองค์ และรักษากฎเกณฑ์ของพระองค์ทุกประการแล้ว โรคต่าง ๆ ซึ่งเราบันดาลให้เกิดแก่คนอียิปต์นั้น เราจะไม่ให้เกิดขึ้นกับเจ้าเลย เพราะเราคือยาห์เวห์แพทย์ของเจ้า” (อพยพ 15:26)

พระยาห์เวห์ทรงประคองทุกคนที่กำลังจะล้มและทรงพยุงทุกคนที่โน้มตัวลงให้ลุกขึ้นสดุดี (145:14)

เมื่อมีความทุกข์ลำบาก เขาทั้งหลายได้ร้องทูลพระยาห์เวห์ แล้วพระองค์ทรงช่วยกู้เขาให้พ้นจากความทุกข์ใจ (สดุดี 107:6)

โยเซฟให้พงศ์พันธุ์อิสราเอลสาบานว่า “พระเจ้าจะเสด็จมาเยี่ยมเยียนพวกท่านแน่ ๆ แล้วท่านทั้งหลายต้องนำกระดูกของเราไปจากที่นี่” (ปฐมกาล 50:25)

โยเซฟบอกพวกพี่น้องว่า “เราจะตายแล้ว แต่พระเจ้าจะเสด็จมาเยี่ยมเยียนพวกท่านแน่ ๆ และจะพาออกไปจากดินแดนนี้ ไปสู่ดินแดนที่พระองค์ทรงปฏิญาณไว้กับอับราฮัม อิสอัคและยาโคบ” (ปฐมกาล 50:24)

“ผู้ทรงอภัยความชั่วทั้งสิ้นของเจ้า ผู้ทรงรักษาโรคทั้งสิ้นของเจ้า ผู้ทรงไถ่ชีวิตของเจ้ามาจากหลุมมรณะ ผู้ทรงสวมความรักมั่นคงและพระกรุณาให้เจ้า ผู้ทรงให้เจ้าอิมด้วยของดี ตลอดชีวิตของเจ้า ภัยหนุมของเจ้าจึงกลับคืนมาใหม่อย่างวัยนกอินทรี” (สดุดี 103:3-5)

“พระองค์ทรงรักษาคนที่ใจแตกสลาย และทรงพันแผลให้เขา (สดุดี 147:3)

“มาเถิด ให้เรากลับไปหาพระยาห์เวห์ เพราะว่าพระองค์ทรงฉีก และจะทรงรักษาเราให้หาย พระองค์ทรงโอบยอ และจะทรงพันบาดแผลให้แก่เราให้เรารู้จัก ให้เราพยายามรู้จักพระยาห์เวห์ การปรากฏของพระองค์ก็แน่นอนเหมือนรุ่งอรุณ พระองค์จะเสด็จมาหาเราอย่างท่าฝน ดังฝนชุกปลายฤดูที่รดพื้นแผ่นดิน” (โฮเซยา 6:1, 3)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ คำนาม คนเจ็บป่วย หมอ บาดแผล โรคเรื้อน คำกริยา หาย กริยาวลี หายบอด รักษาให้หาย รักษาโรค หายโรค ตาบอด ง่อย หูหนวก หายป่วย หายโรค ปกติ หายดี พ้นจากมรณภัย

ตั้งปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

พระเยซูทรงสงสารเขาจึงยื่นพระหัตถ์แตะต้องคนนั้น ตรัสกับเขาว่า “เราพอใจแล้ว จงหาย สะอาดเถิด (มาระโก 1:41)

“วันที่พระเยซูทรงทำโคลนทาตาชายคนนั้นให้หายบอดเป็นวันสะบาโต” (ยอห์น 9:14)

พระองค์เองได้ทรงรับแบกบาปทั้งหลายของเราไว้ในพระกายของพระองค์ ที่ต้นไม้ นั่น เพื่อที่เราจะตายต่อบาปได้ และดำเนินชีวิตเพื่อความชอบธรรม ด้วย**บาดแผล**ของพระองค์ พวกท่านจึงได้รับการ**รักษาให้หาย** (1 เปโตร 2:24)

พระองค์จึงตรัสกับพวกเขาว่า “จงไปบอกเจ้าหมาจึงจอกตัวนั้นว่า ‘จงฟังให้ดี เราขับผีและ**รักษาโรค**ในวันนี้และวันพรุ่งนี้ แล้วในวันที่สามเราก็จะเสร็จงาน’ (ลูกา 13:32)

คนหนึ่งเ็นพวกนั้นเมื่อเห็นว่าตัวเอง**หายโรค**แล้ว จึงกลับมาสรรเสริญพระเจ้าด้วยเสียงดัง (ลูกา 17:15)

ต่อมาวันหนึ่ง ขณะที่พระองค์ทรงสั่งสอนอยู่ มีพวกฟาริสีและพวกอาจารย์สอนธรรมบัญญัติมานั่งอยู่ด้วย เป็นคนที่มาจากทั่วทุกหมู่บ้านในแคว้นกาลิลี แคว้นยูเดีย และกรุงเยรูซาเล็ม ฤทธิเดชขององค์พระผู้เป็นเจ้าก็อยู่กับพระองค์เพื่อที่จะ**รักษาโรค**ได้ (ลูกา 5:17-26)

เมื่อพระองค์เสด็จลงมาจากภูเขาแล้ว มหาชนติดตามพระองค์ไป 2 ขณะนั้นมีคน**โรคเรื้อน**มากกราบไหว้พระองค์ แล้วทูลว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้า เพียงแต่พระองค์จะโปรด ก็จะทรงบันดาลให้ข้าพระองค์**หายสะอาด**ได้” 3พระองค์ยื่นพระหัตถ์และทรงสัมผัสเขา แล้วตรัสว่า “เราพอใจแล้ว จง**หายสะอาด**” ในทันใดนั้น โรคเรื้อนของเขาก็ได้รับการชำระให้สะอาด (มัทธิว 8:1-3)

พระองค์เองได้ทรงรับแบกบาปทั้งหลายของเราไว้ในพระกายของพระองค์ ที่ต้นไม้ นั่น เพื่อที่เราจะตายต่อบาปได้ และดำเนินชีวิตเพื่อความชอบธรรม ด้วย**บาดแผล**ของพระองค์ พวกท่านจึงได้รับการ**รักษาให้หาย** (1 เปโตร 2:24)

พระองค์จึงตรัสกับหญิงผู้นั้นว่า “ลูกหญิงเอ๋ย ที่**หายโรค**นั้นก็เพราะลูกเชื่อ จงไปเป็นสุขและ**หายโรค**นี้เถิด” (มาระโก 5:34)

พระเยซูตรัสตอบพวกเขาว่า “ไปบอกยอห์นในสิ่งที่พวกท่านได้ยินและได้เห็น 5คือว่าบรรดาคคนตาบอดเห็นได้ พวกคนง่อยเดินได้ บรรดาคคนที่**เป็นโรคเรื้อน**หายสะอาด บรรดาคคนหูหนวกได้ยิน บรรดาคคนตายเป็นขึ้น และคนยากจนทั้งหลายได้รับข่าวดี ใครไม่มีเหตุสะดุดในตัวเรา คนนั้นก็**เป็นสุข**” (มัทธิว 11:4-6)

เมื่อพระเยซูทรงได้ยินแล้วก็ตรัสว่า “คนแข็งแรงไม่ต้องการ**หมอ** แต่**คนเจ็บป่วย**ต้องการ 13 ท่านจงไปเรียนความหมายของคัมภีร์ข้อนี้ ที่ว่า ‘เราประสงค์**ความเมตตา** ไม่**ประสงค์เครื่องสัตวบูชา**’ ด้วยว่าเราไม่ได้มาเพื่อเรียกคนชอบธรรม แต่มาเรียกคนบาป” (มัทธิว 9:12-13)

พระเยซูตรัสตอบพวกเขาว่า “คนสบายไม่ต้องการ**หมอ** แต่**คนเจ็บป่วย**ต้องการ 32 เราไม่ได้มาเพื่อเรียกคนชอบธรรม แต่มาเรียกคนบาปให้กลับใจใหม่” (ลูกา 5:31-32)

พระเยซูทรงเสด็จหลังทอดพระเนตรเห็นเข้า จึงตรัสว่า “ลูกหญิงเอ๋ย จง**ชื่นใจ**เถิด ที่**หายโรค**นั้นก็เพราะ**ลูกเชื่อ**” นับตั้งแต่นั้น ผู้หญิงนั้นก็**หายป่วย**เป็นปกติ (มัทธิว 9:22)

เมื่อพระเยซูได้ยินจึงตรัสกับเขาว่า “อย่ากลัว จง**เชื่อ**เท่านั้น แล้ว**ลูกจะหายดี**” (ลูกา 8:50)

พระองค์ทรงช่วยเราให้**พ้นจากมรณภัย**มาแล้ว และพระองค์จะทรงช่วยเราอีก เราหวังในพระองค์ว่าพระองค์จะทรงช่วยเราต่อไปอีก 11 ในเมื่อพวกท่านก็มีส่วนช่วยโดยการ**ทูลขอ**เผื่อเรา เพื่อคนจำนวนมากจะ**ขอบพระคุณ**เพราะเรา เนื่องจาก**พระคุณ**ที่ประทานแก่เราผ่านคำ**ทูลขอ**ของคนจำนวนมากนั้น (โครีนธ์ 1:10-11)

จากข้อความในพระธรรมดั่งยกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ ได้แก่** ช่วยกู้ กู้ แพทย์ ประคอง พยุง ล้ม เยี่ยมเยียน รักษาโรค ไถชีวิต รักษา พ้นแผล พ้นบาดแผล หาย และ**ในพันธสัญญาใหม่** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ ได้แก่** หาย หายบอด บาดแผล รักษาให้หาย รักษาโรค หายโรค โรคเรื้อน ตาบอด ง่อย หูหนวก หมอ คนเจ็บป่วย หายป่วย หายโรค ปกติ หายดี **พ้นจากมรณภัย**

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็น**หมอ** เหมือนกันโดย หมอ หมายถึง ผู้ที่รักษาโรคให้แก่คน ทำให้คนหายจากโรคต่าง ๆ ที่เป็น เช่น หายจากอาการไข้ ไม่สบาย หายจากการเป็นบาดแผลต่าง ๆ และพ้นจากการที่ต้องไม่สบาย และเสียชีวิต

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะพระเจ้าเป็น**หมอ**เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า หมอ ซึ่งหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่รักษาผู้บาดเจ็บหรือผู้เป็นโรคร้ายให้หายดี เมื่อมีการถ่ายโยงความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นผู้รักษาอาการป่วยและผู้เชื่อเป็นผู้ป่วย มีอาการเจ็บไข้ ไม่สบาย เปรียบกับที่ผู้เชื่อมีปัญหาหนักในชีวิตไม่สามารถแก้ปัญหาได้ต้องได้รับการรักษาเท่ากับเหมือนเป็นโรคที่ต้องการ

การรักษา ผู้เชื่อที่มีปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตเมื่อมีพระเจ้าก็เหมือนมีผู้ช่วยทำให้ปัญหาต่าง ๆ หาย หรือ คลายความยากลำบากลงได้

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็น การเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า หมอ ไปสู่ความเข้าใจ ความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของหมอและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง หมอ	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
แพทย์ หมอ	พระเจ้า
คนเจ็บป่วย	ผู้เชื่อ
โรคเรื้อน ตาบอด ง่อย หูหนวก	ความทุกข์ ผิดหวัง ความเศร้าโศก ปัญหาที่ไม่มีทางออกที่ผู้เชื่อต้องประสบเจอ
ช่วยกู้ กู้ ประคอง พยุง ล้ม เยี่ยมเยียน รักษา รักษาโรค รักษาโรค ไถชีวิต พันแผล พันบาดแผล	พระเจ้าทำให้ผู้เชื่อหายความวิตกกังวล ช่วยให้มีกำลังใจ เสริมกำลังใจให้ผู้เชื่อแก้ไขปัญหาและผ่านพ้นอุปสรรคในชีวิตได้
หาย หายป่วย หายบอด หายโรค ปกติ หายดี พ้นจากมรณภัย	ผู้เชื่อมีแนวทางคำสอน การใช้ชีวิตที่พระเจ้าสอนทำ ให้แก้ปัญหามาต่าง ๆ ในชีวิตได้ คลายความทุกข์ใจลง

5. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 25 ถ้อยคำ ดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม พ่อ บิดา พระบิดา พระผู้สร้าง บุตร ลูก คำกริยา ก่อร่างสร้าง สร้าง ให้กำเนิด อุ้ม อุ้มลูก อุ้มชู โอบอุ้ม ตีสอน เลี้ยงดู เติบโตกริยาวลี สหายในวัยเยาว์ ปิ่นเจ้าตั้งแต่ในครรภ์

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

และในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งท่านได้เห็นพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรงอุ้มชูท่าน ดังพ่ออุ้มลูก ของตนตลอดทางที่พวกท่านไปนั้น จนท่านทั้งหลายได้มาถึงที่นี่ (เฉลยธรรมบัญญัติ 1:31)

ท่านจงตระหนักในใจเถิดว่า พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรง**ติสอน**ท่าน เหมือนกับ**บิดา**ที่สอนบุตรของตนเช่นกันเฉลยธรรม (บัญญัติ 8:5)

เจ้าเพียงจะเรียกเราไม่ใช่หรือว่า **พระบิดา**ของข้าพระองค์ พระองค์ทรงเป็น**สหาย**ในวัยเยาว์ของข้าพระองค์ (เยเรมีย์ 3:4)

พระยาห์เวห์ผู้ทรง**สร้าง**เจ้าผู้ทรง**ปั้น**เจ้า**ตั้งแต่ในครรภ์** และจะทรงช่วยเจ้า ตรัสดังนี้ว่า “อย่ากลัวเลย ยาโคบผู้รับใช้ของเราเยชูรณผู้ที่เราเลือกสรร (อิสยาห์ 44:2)

ฟ้าสวรรค์เอ๋ย จงฟัง แผ่นดินโลกเอ๋ย จงเงี้ยวเพราะพระยาห์เวห์ตรัสว่า “เราได้**เลี้ยงลูก**และทำให้**เติบโต**ขึ้นแต่พวกเขาได้กบฏต่อเรา (อิสยาห์ 1:2)

“ข้าพเจ้าจึงบอกท่านว่า “อย่าตระหนกตกใจ อย่ากลัวพวกเขาเลย พระยาห์เวห์พระเจ้าของพวกท่านทรงนำหน้าท่าน พระองค์จะทรงต่อสู้เพื่อท่าน เหมือนที่ทรงทำต่อหน้าต่อตาพวกท่านทั้งในอียิปต์ และในถิ่นกันดาร ที่นั่นท่านได้เห็นพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรง**โอบอุ้ม**ท่าน**ดั่งพ่อโอบอุ้ม**ลูกตลอดทางมาจนถึงที่นี่” ถึงอย่างนั้นท่านก็ยังไม่ว้าวางใจพระยาห์เวห์พระเจ้าของพวกท่าน พระองค์ทรงนำหน้าท่านมาตลอดทางด้วยไฟในตอนกลางคืนและด้วยเมฆในตอนกลางวัน เพื่อเสาะหาที่ตั้งค่ายพักและเพื่อชี้แนะทางที่ท่านควรจะไป” (เฉลยธรรมบัญญัติ 1:29-33)

“ฉะนั้นท่านพึงรู้อยู่แก่ใจว่าพระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทรง**ติสั่งสอน**ท่านเหมือน**พ่อ**ที่**สั่งสอนลูก**” (เฉลยธรรมบัญญัติ 8:5)

“พระองค์ทรงเป็นพระศิลา พระราชกิจของพระองค์สมบูรณ์พร้อม และวิถีทางของพระองค์ล้วนยุติธรรม ทรงเป็นพระเจ้าผู้ซื่อสัตย์ผู้ไม่ทำสิ่งที่ผิดใด ๆ เลย พระองค์ทรงชอบธรรมและยุติธรรม พวกเขาทำตัวเสื่อมทรามต่อพระองค์ นำอับอายขายหน้าเกินกว่าจะเป็นลูกของพระเจ้าต่อไป พวกเขาเป็นคนรุ่นที่วิปริตและกลับกลอก ท่านตอบสนองต่อ องค์พระผู้เป็นเจ้า เช่นนี้หรือ ประชากรที่โง่เขลาเบาปัญญา? พระเจ้าไม่ใช่**พระบิดา**พระ**ผู้สร้าง**ของท่าน ผู้ทรง**ก่อร่างสร้าง**ท่านขึ้นมาหรือ?” (เฉลยธรรมบัญญัติ 32:4-6)

“เราจะเป็น**บิดา**ของเขา และเขาจะเป็น**บุตร**ของเรา ถ้าเขาทำบาปเราจะ**ติสอน**เขาด้วยไม้เรียวของมนุษย์ ด้วยการ**เขียน**อย่างบุตรมนุษย์ทั้งหลาย แต่ความรักมั่นคงของเราจะไม่ละไปจากเขา ดังที่เราละจากซาอูล ซึ่งเราได้ถอดเสียให้พ้นหน้าเจ้า” (2 ซามูเอล 7:14-15)

“ข้าพเจ้าจะบอกถึงกฎเกณฑ์ของพระยาห์เวห์ พระองค์ตรัสกับข้าพเจ้าว่า “เจ้าเป็นบุตรของเรา วันนี้เราให้กำเนิดเจ้าแล้ว จงจุมพิตพระบุตร หาไม่ พระองค์จะกริ้ว และเจ้าต้องพินาศจากทางนั้น เพราะความกริ้วของพระองค์จุดให้ลูกได้รวดเร็ว ทุกคนที่เข้ามาลี้ภัยในพระองค์ก็เป็นสุข” (สดุดี 2:7, 12)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ คำนาม พระบิดา อับบา ลูก ทายาท ลูกหลาน นามวลี ลูกของพระเจ้า บุตรที่รัก ฝัพระหัตถ์ของพระองค์ที่ทรงสร้างขึ้น กริยา ให้กำเนิด กริยาวลี เกิดจากพระเจ้า

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

เพราะฉะนั้น ถ้าพวกท่านเองผู้เป็นคนบาปยังรู้จักให้ของดีแก่ลูกของตน ยิ่งกว่านั้นสักเท่าใด **พระบิดา**ของท่านผู้สถิตในสวรรค์จะประทานสิ่งดีแก่พวกที่ขอต่อพระองค์ (มัทธิว 7:11)

แต่ทุกคนที่ยอมรับพระองค์ คือคนที่เชื่อในพระนามของพระองค์นั้น พระองค์ก็จะประทานสิทธิให้เป็นลูกของ**พระเจ้า** (ยอห์น 1:12)

พระวิญญาณนั้นเป็นพยานร่วมกับจิตวิญญาณของเราว่า เราเป็น**ลูกของพระเจ้า** (โรม 8:16)

เพราะฉะนั้นท่านทั้งหลายจงเลียนแบบของพระเจ้าให้สมกับเป็น**บุตรที่รัก** (เอเฟซัส 5:1)

เพราะว่าเราเป็น**ฝัพระหัตถ์ของพระองค์ที่ทรงสร้างขึ้น**ในพระเยซูคริสต์เพื่อให้ทำการดี ซึ่งเป็นสิ่งที่พระเจ้าทรงจัดเตรียมไว้ก่อนแล้วเพื่อให้เราดำเนินตาม (เอเฟซัส 2:10)

“จงระวังให้ดี อย่าดูหมิ่นผู้เล็กน้อยเหล่านี้สักคนหนึ่ง เพราะเราบอกท่านทั้งหลายว่า ทูตสวรรค์ของพวกเขาคอยเฝ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์**พระบิดา**ของเราผู้สถิตในสวรรค์เสมอ (มัทธิว 18:10)

สภาการแต่พระเจ้าพระบิดาของพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา ผู้ประทานพรฝ่ายจิต วิญญาณทุกอย่างแก่เราในสวรรค์สถานโดยพระคริสต์ ดังเช่น ในพระคริสต์ พระเจ้าทรงเลือกเราตั้งแต่ก่อนทรงสร้างโลก เพื่อให้เราบริสุทธิ์และปราศจากตำหนิในสายพระเนตรของพระองค์ พระองค์ทรงกำหนดเราไว้ล่วงหน้าด้วยความรัก ให้เป็น**บุตร**ของพระองค์โดยทางพระเยซูคริสต์ ตามความชอบพระทัยและพระประสงค์ของพระองค์ (เอเฟซัส 1:3-5)

แต่ทุกคนที่ยอมรับพระองค์ คือคนที่เชื่อในพระนามของพระองค์นั้น พระองค์ก็จะประทาน สิทธิให้เป็นลูกของพระเจ้า (ยอห์น 1:12)

พระบิดาของพวกท่านผู้สถิตในสวรรค์ก็ทรงเป็นอย่างนั้นแหละ พระองค์ไม่ทรงปรารถนาให้ผู้ เล็กน้อยเหล่านี้สักคนหนึ่งพินาศไปเลย (มัทธิว 18:14)

ท่านทั้งหลายอย่าให้ใครเรียกว่า ‘ท่านอาจารย์’ เพราะพวกท่านมีพระอาจารย์เพียงผู้เดียว และพวกท่านทุกคนเป็นพี่น้องกัน และอย่าให้เกียรติใครในโลกว่าเป็นพระบิดาของพวกท่าน เพราะ พวกท่านมี**พระบิดา**เพียงผู้เดียว คือผู้ที่สถิตในสวรรค์ อย่าให้ใครเรียกท่านทั้งหลายว่า ‘บรมครู’ เพราะว่าบรมครูของพวกท่านมีเพียงผู้เดียวคือพระคริสต์ คนที่เป็นใหญ่ในพวกท่านย่อมต้องปรนนิบัติ ท่าน ใครยกตัวขึ้น จะต้องถูกทำให้ต่ำลง ใครถ่อมตัวลง จะได้รับการยกขึ้น (มัทธิว 23:8-12)

พระเยซูตรัสกับเขาว่า “ซีโมนบุตรโยนาห์เอ๋ย ท่านก็เป็นสุข เพราะมนุษย์ไม่ได้เปิดเผยเรื่องนี้ แก่ท่าน แต่**พระบิดา**ของเราผู้สถิตในสวรรค์ทรงเปิดเผยให้ทราบ (มัทธิว 16:17)

นี่แน่ะ เราจะส่งสิ่งที่**พระบิดา**ของเราทรงสัญญาว่านั้นลงมาเหนือท่าน แต่ท่านทั้งหลายจงคอย อยู่ในกรุง จนกว่าท่านจะสวมด้วยฤทธิ์เดชที่มาจากเบื้องบน (ลูกา 24:49)

และเมื่อพวกท่านยืนอธิษฐานอยู่ ถ้าพวกท่านมีเรื่องกับใคร จงยกโทษให้คนนั้น เพื่อว่า**พระ บิดา**ของพวกท่านผู้สถิตในสวรรค์ จะทรงยกโทษความผิดของพวกท่านด้วย” (มาระโก 11:25)

ในเวลานั้นพระเยซูทูลว่า “ข้าแต่**พระบิดา** ผู้ทรงเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าแห่งฟ้าสวรรค์และโลก ข้าพระองค์สรรเสริญพระองค์ ที่พระองค์ทรงปิดบังสิ่งเหล่านี้ไว้จากคนมีปัญญาและคนฉลาด แต่ทรง สำแดงแก่พวกทารก ถูกแล้ว ข้าแต่**พระบิดา** พระองค์พอพระทัยเช่นนั้น (มัทธิว 11:25-26)

ในเวลานั้นเอง พระเยซูทรงเปรมปรีดีในพระวิญญาณบริสุทธิ์ ตรัสว่า “ข้าแต่**พระบิดา**ผู้เป็น เจ้าแห่งฟ้าสวรรค์และโลก ข้าพระองค์สรรเสริญพระองค์ที่พระองค์ทรงปิดบังสิ่งเหล่านี้ไว้จากคนมี ปัญญาและคนฉลาด แต่ทรงสำแดงแก่พวกทารก ถูกแล้ว ข้าแต่**พระบิดา** พระองค์พอพระทัยเช่นนั้น (ลูกา 10:21)

พระองค์ทูลว่า “**อับบา** (พ่อ) ทุกสิ่งเป็นได้สำหรับพระองค์ ขอโปรดให้ถ้วยนี้เลื่อนพ้นไปจาก ข้าพระองค์เถิด แต่อย่าให้เป็นไปตามใจปรารถนาของข้าพระองค์ แต่ให้เป็นไปตามพระทัยของ พระองค์” (มาระโก 14:36)

ว่า “ข้าแต่**พระบิดา** ถ้าพระองค์พอพระทัย ขอให้ถ้อยนี้เลื่อนพ้นไปจากข้าพระองค์ แต่อย่างไรก็ดี อย่าให้เป็นไปตามใจข้าพระองค์ แต่ให้เป็นไปตามพระทัยของพระองค์” (ลูกา 22:42)

“**ลูก**ทั้งหลายเอ๋ย เราจะอยู่กับพวกท่านอีกหน่อยเดียวเท่านั้น ท่านจะเสาะหาเรา และอย่างที่เราพูดกับพวกยิวและตอนนี้เราก็พูดกับท่านด้วย คือ ‘ที่ที่เรากำลังจะไปนั้น พวกท่านไปไม่ได้’” (ยอห์น 13:33)

“ลองคิดดู **พระบิดา**ได้ประทานความรักแก่เราเพียงไรที่เราได้ชื่อว่าเป็น**ลูก**ของพระเจ้า และเราก็เป็นอย่างนั้น เหตุที่ชาวโลกไม่รู้จักเรา ก็เพราะเขาไม่รู้จักพระองค์ ท่านที่รักทั้งหลาย เดียวนี้เราเป็น**ลูก**ของพระเจ้า และเราจะเป็นอย่างไรต่อไปข้างหน้าเรายังไม่รู้ แต่เรารู้ว่าในเวลาที่จะถึงที่เราจะเสด็จมาปรากฏนั้น เราจะเป็นอย่างพระองค์ เพราะว่าเราจะเห็นพระองค์อย่างที่เราเห็นพระองค์ทรงเป็นอยู่นั้น” (1 ยอห์น 3:1-2)

“คนที่เชื่อว่าพระเยซูเป็นพระคริสต์ ก็**เกิดจากพระเจ้า** และคนที่รักพระองค์ผู้ทรงให้กำเนิดก็รักคนที่เกิดจากพระองค์ด้วย โดยข้อนี้ เราจึงรู้ว่าเรารักคนทั้งหลายที่เป็น**ลูก**ของพระเจ้า คือเมื่อเรารักพระเจ้า และประพฤติตามพระบัญญัติของพระองค์” (1 ยอห์น 5:1-2)

“แล้วพระองค์ตรัสกับข้าพเจ้าว่า “สำเร็จแล้ว เราเป็นอัลฟา และโอเมกา เป็นปฐมและอวสาน ใครที่กระหาย เราจะให้เขาดื่มจากบ่อน้ำพุแห่งชีวิตโดยไม่ต้องเสียอะไรเลย คนที่ชนะจะได้รับสิ่งเหล่านี้เป็นมรดก และเราจะ**เป็นพระเจ้า**ของเขา และเขาจะเป็น**บุตร**ของเรา (วิวรณ์ 21:6-7)

จากข้อความในพระธรรมดังกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** พ่อ บิดา พระบิดา พระผู้สร้าง ก่อร่างสร้าง ให้กำเนิด บุตร ลูก อุ้ม อุ้มลูก อุ้มชู โอบอ้อม ตีสอน สหายในวัยเยาว์ สร้าง ปั้นเจ้าตั้งแต่ในครรภ์ เลี้ยงดู เติบโต และ**ในพันธสัญญาใหม่** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** พระบิดา อับบา ลูก ลูกของพระเจ้า บุตรที่รัก ฝัพระหัตถ์ที่ของพระองค์ที่ทรงสร้างขึ้น ทายาท ลูกหลาน เกิดจากพระเจ้า ให้กำเนิด

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อเหมือนกันโดย พ่อ หมายถึง ผู้ที่ให้กำเนิดชีวิตบุตร ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้การดูแลอุ้มชู และควรสั่งสอนให้บุตรเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีตามสมควร

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า พ่อ ซึ่งหมายถึง ผู้ให้กำเนิดลูก มีหน้าที่เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนดูแลลูก เมื่อมีการ

ถ้ายองความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบว่า พระเจ้าเป็นพ่อ และแสดงให้เห็นว่าผู้เชื่อเป็นลูก พ่อเป็นผู้ที่ให้กำเนิด คอยเลี้ยงดู ชี้แนะแนวทาง ให้คำสอน และทำโทษเมื่อลูกทำผิด เปรียบได้กับพระเจ้าที่มีถ้อยคำเป็นคำสอนและมีการให้ความรักแก่ผู้ ที่เชื่อ การเรียกผู้เชื่อว่าลูก ทำให้เห็นว่าพระเจ้านั้นมีความรัก มีความหวังดีกับผู้เชื่อเสมือนที่พ่อมีต่อลูก

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็น การเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า พ่อ ไปสู่ความเข้าใจวง ความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 6 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของพ่อและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง พ่อ	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
พ่อ บิดา พระบิดา พระผู้สร้าง สหายในวัยเยาว์ อับบา เกิดจากพระเจ้า ก่อร่างสร้าง ให้กำเนิด ป็นเจ้าตั้งแต่ในครรภ์	พระเจ้า
บุตร ลูก ลูกของพระเจ้า บุตรที่รัก ทายาท ลูกหลาน ฝัพระหัตถ์ที่ของพระองค์ที่ทรงสร้าง ขึ้น	ผู้เชื่อ
อุ้ม อุ้มลูก อุ้มชู โอบอ้อม ตีสอน สร้าง เลี้ยงดู เติบโต	พระเจ้าคอยดูแลชีวิตของผู้เชื่อ ให้คำชี้แนะใน การดำเนินชีวิต คำสั่งสอนของพระเจ้าทำให้ผู้ เชื่อมีแนวทางการใช้ชีวิต แก้ปัญหาในชีวิตได้ ชีวิตของผู้เชื่อดีขึ้น

6. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ จำนวน 25 ถ้อยคำ ดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม ผุงแกะ ผู้เลี้ยงแกะ ลูกแกะ แม่แกะ ลูกอ่อน ภูเขา ลานหญ้า นามวลี ผู้เลี้ยงแท้จริง แกะของเรา แกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์ แกะที่หายไป ลานหญ้าที่ดี ทุ่งหญ้าอุดม คำกริยา เลี้ยง อุ้ม เลี้ยง หลงเงิน เลี้ยงดู อุ้มชู

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

จงรู้เถิดว่า พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้าคือพระองค์เอง ที่ทรงสร้างเราทั้งหลาย และเราก็เป็นของพระองค์ เราเป็นประชากรของพระองค์ เป็นแกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์ (สดุดี 100:3)

พระองค์จะทรงเลี้ยงฝูงแกะของพระองค์เหมือนผู้เลี้ยงแกะ พระองค์จะทรงรวบรวมลูกแกะไว้ด้วยพระกรของพระองค์ พระองค์จะทรงอุ้มไว้ที่พระทรงและจะค่อย ๆ นำแม่แกะที่มีลูกอ่อน (อิสยาห์ 40:11)

“เพราะฉะนั้น ผู้เลี้ยงแกะทั้งหลาย จงฟังพระวาทะของพระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์องค์เจ้านายตรัสตั้งนี้ว่า เรามีชีวิตอยู่แน่นอนอย่างไร เพราะว่า แกะของเราได้กลายเป็นเหยื่อ และแกะของเรากลายเป็นอาหารของสัตว์ป่าทั้งหมดเพราะไม่มีผู้เลี้ยงแกะ และเพราะพวกผู้เลี้ยงแกะของเราไม่ได้ค้นหาแกะของเรา แต่ผู้เลี้ยงแกะพวกนั้นเลี้ยงตัวเขาเอง และไม่ได้เลี้ยงแกะของเรา เพราะฉะนั้น ผู้เลี้ยงแกะทั้งหลาย จงฟังพระวาทะของพระยาห์เวห์ พระยาห์เวห์องค์เจ้านายตรัสตั้งนี้ว่า นี่แน่ะ เราเป็นปฏิปักษ์กับพวกผู้เลี้ยงแกะ และเราจะเรียกร้องเอาแกะของเราจากมือพวกเขา และให้เขาหยุดเลี้ยงแกะ พวกผู้เลี้ยงแกะจะไม่ได้เลี้ยงตัวเองอีกต่อไป เราจะช่วยแกะของเราให้พ้นจากปากของพวกเขา เพื่อไม่ให้แกะเป็นอาหารของเขา พระเจ้าทรงเป็นผู้เลี้ยงแท้จริง (เอเสเคียล 34:7-10)

ข้าพระองค์หลงเงินดั่งแกะที่หายไป ขอทรงเสาะหาผู้รับใช้ของพระองค์ เพราะข้าพระองค์ไม่ลืมพระบัญญัติของพระองค์ (สดุดี 119:176)

“พระยาห์เวห์ทรงเลี้ยงดูข้าพเจ้า ดุจเลี้ยงแกะ ข้าพเจ้าจะไม่ขัดสน” (สดุดี 23:1)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นกำลังและเป็นโล่ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าวางใจในพระองค์ ข้าพเจ้าจึงได้รับความอุปถัมภ์ และจิตใจของข้าพเจ้าก็ปิติยินดียิ่ง ข้าพเจ้าจะขอบพระคุณพระองค์ด้วยบทเพลงของข้าพเจ้า พระยาห์เวห์ทรงเป็นกำลังของประชากรของพระองค์ พระองค์ทรงเป็นป้อมแห่งความรอดของผู้ที่พระองค์ทรงเจิม ขอทรงช่วยประชากรของพระองค์ให้รอด และขอทรงอวยพรมรดกของพระองค์ ขอทรงเป็นผู้เลี้ยงดูพวกเขาดุจเลี้ยงแกะ และอุ้มชูเขาไปเป็นนิത്യ” (สดุดี 28: 7-9)

“จงรู้เถิดว่า พระยาห์เวห์ทรงเป็นพระเจ้า คือพระองค์เองที่ทรงสร้างเราทั้งหลาย และเราก็เป็นของพระองค์ เราเป็นประชากรของพระองค์ เป็นแกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์” (สดุดี 100:3)

“เพราะว่า พระยาห์เวห์องค์เจ้านายตรัสตั้งนี้ว่า ดูลึ เรา คือเราเองจะค้นหาแกะของเรา และจะเสาะหาแกะ เหมือนผู้เลี้ยงแกะเสาะหาฝูงแกะเมื่อเขาอยู่ท่ามกลางแกะของเขาที่กระจัดกระจายไป เราก็จะเสาะหาแกะของเราเช่นนั้น และเราจะช่วยพวกแกะให้รอดพ้นจากสถานที่ทั้งหลายซึ่งพวกเขา

ได้กระจัดกระจายไปอยู่เมื่อวันที่มีเมฆและมีดหีบ เราจะนำเขาทั้งหลายออกมาจากชนชาติทั้งหลาย และรวบรวมเขามาจากประเทศต่าง ๆ และจะนำพวกเขาไปไว้ในแผ่นดินของเขาเอง แล้วเราจะ**เลี้ยง**เขา**บนภูเขา**ของอิสราเอลใกล้ห้วยทั้งหลาย และในทุกแห่งของประเทศนั้นที่สามารถอาศัยได้ เราจะ**เลี้ยง**พวกเขาใน**ทุ่งหญ้าที่ดี** และ**ลานหญ้า**ของเขาจะอยู่บนภูเขาสูงทั้งหลายของอิสราเอล ณ ที่นั้นพวกเขาจะนอนลงใน**ลานหญ้าที่ดี** และเขาจะหากินอยู่ใน**ทุ่งหญ้าอุดม**บนภูเขาของอิสราเอล ตัวเราเองจะ**เลี้ยงดูแกะ**ของเรา เราจะทำให้เขานอนลง พระยาห์เวห์องค์เจ้านายตรัสดังนี้แหละ” (เอเสเคียล 34:11-15)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ คำนาม ผุงแกะ ผู้เลี้ยง คอกแกะ นามวลี ผู้เลี้ยงที่ดี แกะของเรา แกะที่หายไป ผุงแกะไม่มีผู้เลี้ยง กริยา ตาม กริยาวลี หลงไปจากผุง ฟังเสียง

ตั้งปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

“เราเป็นผู้เลี้ยงที่ดี เรา**รู้จักแกะของเรา**และแกะของเราก็**รู้จักเรา** เหมือนอย่าง**ที่พระบิดาทรงรู้จักเรา**และเรา**รู้จักพระบิดา** และเราสละชีวิตเพื่อ**ผุงแกะ** แกะอื่นที่ไม่ได้เป็นของคอกนี้เราก็มียู่ แกะพวกนั้นเราก็ต้องพามาด้วย และแกะพวกนั้นจะ**ฟังเสียงของเรา**แล้วจะรวมเป็นผุงเดียวและมี**ผู้เลี้ยง**เพียงผู้เดียว เพราะเหตุนี้**พระบิดาจึงทรงรักเรา** เพราะเราสละชีวิตของเราเพื่อจะรับชีวิตนั้นคืนมาอีก” (ยอห์น 10:14-17)

“แต่พวกท่านไม่เชื่อเพราะท่านไม่ได้เป็นแกะของเรา แกะของเราย่อม**ฟังเสียงของเรา** เรา**รู้จักแกะเหล่านั้น** และแกะนั้นก็**ตามเรา** เราให้ชีวิตนิรันดร์แก่แกะทั้งหลาย แกะเหล่านั้นจะไม่มีวันพินาศ และจะไม่มีใครแย่งชิงแกะนั้นไปจากมือของเราได้” (ยอห์น 10:26-28)

แกะของเราย่อมฟังเสียงของเรา เรา**รู้จักแกะเหล่านั้น** และแกะนั้นก็**ตามเรา** (ยอห์น 10:27)

เมื่อมาถึงบ้าน เขาก็เชิญมิตรสหายและเพื่อนบ้านให้มาพร้อมกัน แล้วพูดกับพวกเขาว่า ‘มาร่วมยินดีกับข้า เพราะ**ข้าพบแกะของข้าที่หายไป**นั้นแล้ว’ (ลูกา 15:6)

และเมื่อพระองค์ทอดพระเนตร**ผุงชน**ก็ทรงสงสารเขาทั้งหลาย เพราะพวกเขา**ถูกรังควาน**และไร้ที่ฟังเหมือน**ผุงแกะไม่มีผู้เลี้ยง** (มัทธิว 9:36)

เราเป็นผู้**เลี้ยงที่ดี** ผู้**เลี้ยงที่ดี**ยอมสละชีวิตของตนเพื่อ**ผุงแกะ** (ยอห์น 10:11)

“เราบอกความจริงกับพวกท่านว่า คนที่ไม่ได้เข้าไปในคอกแกะทางประตู แต่ปีนเข้าไปทางอื่น นั้นเป็นขโมยและโจร แต่คนที่เข้าทางประตูก็เป็นผู้เลี้ยงแกะ คนเฝ้าประตูจึงเปิดประตูให้คนนั้น แกะ ย่อมฟังเสียงของท่าน ท่านเรียกชื่อแกะของท่าน และนำออกไป เมื่อท่านต้อนแกะของท่านออกไปหมดแล้วก็เดินนำหน้า และแกะก็ตามไปเพราะรู้จักเสียงของท่าน ส่วนคนอื่นแกะจะไม่ตามเลย แต่จะหนีจากเขา เพราะไม่รู้จักเสียงของคนอื่น” เรื่องเปรียบเทียบนี้พระเยซูตรัสกับพวกเขา แต่เขาเหล่านั้นไม่เข้าใจความหมายของพระดำรัสที่พระองค์ตรัสกับเขาเลย (ยอห์น 10:1-6)

พวกท่านคิดอย่างไร? ถ้าชายคนหนึ่งมีแกะอยู่ร้อยตัว และตัวหนึ่งหลงไปจากฝูง คนนั้นจะไม่ละแกะเก้าสิบเก้าตัวไว้บนภูเขา แล้วไปเที่ยวหาตัวที่หลงไปนั้นหรือ? เราบอกความจริงกับท่านทั้งหลายว่า ถ้าคนนั้นพบมัน เขาจะมีความเปรมปรีดีมากยิ่งขึ้นกว่าที่มีแกะเก้าสิบเก้าตัวที่ไม่ได้หลงไปนั้น พระบิดาของพวกท่านผู้สถิตในสวรรค์ก็ทรงเป็นเช่นนั้นแหละ พระองค์ไม่ทรงปรารถนาให้ผู้เล็กน้อยเหล่านี้สักคนหนึ่งพินาศไปเลย (มัทธิว 18:12-14)

จากข้อความในพระธรรมดังกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** แกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์ เลี้ยง ฝูงแกะ ผู้เลี้ยงแกะ ลูกแกะ อุ้มแม่แกะ ลูกอ่อน แกะของเรา เลี้ยง ผู้เลี้ยงแท้จริง หลงเงิน แกะที่หายไป เลี้ยงดู อุ้มชู บนภูเขา ลานหญ้า ลานหญ้าที่ดี ทุ่งหญ้าอุดม และ**ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** ผู้เลี้ยงที่ดี แกะของเรา ฝูงแกะ ผู้เลี้ยง ฟังเสียง ตาม แกะที่หายไป หลงไปจากฝูง ฝูงแกะไม่มีผู้เลี้ยง คอกแกะ

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะเหมือนกันโดย คนเลี้ยงแกะ หมายถึง ผู้ที่คอยดูแลฝูงแกะ ซึ่งมีหน้าที่ให้อาหาร และต้อนเข้าออกจากคอกเพื่อไปหาอาหารกินและกลับมาพักผ่อน ซึ่งแกะเป็นสัตว์ที่เชื่องและต้องมีผู้นำซึ่งมันจะทำตามคำสั่งของผู้เลี้ยง

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า คนเลี้ยงแกะ ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูแล นำทางเพื่อต้อนแกะไปกินน้ำกินอาหาร เมื่อมีการถ่ายโยงความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่าพระเจ้าเป็นผู้เลี้ยงแกะและแสดงให้เห็นว่าเปรียบผู้เชื่อว่าเป็นแกะตามคุณลักษณะของสัตว์ประเภทแกะนั้นเป็นสัตว์ที่เชื่อง เลี้ยงง่าย อยู่ร่วมกันเป็นฝูง กิน นอน เดินเข้าและออกจากคอกไปหาแหล่งน้ำแหล่งอาหารโดยต้องมีคนดูแลสั่งการ ผู้สั่งการควบคุมและดูแลลูกแกะก็คือผู้เลี้ยงแกะ

จากการใช้ถ้อยคำอุปสรรคทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็น การเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า คนเลี้ยงแกะ ไปสู่ความ เข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 7 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของคนเลี้ยงแกะและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง คนเลี้ยงแกะ	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
ผู้เลี้ยง ผู้เลี้ยงที่ดี ผู้เลี้ยงแท้จริง ผู้เลี้ยงแกะ	พระเจ้า
แกะแห่งทุ่งหญ้าของพระองค์ ผุงแกะ ลูกแกะ แม่แกะ ลูกอ่อน แกะของเรา	ผู้เชื่อที่เชื่อฟังในคำสอนที่พระเจ้าสอนและ ดำเนินชีวิตตามคำสอนของพระเจ้า
เลี้ยง อุ่ม เลี้ยงดู อุ่มชู	ผู้เชื่อมีคำสอนของพระเจ้าเป็นเครื่องนำทางใน การดำเนินชีวิต
หลงเงิน แกะที่หายไป หลงไปจากฝูง ผุงแกะไม่ มีผู้เลี้ยง	คนที่ไม่มีความเชื่อในพระเจ้าหรือคนที่ไม่นำคำ สอนของพระเจ้าไปใช้ใน ชีวิตไม่สามารถ แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอได้
ฟังเสียง ตาม บนภูเขา ลานหญ้า ลานหญ้าที่ดี ทุ่งหญ้าอุดม คอกแกะ	ผู้เชื่อได้มีชีวิตที่อิ่มเอมและสุขใจเมื่อดำเนินตาม พระคำของพระเจ้า

7. มโนอุปสรรคพระเจ้าเป็นเทพ

มโนอุปสรรคพระเจ้าเป็นเทพ แสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปสรรค จำนวน 22 ถ้อยคำดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ คำนาม ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ การอัศจรรย์ สิ่งอัศจรรย์ บันดาล การครอบครอง ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ สง่าราศี พระสิริ นามวลี จอมของสิ่ง สสารพัด คำกริยา ทรงฤทธิ์ พิทักษ์รักษา ฝึกรักษา กริยาวลี เหนือฟ้าสวรรค์ ดำรงอยู่นิรันดร์

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

เมื่ออายุอับรามได้ 99 ปี พระยาห์เวห์ทรงปรากฏแก่อับรามและตรัสแก่ท่านว่า “เราเป็นพระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ จงดำเนินอยู่ต่อหน้าเราและเป็นคนดีพร้อม (ปฐมกาล 17:1)

ยาโคบจึงพูดกับโยเซฟว่า “พระเจ้าผู้ทรงมหิทธานุภาพ ได้สำแดงพระองค์แก่พ่อที่ตำบลลูสในดินแดนคานาอัน ทรงอวยพรแก่พ่อ (ปฐมกาล 48:3)

หรือมีพระเจ้าองค์ใดได้ทรงพยายามไปนำชนชาติหนึ่งจากท่ามกลางอีกชนชาติหนึ่งด้วยการลงใจ ด้วยหมายสำคัญ ด้วยการอัศจรรย์ ด้วยสงคราม ด้วยพระหัตถ์ทรงฤทธิ์และด้วยพระกรที่เหยียดออกและด้วยเหตุน่ากลัวอย่างยิ่ง ตามที่พระยาห์เวห์พระเจ้าของท่านทั้งหลายทรงทำเพื่อท่านในอียิปต์ต่อหน้าต่อตาท่าน (เฉลยธรรมบัญญัติ 4:34)

และคนชั่วอายุต่อมาคือลูกหลานของพวกท่านซึ่งเกิดมาภายหลังท่าน และคนต่างชาติซึ่งมาจากแผ่นดินที่อยู่ห่างไกล จะออกปากเมื่อเขาเห็นความทึ่งใจของแผ่นดินนั้นและโรคร้ายซึ่งพระยาห์เวห์ทรงบันดาลให้เป็น (เฉลยธรรมบัญญัติ 29:22)

ขอทรงเปิดตาข้าพระองค์ เพื่อข้าพระองค์จะเห็นสิ่งอัศจรรย์จากธรรมเนียมบัญญัติของพระองค์ (สดุดี 119:18)

จงระลึกถึงการอัศจรรย์ซึ่งพระองค์ทรงกระทำหมายสำคัญและคำพิพากษาจากพระโอษฐ์ของพระองค์(สดุดี 105:5)

ข้าแต่พระยาห์เวห์ ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ สง่าราศี ชัยชนะ และความโอ้อาถระการเป็นของพระองค์ เพราะทุกสิ่งที่มีอยู่ในฟ้าสวรรค์ และในแผ่นดินโลกเป็นของพระองค์ ข้าแต่พระยาห์เวห์ ราชาอาณาจักรเป็นของพระองค์ และพระองค์ทรงเป็นที่ยกย่องเป็นจอมของสิ่งสารพัด (1 พงศาวดาร 29:11)

ข้าแต่พระยาห์เวห์องค์เจ้านายของข้าพระองค์ทั้งหลายพระนามของพระองค์สูงส่งยิ่งนักทั่วทั้งแผ่นดินโลกพระองค์ทรงตั้งพระสิริของพระองค์ไว้เหนือฟ้าสวรรค์ (สดุดี 8:1)

ราชอาณาจักรของพระองค์เป็นราชอาณาจักรนิรันดร์และการครอบครองของพระองค์ดำรงอยู่ตลอดทุกชั่วชาติพันธุ์ (สดุดี 145:13)

พระยาห์เวห์ทรงครอบครอง พระองค์ทรงสวมความยิ่งใหญ่พระยาห์เวห์ทรงสวมพระกำลัง ทรงคادتพระองค์เอง (สดุดี 93:1)

ราชอาณาจักรของพระองค์เป็นราชอาณาจักรนิรันดร์และการครอบครองของพระองค์ดำรงอยู่ตลอดทุกชั่วชาติพันธุ์ (สดุดี 145:13)

นี่แน่ะ เราอยู่กับเจ้า และจะพิทักษ์รักษาเจ้าทุกแห่งหนที่เจ้าไป และจะนำเจ้ากลับมายังดินแดนนี้ เพราะเราจะไม่ทอดทิ้งเจ้า จนกว่าเราจะได้ทำสิ่งซึ่งเราพูดไว้กับเจ้า” (ปฐมกาล 28:15)

เพราะพระยาห์เวห์ทรง**เฝ้ารักษา**ทางของคนชอบธรรมแต่ทางของคนอธรรมจะพินาศไป (สดุดี 1:6)

ขอพระยาห์เวห์ทรงอวยพรท่าน และ**พิทักษ์รักษา**ท่าน (กันดารวิถี 6:24)

เพราะพระยาห์เวห์ทรง**เฝ้ารักษา**ทางของคนชอบธรรมแต่ทางของคนอธรรมจะพินาศไป (สดุดี 1:6)

“พระวิญญาณของพระเจ้าได้ทรงสร้างข้าพเจ้า และลมหายใจขององค์**ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์**ได้ให้ชีวิตแก่ข้าพเจ้าพระองค์ทรงยึดตัวข้าไว้จากหลุมมรณะ และยึดชีวิตข้าไว้จากการพินาศด้วยดาบ (โยบ 33:4)

ในพันธสัญญาใหม่ **ปรากฏถ้อยคำอุปถัมภ์ ได้แก่ คำนาม องค์อมตะ พระวิญญาณนามวลี พระวิญญาณบริสุทธิ์** ผลของพระวิญญาณ พระอนุภาพนิรันดร์ ฤทธิ์เดชอันเลิศ **กริยาวลี** ทรงฤทธานุภาพสูงสุด

ดังปรากฏในข้อพระธรรมต่อไปนี้

แต่องค์ผู้ช่วยคือ**พระวิญญาณบริสุทธิ์**ซึ่งพระบิดาจะทรงไข้มาในนามของเรานั้นจะทรงสอนพวกท่านทุกสิ่ง และจะทำให้ระลึกถึงทุกสิ่งที่เรากล่าวกับท่านแล้ว (ยอห์น 14:26)

ในทำนองเดียวกัน **พระวิญญาณ**ก็ทรงช่วยเมื่อเราอ่อนกำลังด้วย เพราะเราไม่รู้ว่าควรจะทำอะไรดี แต่**พระวิญญาณ**ทรงช่วยขอแทน ด้วยการคร่ำครวญซึ่งไม่อาจกล่าวเป็นถ้อยคำ (โรม 8:26)

ส่วน**ผลของพระวิญญาณ**นั้น คือความรัก ความยินดี สันติสุข ความอดทน ความกรุณา ความดี ความซื่อสัตย์ (กาลาเทีย 5:22)

คือ**พระวิญญาณ**แห่งความจริงซึ่งโลกรับไว้ไม่ได้ เพราะมองไม่เห็นและไม่รู้จักพระองค์ พวกท่านรู้จักพระองค์เพราะพระองค์สถิตอยู่กับท่าน และจะประทับอยู่ท่ามกลางท่าน (ยอห์น 14:17)

พระเจ้าเป็น**พระวิญญาณ** และคนที่นมัสการพระองค์จะต้องนมัสการด้วยจิตวิญญาณและ
ความจริง” (ยอห์น 4:24)

พระวิญญาณเป็นผู้ให้ชีวิต เนื้อหนังนั้นไม่มีประโยชน์อะไร ถ้อยคำที่เรากล่าวกับพวกท่านมา
จากพระวิญญาณและเป็นชีวิต (ยอห์น 6:63)

“ขอให้ท่านรักษาคำบัญชานี้โดยไม่ต่างพร้อย และไม่มีที่ติ จนกว่าพระเยซูคริสต์องค์พระผู้
เป็นเจ้าของเราจะเสด็จมา ซึ่งพระเจ้าจะทรงให้ปรากฏขึ้นในเวลาที่เหมาะสม พระองค์ผู้ทรงสมควรแก่
การสรรเสริญและ**ทรงฤทธานุภาพสูงสุด**แต่เพียงพระองค์เดียว เป็นพระมหากษัตริย์เหนือกษัตริย์
ทั้งหลาย และเป็นองค์เจ้านายเหนือบรรดาเจ้านาย พระองค์เพียงผู้เดียวที่เป็น**องค์อมตะ** และสถิตใน
ความสว่างที่ไม่มีใครเข้าใกล้ได้ พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ไม่เคยมีใครได้เห็นและจะเห็นไม่ได้ ขอพระเกียรติ
และ**พระอานุภาพนิรันดร์**จงมีแต่พระองค์ อาเมน” (1 ทิโมธี 6:14-16)

เพราะว่าพระเจ้าผู้ตรัสว่าให้ความสว่างส่องออกมาจากความมืด ทรงส่องสว่างเข้ามาในใจของ
เรา เพื่อให้เรามีความสว่างแห่งความรู้ถึงพระสิริของพระเจ้า ที่ปรากฏบนพระพักตร์ของพระคริสต์ แต่
เรามีของล้ำค่านี้อยู่ในภาชนะดิน เพื่อให้เห็นว่า **ฤทธิ์เดชอันเลิศ**นั้นเป็นของพระเจ้า ไม่ได้มาจากตัวเรา
เอง” (2 โครินธ์ 4: 6-7)

“เพราะว่าอาวุธของเราที่ใช้สู้รบไม่ใช่แบบมนุษย์ แต่เป็น**ฤทธานุภาพ**จากพระเจ้าที่จะทำลาย
ป้อมปราการได้ คือทำลายเหตุผลปลอมทั้งหลาย” (2 โครินธ์ 10:4)

“แต่พระองค์ตรัสกับข้าพเจ้าแล้วว่า “การมีพระคุณของเราก็เพียงพอกับเจ้า เพราะว่าความ
อ่อนแอที่ไหน **ฤทธานุภาพ**ของเราก็ปรากฏเต็มทีที่นั่น” เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจะอวดบรรดาความ
อ่อนแอของข้าพเจ้ามากขึ้นด้วยความยินดีอย่างยิ่ง เพื่อว่า**ฤทธานุภาพ**ของพระคริสต์จะอยู่ในข้าพเจ้า”
(2 โครินธ์ 12:9)

จากข้อความในพระธรรมดั่งยกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม**
ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ จอมของสิ่งสารพัด การอัศจรรย์ ทรงฤทธิ์ บันดาล
สิ่งอัศจรรย์ ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ สง่าราศี พระสิริ เหนือฟ้าสวรรค์ การครอบครอง พิทักษ์รักษา
เฝ้ารักษา ดำรงอยู่นิรันดร์ และ**ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่** พระวิญญาณ
บริสุทธิ์ พระวิญญาณ ผลของพระวิญญาณ ทรงฤทธานุภาพสูงสุด องค์อมตะ พระอานุภาพนิรันดร์
ฤทธิ์เดชอันเลิศ

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเทพเหมือนกันโดย เทพ หมายถึง สิ่งเหนือธรรมชาติ มีฤทธิ์อำนาจเกินความปกติทั่วไปที่คนธรรมดาจะมีได้ สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นการอัศจรรย์เหนือธรรมชาติและเหนือพลังของคนปกติ และมีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองรักษา และเทพไม่มีตัวตนเป็นวิญญาณ

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะพระเจ้าเป็นเทพเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า เทพ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่อยู่เหนือสิ่งอื่นใด มีฤทธิ์เดชอำนาจ ปกป้องรักษาพิทักษ์ผู้ อยู่ในครอบครองได้ เมื่อมีการถ่ายทอดความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่า พระเจ้าเป็นผู้ปกป้อง คุ้มครอง และมีฤทธิ์เดชทำการอัศจรรย์ต่าง ๆ ได้ และเปรียบผู้เชื่อเป็นบุคคลธรรมดาที่ต้องการการอัศจรรย์ที่ดลบันดาลจากสิ่งเหนือธรรมชาติเพื่อให้รู้สึกว่าได้รับการปกป้อง คุ้มครองดูแล

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า เทพ ไปสู่ความเข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 8 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของเทพและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง เทพ	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
ผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ พระวิญญาณบริสุทธิ์ พระวิญญาณ จอมของสิ่งสารพัด องค์อมตะ	พระเจ้ามีสิทธิอำนาจเหนือชีวิต และปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของผู้เชื่อ
การครอบครอง พิทักษ์รักษา ฝึกรักษา เหนือฟ้าสวรรค์ ดำรงอยู่นิรันดร์	พระเจ้าดูแลชีวิตผู้เชื่อ
การอัศจรรย์ บันดาล พระอานุภาพนิรันดร์ ฤทธิ์เดชอันเลิศ ทรงฤทธิ์ความยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพ ส่องราศี พระสิริ	ให้ความหวังใจว่าช่วยบรรเทาความทุกข์ร้อนใจ และปลดปล่อยความทุกข์ยากและปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตของผู้เชื่อได้

8. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่าง

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่างแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 21 ถ้อยคำ ดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม ความมืด ความสว่าง ประทีป พระรัศมี นามวลี แสงสว่างส่องทาง พระรัศมีแห่งความโอ้อ่า ความสว่างนิรันดร์ กริยา ส่อง กริยาวลี ทำความมืดให้สว่าง ทอแสง ฝ่าความมืดไปด้วยความสว่าง

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

ศัตรูของข้าเอ๋ย อย่าเปรมปรีดิ์เย้ยข้าเลยเมื่อข้าล้มลง ข้าจะลุกขึ้นอีกเมื่อข้านั่งอยู่ในความมืด พระยาห์เวห์จะทรงเป็นความสว่างแก่ข้า (มีคาห์ 7:8)

พระวณะของพระองค์เป็นตะเกียงแก่เท้าของข้าพระองค์ และเป็นความสว่างแก่ทางของข้าพระองค์ (สดุดี 119:105)

ข้าแต่พระยาห์เวห์ พระองค์ทรงเป็นประทีปของข้าพระองค์พระยาห์เวห์ทรงทำความมืดของข้าพระองค์ให้สว่าง (2 ซามูเอล 22:29)

ขอ องค์พระผู้เป็นเจ้า ทรงอำนวยการ และทรงพิทักษ์รักษาท่าน ขอให้พระพักตร์ของ องค์พระผู้เป็นเจ้า ทอแสงเหนือท่าน ขอพระองค์ทรงเมตตากรุณาท่าน ขอ องค์พระผู้เป็นเจ้า ทรงโปรดปรานท่าน และประทานสันติสุขแก่ท่าน” (กัณดารวิถี 6:24-26)

“ท่านตัดสินใจจะทำอะไร สิ่งนั้นจะสำเร็จสมประสงค์ และจะมีแสงสว่างส่องทางให้ท่าน เพราะพระเจ้าทรงกดผู้เย่อหยิ่งลงต่ำ แต่พระองค์ทรงช่วยคนถ่อมใจให้รอด พระองค์จะทรงช่วยผู้ไร้ความผิด เออ ท่านจะได้รับการช่วยกู้โดยความสะอาดแห่งมือของท่าน” (โยบ 22:28-30)

“กองทัพของพระองค์จะนับจำนวนได้หรือ? ความสว่างของพระองค์ส่องไม่ถึงผู้ใดบ้าง?” (โยบ 25:3)

“โอ ข้าอยากจะอยู่อย่างแต่เก่าก่อน อย่างในสมัยเมื่อพระเจ้าทรงพิทักษ์ข้า เมื่อประทีปของพระองค์ส่องเหนือศีรษะข้า และข้าเดินฝ่าความมืดไปด้วยความสว่างของพระองค์” (โยบ 29:2-3)

เพราะพระองค์ทรงจุดตะเกียงของข้าพระองค์ พระยาห์เวห์พระเจ้าของข้าพระองค์ทรงทำ **ความมืดของข้าพระองค์ให้สว่าง** (สดุดี 18: 28)

เพราะน้ำพุแห่งชีวิตอยู่กับพระองค์ เราเห็น**ความสว่าง**โดยความสว่างของพระองค์ ขอทรงให้ความรักมั่นคงของพระองค์ดำรงอยู่เรื่อยไปแก่ผู้ที่รู้จักพระองค์ และความชอบธรรมของพระองค์ แก่คนใจซื่อ” (สดุดี 36: 9-10)

“พระยาห์เวห์ พระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์ตรัสและทรงเรียกแผ่นดินโลก ตั้งแต่ทิศตะวันออก จนถึงทิศตะวันตก พระเจ้าทรง**ทอแสง**ออกมา จากศิโยนครแห่งความงามพร้อมสรรพ” (สดุดี 50:1-2)

“ข้าแต่พระเจ้า ขอทรงช่วยข้าพระองค์ทั้งหลายให้กลับสู่สภาพดี ขอพระพักตร์ของพระองค์**ทอแสง** เพื่อข้าพระองค์ทั้งหลายจะรอด ข้าแต่พระยาห์เวห์พระเจ้าจอมทัพ ขอทรงช่วยข้าพระองค์ทั้งหลายให้กลับสู่สภาพดี ขอพระพักตร์ของพระองค์**ทอแสง** เพื่อข้าพระองค์ทั้งหลายจะรอด” (สดุดี 80:3, 19)

“โอ เชื้อสายของยาโคบเอ๋ย มาเถิด ให้เราดำเนิน ใน**ความสว่าง**ของพระยาห์เวห์ จงหลบเข้าไปอยู่ในหิน และซ่อนตัวในผองคลื่น ให้พ้นจากความน่าเกรงกลัวของพระยาห์เวห์ และจาก**พระรัศมี**แห่งความโอ้อ่าตระการของพระองค์ คนจะเข้าไปในถ้ำของหินผา และในโพรงของพื้นดิน ให้พ้นจากความน่าเกรงกลัวของพระยาห์เวห์ และจาก**พระรัศมี**แห่งความโอ้อ่าตระการของพระองค์ เมื่อพระองค์ทรงลุกขึ้นทำให้โลกสั่นสะเทือน” (อิสยาห์ 2:5, 10, 19)

“ดวงอาทิตย์จะไม่เป็นความสว่างของเจ้า ในเวลากลางวันอีก และดวงจันทร์จะไม่ส่องสว่างให้เจ้า เพื่อความสุขใส แต่พระยาห์เวห์จะทรงเป็น**ความสว่าง**ของเจ้าเป็นนิรันดร์ และพระเจ้าของเจ้าจะทรงเป็นศักดิ์ศรีของเจ้า ดวงอาทิตย์ของเจ้าจะไม่ตกอีก และดวงจันทร์ของเจ้าจะไม่มีข้างแรม เพราะพระยาห์เวห์จะทรงเป็น**ความสว่างนิรันดร์**ของเจ้า และวันไว้ทุกข์ของเจ้าจะสิ้นสุดลง” (อิสยาห์ 60:19-20)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปสรรคณ์ ได้แก่ คำนาม ความมืด ความสว่าง นามวลี ผู้นั่งอยู่ในความมืด ความสว่างยิ่งใหญ่ ความสว่างของมนุษย์ ความสว่างส่องเข้ามาในความมืด ความสว่างของโลก ความสว่างแห่งชีวิต ความสว่างส่องออกมาจากความมืด คำกริยา มีดมน สว่าง กริยาวลี ไม่เห็นความสว่าง เดินในความมืด

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

เพื่อที่จะให้สำเร็จตามพระวาทะ ซึ่งตรัสผ่านทางอิสยาห์ผู้เผยพระวาทะว่า “แคว้นเศบูลุน และแคว้นนัฟทาลี ที่อยู่บนทางไปยังทะเล และฝั่งแม่น้ำจอร์แดนข้างโน้น กาลิลีของพวกเขาต่างชาติ ประชาชนผู้นั่งอยู่ในความมืด ได้เห็นความสว่างยิ่งใหญ่ และผู้ที่นั่งอยู่ในแดนและเงาแห่งความตาย ก็มีความสว่างส่องถึงพวกเขาแล้ว” (มัทธิว 14-16)

“พระองค์ทรงเป็นแหล่งชีวิต และชีวิตนั้นเป็นความสว่างของมนุษย์ ความสว่างส่องเข้ามาในความมืด และความมืดไม่อาจเอาชนะความสว่างได้ ความสว่างแท้ที่ทำให้มนุษย์ทุกคนเห็นความจริงได้นั้นกำลังเข้ามาในโลก” (ยอห์น 1:4-5, 9)

แล้วพระองค์ทรงช่วยให้ใจของพวกเขาสว่างเพื่อจะได้เข้าใจพระคัมภีร์ (ลูกา 24:45)

พระเยซูตรัสกับพวกเขาอีกครั้งหนึ่งว่า “เราเป็นความสว่างของโลก คนที่ตามเรามาจะไม่ต้องเดินในความมืด แต่จะมีความสว่างแห่งชีวิต” (ยอห์น 8:12)

“ตราบไต่ที่เรายังอยู่ในโลก เราก็คือความสว่างของโลก” (ยอห์น 9:5)

นี่เป็นข้อความที่เราได้ยินจากพระองค์ และบอกกับพวกท่าน คือว่าพระเจ้าทรงเป็นความสว่าง และความมืดในพระองค์ไม่มีเลย (1 ยอห์น 1:5)

เพราะว่าพระเจ้าผู้ตรัสว่าให้ความสว่างส่องออกมาจากความมืด ทรงส่องสว่างเข้ามาในใจของเรา เพื่อให้เรามีความสว่างแห่งความรู้ถึงพระสิริของพระเจ้า ที่ปรากฏบนพระพักตร์ของพระคริสต์ (2 โครินธ์ 4:6)

พระองค์ทรงเป็นแหล่งชีวิต และชีวิตนั้นเป็นความสว่างของมนุษย์ (ยอห์น 1:4)

แต่พวกท่านเป็นพงศ์พันธุ์ที่ทรงเลือกสรร เป็นพวกปุโรหิตหลวง เป็นชนชาติบริสุทธิ์ เป็นประชากรอันเป็นกรรมสิทธิ์ของพระเจ้า เพื่อให้พวกท่านประกาศพระเกียรติคุณของพระองค์ ผู้ได้ทรงเรียกพวกท่านให้ออกมาจากความมืด เข้าไปสู่ความสว่างอันมหัศจรรย์ของพระองค์ (1 เปโตร 2:9)

เราต้องทำพระราชกิจของผู้ทรงใช้เรามาเมื่อยังวันอยู่ กลางคืนอันเป็นเวลาที่ไม่มีใครทำงาน นั้นกำลังใกล้เข้ามา ตราบไต่ที่เรายังอยู่ในโลก เราก็คือความสว่างของโลก” (ยอห์น 9:4-5)

พระเยซูตรัสตอบว่า “กลางวันมีสิบสองชั่วโมงไม่ใช่หรือ? ถ้าใครเดินตอนกลางวันเขาจะไม่สะดุด เพราะเขาเห็น**ความสว่างของโลกนี้** 10 แต่ถ้าใครเดินตอนกลางคืนเขาจะสะดุด เพราะไม่มี**ความสว่างในตัวเขา**” (ยอห์น 11:9-10)

พระเยซูตรัสกับพวกเขาว่า “**ความสว่าง**จะอยู่ท่ามกลางพวกท่านอีกหน่อยหนึ่ง เมื่อยังมี**ความสว่าง**อยู่ก็จงเดินไปเถิด เพื่อที่ว่า**ความมืด**จะได้ตามท่านไม่ทัน คนที่เดินอยู่ใน**ความมืด**ย่อมไม่รู้ว่าตนไปทางไหน 36 ขณะที่พวกท่านมี**ความสว่าง** จงวางใจใน**ความสว่าง**นั้น เพื่อจะได้เป็นลูกของ**ความสว่าง**” (ยอห์น 12:35-36)

เราเข้ามาในโลกเป็น**ความสว่าง** เพื่อทุกคนที่วางใจในเราจะ**ไม่อยู่ในความมืด** (ยอห์น 12:46)

“ฝูงชนจึงทูลพระองค์ว่า “เราทราบจากธรรมเนียมปฏิบัติว่า พระคริสต์จะอยู่เป็นนิตย์ ท่านพูดได้อย่างไรว่า ‘บุตรมนุษย์จะต้องถูกยกขึ้น?’ บุตรมนุษย์นั้นคือใคร?” พระเยซูตรัสกับพวกเขาว่า “**ความสว่าง**จะอยู่ท่ามกลางพวกท่านอีกหน่อยหนึ่ง เมื่อยังมี**ความสว่าง**อยู่ก็จงเดินไปเถิด เพื่อที่ว่า**ความมืด**จะได้ตามท่านไม่ทัน คนที่เดินอยู่ใน**ความมืด**ย่อมไม่รู้ว่าตนไปทางไหน ขณะที่พวกท่านมี**ความสว่าง** จงวางใจใน**ความสว่าง**นั้น เพื่อจะได้เป็นลูกของ**ความสว่าง**” เมื่อพระเยซูตรัสอย่างนั้นแล้วก็ทรงจากไป และทรงซ่อนพระองค์ให้พ้นจากพวกเขา”(ยอห์น 12:34-36)

“คือในกรณีของพวกเขา พระของยุคนี้ได้ทำให้ความคิดของคนที่ไม่เชื่อมีตมไป เพื่อ**ไม่ให้เห็นความสว่าง**ของชาวประเสริฐ คือเรื่องพระสิริของพระคริสต์ผู้ทรงเป็นพระฉายาของพระเจ้า (2 โครินธ์ 4:4)

“เพราะว่าคนเหล่านั้นที่ได้รับ**ความสว่าง**มาครั้งหนึ่งแล้ว และได้ลิ้มรสของประทานจากสวรรค์ ได้มีส่วนร่วมในพระวิญญาณบริสุทธิ์ และได้ลิ้มรสความดีงามแห่งพระวาทะของพระเจ้า และฤทธิ์เดชแห่งยุคที่จะมาถึงนั้น (ฮีบรู 6:4-5)

จากข้อความในพระธรรมดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปสรรคณ์ ได้แก่** ความมืด ความสว่าง ประทีป ทำความมืดให้สว่าง ทอแสง แสงสว่างส่องทาง ความสว่าง ส่อง ฝ่าความมืดไปด้วยความสว่าง พระรัศมี พระรัศมีแห่งความโอ้อ่า ความสว่างนิรันดร์ และ**ในพันธสัญญาใหม่** **ปรากฏถ้อยคำอุปสรรคณ์ ได้แก่**ผู้นั่งอยู่ในความมืด ความสว่างยิ่งใหญ่ ความสว่างของมนุษย์ ความสว่างส่องเข้ามาในความมืด ความมืด ความสว่าง สว่าง ความ

สว่างของโลก เดินในความมืด ความสว่างแห่งชีวิต ความสว่างส่องออกมาจากความมืด มืดมน ไม่เห็น ความสว่าง

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่างเหมือนกันโดย ความสว่าง หมายถึง แสงที่ส่องทำให้ความมืดจางลง

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่างเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า ความสว่าง ซึ่งหมายถึง แสงที่ใช้เพื่อส่องให้ความกระจ่างชัด หรือส่องสว่างเพื่อนำทาง เมื่อมีการถ้อยความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่า ชีวิตผู้ที่ไม่ใช่พระเจ้าหรือไม่เชื่อในพระเจ้าเป็นผู้ที่เดินอยู่ในความมืด คือไม่มีเส้นทางการดำเนินชีวิต วิธีการแก้ปัญหา หรือวิธีการเผชิญปัญหาเลย เหมือนเดินอยู่ในเส้นทางที่มีแต่ความมืดมิดไม่มีหนทางออกในชีวิต แต่ถ้ามีพระเจ้าเปรียบเหมือนมีแสงสว่างส่องทางในการดำเนินชีวิต

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า ความสว่าง ไปสู่ความเข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 9 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของความสว่างและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง ความสว่าง	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
ความสว่าง ประทีป พระรัศมี พระรัศมีแห่งความโอ่อ่า ความสว่างยิ่งใหญ่ ความสว่างของมนุษย์ สว่าง ความสว่างของโลก ความสว่างส่องออกมาจากความมืด ความสว่างแห่งชีวิต	ถ้อยคำและคำสอนของพระเจ้าเป็นสิ่งที่เมื่อผู้เชื่อได้ทำตาม แล้วจะพบหนทางแก้ปัญหาในชีวิตของตน
ผู้นั่งอยู่ในความมืด ความมืด เดินในความมืด มืดมน ไม่เห็นความสว่าง	ผู้เชื่อที่ไม่มีหนทางแก้ไขปัญหาหรือแก้อุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตของตน
ทำความมืดให้สว่าง ทอแสง แสงสว่างส่องทางส่อง ฝ่าความมืดไปด้วยความสว่าง ความสว่างนิรันดร์ ความสว่างส่องเข้ามาในความมืด	ผู้เชื่อที่ทำตามคำสอนและเดินในทางที่พระเจ้าสั่งสอนจะทำให้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ และมีความสุขมีชีวิตที่ดีได้

9. มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นครู

มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นครูแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์จำนวน 13 ถ้อยคำ ดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม ผู้สั่งสอน คำตักเตือน นามวลี คนได้รับการสั่งสอน คำกริยา สั่งสอน

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

เพราะพระองค์ทรงสอนเขาอย่างถูกต้อง พระเจ้าของเขาทรงสั่งสอนเขา (อิสยาห์ 28:26)

พระยาห์เวห์ประเสริฐและเที่ยงธรรม ดังนั้นจึงทรงสั่งสอนพระมรรคาแก่คนบาป (สดุดี 25:8)

ดูเถิด พระเจ้าทรงเป็นที่ยกย่องด้วยพลาญภาพของพระองค์ ผู้ใดเป็นผู้สั่งสอนเหมือนอย่างพระองค์เล่า? (โยบ 36:22)

พระยาห์เวห์องค์เจ้านายประทานแก่ข้าพเจ้า ให้ความรู้ของผู้ที่ได้รับการสั่งสอน เพื่อข้าพเจ้าจะรู้จักการค้าชู้ คือค้าชู้ผู้ผิดโรยด้วยถ้อยคำ ทุก ๆ คำ พระองค์ทรงปลุก พระองค์ทรงปลุกหูของข้าพเจ้า เพื่อให้ฟังเหมือนอย่างคนได้รับการสั่งสอน (อิสยาห์ 50:4)

“พระยาห์เวห์ทรงเกลียดชังทางของคนอธรรม แต่พระองค์ทรงรักผู้ติดตามความชอบธรรม มีการเตือนอย่างหนักสำหรับผู้ละทิ้งทางดี คนที่เกลียดคำตักเตือนก็จะตาย”(สุภาษิต 15:9-10)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่ คำนาม รับบอเน (แปลว่าท่านอาจารย์) พระอาจารย์ คำสอน คำสั่งสอน คำกริยา เทศนาสั่งสอน สั่งสอน กริยาวลี วางแบบอย่าง ได้ยิน ได้ฟัง ได้เรียนรู้

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

พระองค์จึงทรงเทศนาสั่งสอนต่อไปในธรรมศาลาต่าง ๆ ทั่วยูเดีย (ลูกา 4:44)

พระเยซูตรัสกับนางว่า “มารีย์เอ๋ย” มารีย์จึงหันมาทูลพระองค์เป็นภาษาฮีบรูว่า “รับบอเน” (ซึ่งแปลว่า ท่านอาจารย์) (ยอห์น 20:16)

เมื่อพระเยซูตรัสคำเหล่านี้เสร็จแล้ว ผู้คนก็อัศจรรย์ใจด้วยคำสั่งสอนของพระองค์ (มัทธิว 7:28)

พวกท่านเรียกเราว่า**พระอาจารย์**และองค์พระผู้เป็นเจ้า ท่านเรียกถูกแล้ว เพราะเราเป็น
 อย่างนั้น 14 เพราะฉะนั้นถ้าเราผู้เป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าและ**พระอาจารย์**ยังล้างเท้าของพวกท่าน ท่าน
 ก็ควรจะล้างเท้าของกันและกันด้วย 15 เพราะว่าเราวางแบบอย่างแก่พวกท่านแล้ว เพื่อให้ท่านทำ
 เหมือนอย่างที่เราทำกับท่านด้วย 16 เราบอกความจริงกับพวกท่านว่า บ่าวจะเป็นใหญ่กว่านายไม่ได้
 และทูตจะเป็นใหญ่กว่าคนที่ใช้เขาไปก็ไม่ได้ 17 เมื่อพวกท่านรู้อย่างนี้แล้วและ**ประพฤติตาม** ท่านก็
 เป็นสุข (ยอห์น 13:13-17)

ท่านทั้งหลายอย่าให้ใครเรียกว่า ‘ท่านอาจารย์’ เพราะพวกท่านมี**พระอาจารย์**เพียงผู้เดียว
 และพวกท่านทุกคนเป็นพี่น้องกัน (มัทธิว 23:8)

พวกท่านเรียกเราว่า**พระอาจารย์**และองค์พระผู้เป็นเจ้า ท่านเรียกถูกแล้ว เพราะเราเป็น
 อย่างนั้น (ยอห์น 13:13)

เพราะพระองค์ทรง**สั่งสอน**พวกเขาอย่างผู้มีสิทธิอำนาจ ไม่เหมือนบรรดาธรรมจารย์ของเขา
 (มัทธิว 7:29)

ขณะที่พระเยซูทรง**สั่งสอน**อยู่ที่ธรรมศาลาแห่งหนึ่งในวันสะบาโต (ลูกา 13:10)

พระเยซูเสด็จไปตามบ้านเมืองต่าง ๆ ทรง**สั่งสอน**ระหว่างทางที่มุ่งไปสู่กรุงเยรูซาเล็ม (ลูกา
 13:22)

คำเหล่านี้ที่พระองค์ตรัสในธรรมศาลา ขณะที่พระองค์ทรง**สั่งสอน**อยู่ที่เมืองคาเปอร์นาอุม
 (ยอห์น 6:59)

เมื่อเวลาผ่านไปถึงกลางเทศกาล พระเยซูเสด็จขึ้นไป**ที่บริเวณพระวิหาร**และทรง**สั่งสอน**
 (ยอห์น 7:14)

และในตอนเช้าตรู่พระองค์ทรงปรากฏ**ที่บริเวณพระวิหาร**อีก คนทั้งหลายก็พากันมาหา
 พระองค์ พระองค์ประทับและทรง**เริ่มสั่งสอน**เขา (ยอห์น 8:2)

พระเยซูจึงทรงดำเนินไปตามเมืองและหมู่บ้านโดยรอบ ทรง**สั่งสอน**ในธรรมศาลาของเขาทั้งหลาย ทรงประกาศข่าวประเสริฐเรื่องแผ่นดินของพระเจ้า ทรงรักษาโรคและความเจ็บป่วยทุกอย่างให้หาย (มัทธิว 9:35)

ดูเถิด พระเจ้าทรงเป็นที่ยกย่องด้วยพลาณาภาพ ของพระองค์ ผู้ใดเป็นผู้**สั่งสอน**เหมือนอย่างพระองค์เล่า? (โยบ 36:22)

คนทั้งหลายก็อัศจรรย์ใจด้วย**คำสอน**ของพระองค์ เพราะว่าพระองค์ทรง**สั่งสอน**พวกเขาด้วยสิทธิอำนาจ ไม่เหมือนพวกธรรมาจารย์ (มาระโก 1:22)

และพระองค์ประหลาดพระทัยที่พวกเขาไม่มีความเชื่อ แล้วพระองค์จึงเสด็จไปทรง**สั่งสอน**ตามหมู่บ้านโดยรอบ (มาระโก 6:6)

แล้วพระองค์เสด็จไปถึงเมืองคาเปอร์นาอุมแคว้นกาลิลี และทรง**สั่งสอน**พวกเขาในวันสะบาโต (ลูกา 4:31)

พระองค์ทรง**สั่งสอน**ในบริเวณพระวิหารในเวลากลางวัน และในเวลากลางคืนพระองค์เสด็จออกไปประทับบนภูเขาที่ชื่อมะกอกเทศ (ลูกา 21:37)

ท่านเฮอร์ฟีลัส ในหนังสือฉบับแรกนั้น ข้าพเจ้ากล่าวแล้วถึงทุกสิ่งที่พระเยซูทรงตั้งต้นทำและ**สั่งสอน** (กิจการ 1:1)

มีคำเขียนไว้ในหนังสือผู้เผยพระวจนะว่า ‘พระเจ้าจะทรง**สั่งสอน**พวกเขาทุกคน’ ทุกคนที่**ได้ยินได้ฟัง** และ**ได้เรียนรู้**จากพระบิดาก็มาถึงเรา (ยอห์น 6:45)

จากข้อความในพระธรรมดั่งยกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ ได้แก่** สั่งสอน ผู้สั่งสอน คนได้รับการสั่งสอน คำตักเตือน และ**ในพันธสัญญาใหม่** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะ ได้แก่** เทศนาสั่งสอน รับโปนี่(ท่านอาจารย์) คำสั่งสอน พระอาจารย์ วางแบบอย่าง สั่งสอน คำสอน **ได้ยิน ได้ฟัง ได้เรียนรู้**

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณะพระเจ้าเป็นครูเหมือนกันโดย ครู หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่สั่งสอน ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษาหาความรู้ เป็นการให้คำสอนและทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในทางที่ดีที่เหมาะสม

การใช้ถ้อยคำอุปสรรคพระเจ้าของเจ้าเป็นครูเป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า ครู ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนสั่งให้ความรู้ เมื่อมีการถ้อยความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่าพระเจ้าของเจ้าเป็นครู อาจารย์ เป็นผู้สั่งสอน และแสดงให้เห็นว่าเปรียบผู้เชื่อว่าเป็นลูกศิษย์ เป็นผู้ที่มาขอความรู้ เมื่อครูให้ความรู้ต่าง ๆ ศิษย์ก็จะได้รับความรู้ไปใช้ในชีวิต ก็เปรียบเหมือนเมื่อผู้เชื่อได้อ่านได้ฟังพระธรรมคำสอนที่พระเจ้าของเจ้าได้สอนไว้และนำไปปฏิบัติก็จะเกิดผล

จากการใช้ถ้อยคำอุปสรรคทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า ครู ไปสู่ความเข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้าของเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 10 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของครูและพระเจ้าของเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง ครู	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้าของเจ้า
ผู้สั่งสอน รับโบนิ(ท่านอาจารย์) พระอาจารย์	พระเจ้าของเจ้า
คนได้รับการสั่งสอน	ผู้เชื่อ
สั่งสอน คำตักเตือน เทศนาสั่งสอน คำสั่งสอน วางแบบอย่าง สั่งสอน คำสอน	ผู้เชื่อได้มีข้อพระคำที่พระเจ้าของเจ้าให้ในการดำเนินชีวิต
ได้ยิน ได้ฟัง ได้เรียนรู้	ผู้เชื่อมีความสุข หลุดพ้นจากปัญหา

10. มโนอุปสรรคพระเจ้าของเจ้าเป็นผู้พิพากษา

มโนอุปสรรคพระเจ้าของเจ้าเป็นครูแสดงให้เห็นได้จากการใช้ถ้อยคำอุปสรรค จำนวน 12 ถ้อยคำ ดังนี้

ในพันธสัญญาเดิม ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ คำนาม คำพิพากษา การพิพากษา ความยุติธรรม คำกริยา ประหาร กริยาวลี พิพากษาชนชาติ

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

“แต่ขณะที่เนื้อเยื่อปาก ยังไม่ได้กลืนลงไป พระพิโรธของ องค์พระผู้เป็นเจ้า ก็พุ่งขึ้นต่อประชากร พระองค์ทรงประหารพวกเขาด้วยโรคระบาดอย่างรุนแรง” (กัณดารวิถี 11:33)

“พระองค์คือพระยาห์เวห์พระเจ้าของเรา คำพิพากษาของพระองค์อยู่ทั่วทั้งแผ่นดินโลก จงจดจำพันธสัญญาของพระองค์อยู่เป็นนิตย์ คือพระวาระที่พระองค์ทรงบัญชาไว้ตลอดหนึ่งพันชั่วอายุคน” (1 พงศาวดาร 16:14-15)

“แล้วพระองค์ทอดพระเนตรมองคนอย่างนี้หรือ? และทรงนำข้าพระองค์เข้าสู่การพิพากษาโดยพระองค์หรือ?” (โยบ 14:3)

“พระองค์ไม่ทรงสงวนชีวิตคนอธรรม แต่ประทานความยุติธรรมแก่ผู้ทุกข์ยาก ดุเดือด พระเจ้าทรงเป็นที่ยกย่องด้วยพลานุภาพของพระองค์ ผู้ใดเป็นผู้สั่งสอนเหมือนอย่างพระองค์เล่า? เพราะพระองค์ทรงพิพากษาชนชาติทั้งหลายด้วยสิ่งนี้ พระองค์ประทานอาหารอย่างอุดมสมบูรณ์” (โยบ 36:6, 22, 31)

ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปสรรค ได้แก่ คำนาม การพิพากษา ความชอบธรรม นามวลี การพิพากษาอันยุติธรรม ผู้จะทรงพิพากษา คำกริยา ยุติธรรม ลงโทษ สอน พิพากษา

ดังปรากฏในข้อพระธรรมดังนี้

“แต่ถึงแม้เราจะพิพากษา การพิพากษาของเราก็ถูกต้อง เพราะเราไม่ได้พิพากษาโดยลำพัง แต่เราพิพากษาร่วมกับพระบิดาผู้ทรงใช้เรามา (ยอห์น 8:16)

เรายังมีอีกหลายเรื่องที่อาจพูดและพิพากษาเกี่ยวกับท่าน แต่ผู้ที่ทรงใช้เรามา นั้นสัตย์จริง และเราก็กล่าวต่อโลกในสิ่งที่เราได้ยินจากพระองค์” (ยอห์น 8: 26)

“เรื่องนี้ชี้ชัดถึงการพิพากษาอันยุติธรรมของพระเจ้า ซึ่งจะพิสูจน์ว่าท่านเป็นผู้สมควรกับแผ่นดินของพระเจ้า ซึ่งท่านทั้งหลายกำลังทนทุกข์อยู่เพราะเห็นแก่แผ่นดินนั้น พระเจ้าทรงยุติธรรม คือพระองค์จะทรงเอาความยากลำบากไปสนองคนเหล่านั้นที่ก่อความยากลำบากให้กับท่าน (2 เธสะโลนิกา 1:5-6)

ด้วยเปลวเพลิง พระองค์จะลงโทษสนองคนที่ไม่รู้จักพระเจ้า และคนที่ไม่ดำเนินชีวิตตามข่าวประเสริฐเรื่องของพระเยซูองค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา คนเหล่านั้นจะได้รับโทษ อันเป็นความพินาศนิรันดร์และปราศจากพระพักตร์ขององค์พระผู้เป็นเจ้า และจากพระสิริแห่งพระกำลังของพระองค์” (2 เธสะโลนิกา 1: 8-9)

“ข้าพเจ้าขอเตือนท่านอย่างจริงจังเฉพาะพระพักตร์พระเจ้าและพระเยซูคริสต์ผู้จะทรงพิพากษาคนเป็นและคนตาย และขอเตือนโดยอ้างถึงการมาปรากฏของพระองค์และราชอาณาจักรของพระองค์ว่า (2 ทิโมธี 4:1)

ตั้งแต่นี้ไปมกฎแห่ง**ความชอบธรรม**ก็จะเป็นของข้าพเจ้า ซึ่งองค์พระผู้เป็นเจ้า**ผู้พิพากษาที่** **ชอบธรรม**จะประทานเป็นรางวัลแก่ข้าพเจ้าในวันนั้น และไม่ไข่แก่ข้าพเจ้าผู้เดียวเท่านั้น แต่จะประทานแก่ทุกคนที่รักการเสด็จมาของพระองค์” (2 ทิโมธี 4: 8)

“และถ้าพวกท่านร้องเรียกพระองค์ว่าพระบิดา **ผู้ทรงพิพากษา**อย่าง**ไม่มีอคติ**ตามการกระทำของแต่ละคน พวกท่านก็จงดำเนินชีวิตด้วยความยำเกรงในเวลาที่พวกท่านอยู่ในโลกนี้” (1 เปโตร 1:17)

“และข้าพเจ้าได้ยืนแทนบูชาร้องว่า “ถูกแล้ว องค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพสูงสุด การพิพากษาของพระองค์**สัตย์จริงและยุติธรรม**” ความร้อนแรงกล้าก็แผดเผามนุษย์ พวกเขาที่สาปแช่งพระนามพระเจ้าผู้ทรงมีฤทธิ์เหนือภัยพิบัติเหล่านี้ และเขาไม่ยอมกลับใจและไม่ยอมถวายพระเกียรติแด่พระองค์” (วิวรณ์ 16:7, 9)

จากข้อความในพระธรรมดั่งยกตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า **ในภาคพันธสัญญาเดิม** **ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** ประหาร คำพิพากษา การพิพากษา ความยุติธรรม พินาศชนชาติ และ**ในพันธสัญญาใหม่ ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ ได้แก่** พินาศ การพิพากษา การพิพากษาอันยุติธรรม ยุติธรรม ลงโทษ สอนอง ความชอบธรรม **ผู้จะทรงพิพากษา**

เมื่อพิจารณาแล้วแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาคมีการแสดงมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นผู้พิพากษาเหมือนกันโดย ผู้พิพากษา หมายถึง ผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีความ ตัดสินความถูกผิด และมีหน้าที่ให้บทลงโทษแก่ผู้ที่กระทำความผิด โดยผู้พิพากษาจะต้องมีคุณธรรมเรื่องความเที่ยงธรรม เที่ยงตรง และยุติธรรมในการตัดสินคดีความต่าง ๆ

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นผู้พิพากษา เป็นการเชื่อมโยงมโนทัศน์ของความหมายในกลุ่มความหมายต้นทางว่า ผู้พิพากษา ซึ่งหมายถึง ผู้มีหน้าที่ตัดสินความผิด ตัดสินบทลงโทษ ชี้ความถูกผิดที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ อย่างเที่ยงตรง เมื่อมีการถ้อยความหมายต้นทางไปสู่ความหมายปลายทางคือ พระเจ้า ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเปรียบเทียบว่าพระเจ้าเป็นผู้พิพากษาที่จะเป็นผู้ตัดสินว่าชีวิตของคนแต่ละคนจะเป็นอย่างไร จะได้รับบทเรียนหรือบทลงโทษใดกับการกระทำที่ตนเองทำไว้

จากการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ แสดงให้เห็น การเชื่อมโยงและถ่ายทอดความหมายต้นทางคือ วงความหมายของคำว่า ผู้พิพากษา ไปสู่ความ เข้าใจวงความหมายปลายทางคือพระเจ้า ดังแสดงตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 11 การเชื่อมโยงในระดับปริชานระหว่างคุณสมบัติของผู้พิพากษาและพระเจ้า

มโนทัศน์ต้นทาง ผู้พิพากษา	มโนทัศน์ปลายทาง พระเจ้า
ผู้จะทรงพิพากษา	พระเจ้า
พิพากษาชนชาติ	พระเจ้ามีอำนาจตัดสินความผิดบาปของชาวโลก ตามการกระทำของคนทุกคน
คำพิพากษา การพิพากษา การพิพากษาอัน ยุติธรรม ยุติธรรม ความยุติธรรม ความชอบธรรม	คำตัดสินพิพากษาของพระเจ้ามีความเที่ยงตรง
ประหาร ลงโทษ สอนอง พิพากษา	ผู้เชื่อทุกคนจะได้รับการตัดสินตามความ ประพฤติที่ตนกระทำคนที่เชื่อในพระเจ้าและทำ ตามจะได้ความสุขในชีวิตทั้งในปัจจุบันและชีวิต หลังความตาย

สรุปผลการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลพบว่า มีถ้อยคำอุปลักษณ์พระเจ้าที่แสดงมโนอุปลักษณ์ที่ทำให้ผู้อ่านไบเบิลทราบได้ว่าพระเจ้าเป็นสิ่งใดจำนวน 10 มโนอุปลักษณ์ โดยมี 2 มโนอุปลักษณ์ที่ปรากฏเฉพาะในภาคพันธสัญญาเดิมได้แก่ มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นจอมทัพ และมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย และมี 8 มโนอุปลักษณ์ที่ปรากฏจาก ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ใช้เปรียบเทียบกับพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลทั้งในภาคพันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่ ได้แก่ มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นอาหาร มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นหมอ มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นพ่อ มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเทพ มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นความสว่าง มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นครู มโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นผู้พิพากษา

บทที่ 5

หน้าที่ของมโนอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล

ในบทนี้แสดงผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือ วิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์การเปรียบเทียบพระเจ้ากับสิ่งต่าง ๆ เพื่อดูว่าในคัมภีร์ไบเบิลได้สร้างมโนทัศน์แก่ผู้อ่านว่าพระเจ้าคือสิ่งใด และการสร้างมโนอุปลักษณะนั้นขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด การวิเคราะห์นี้จะทำให้เห็นหน้าที่ของมโนอุปลักษณะพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล

หน้าที่มโนอุปลักษณะพระเจ้าแสดงให้เห็นหน้าที่ด้านการถ่ายทอดความคิด ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

1. หน้าที่การอธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมโดยใช้แบบหรือแนวเทียบ เช่น เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นเทพ และพระเจ้าเป็นแสงสว่าง

การเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นเทพเพื่อที่ความต้องการจะสื่อความคิดที่ว่าพระเจ้าเป็นสิ่งที่คอยปกป้องรักษาผู้ที่เชื่อในพระองค์ได้ แม้จะมองไม่เห็นตัวตนไม่อาจสัมผัสได้เหมือนกับว่าเป็นสิ่งที่ไร้ตัวตน แต่การเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจว่าพระเจ้าเป็นเทพทำให้ผู้เชื่อมีความคิดว่าพระเจ้าอยู่กับตนตลอดเวลา และทุกหนแห่งเหมือนเทพที่เป็นเพียงวิญญาณฝ่ายดีที่คอยดูแลมนุษย์แม้มองไม่เห็นก็ตาม

การเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นแสงสว่างเพื่อที่ความต้องการจะสื่อความคิดว่าพระเจ้าจะคอยส่องนำทางในชีวิตของผู้เชื่อ เมื่อมีพระเจ้านี้ก็จะเห็นเส้นทางในการใช้ชีวิต การดำเนินชีวิต รวมทั้งมองเห็นทางในการแก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้

2. หน้าที่ในการเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง ได้แก่ การเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำตามโดยเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นครู เป็นพ่อ เป็นคนเลี้ยงแกะ และเป็นผู้พิพากษา ทำให้ผู้อ่านเชื่อมโยงความคิดแล้วได้ทราบว่า

พระเจ้าเป็นเหมือนผู้คอยสั่งสอนชี้แนะและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเหมือนเช่นครู และพระเจ้ารักผู้เชื่อทุกคนเหมือนพ่อแท้ ๆ ทำให้รู้สึกว่าการสอนมีคุณค่าและได้มาจากผู้ที่หวังดีต่อชีวิตผู้เชื่อจริง ๆ ทำให้อยากดำเนินชีวิตตามคำสอนนั้น

นอกจากนี้การที่เปรียบพระเจ้าเป็นผู้เลี้ยงแกะแสดงให้เห็นว่าเปรียบเทียบผู้เชื่อเป็นแกะ ซึ่งแกะเป็นสัตว์เลี้ยงง่าย อยู่ร่วมกันเป็นฝูง แกะจะฟังเสียงผู้เลี้ยงและเชื่อเดินตาม เปรียบได้กับการสอนให้ผู้เชื่อทำตามสอนทั้งคำสอนที่สนับสนุนให้ทำสิ่งที่ดีงาม

การเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นผู้พิพากษาเป็นการทำให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่างตามคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล เมื่อผู้เชื่อมีโน้ตทัศน์ว่าพระเจ้าจะเป็นผู้ตัดสินพิพากษาความผิดแล้วผู้เชื่อก็จะไม่กล้าทำความผิด และทำตามในสิ่งที่พระเจ้าสอนเท่านั้น

3. หน้าที่ในการกำหนดความคิด ได้แก่ การกำหนดความคิดให้ผู้เชื่อว่าเมื่อตนเองเกิดปัญหาและอุปสรรคในชีวิตการมีพระเจ้าหรือเชื่อในคำสอนของพระเจ้าจะทำให้ตนมีความสุขความปลอดภัย ดังเห็นได้จากมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง เป็นอาหาร เป็นหมอ และเป็นจอมทัพ

หน้าที่ในการกำหนดความคิดนี้เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เชื่อเห็นว่า เมื่อมีความทุกข์ในชีวิต รู้สึกว่ามีมดไม่มีหนทางแก้ไขปัญหา หรือไม่สามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ ยังมีพระเจ้าที่เป็นเหมือนเครื่องกำบังคุ้มกันภัย สามารถเข้ามาหลบภัยให้พระเจ้าคุ้มครองได้

การเปรียบเทียบพระเจ้าเป็นอาหารทำให้ผู้เชื่อเกิดความคิดว่าเมื่อมีพระเจ้าชีวิตก็อิ่มเอมเปรียบได้กับคนที่ไร้หนทางในชีวิตกลับเป็นมีความสุขขึ้น พระเจ้าเป็นเหมือนอาหารคือเมื่อยามรู้สึกหิวแล้วได้ทานอาหารก็จะอิ่ม

การกำหนดความคิดให้แก่ผู้เชื่อว่าเมื่อผู้เชื่อเข้าฟังฟังพระเจ้าจะทำให้รู้สึกชีวิตปลอดภัยอบอุ่นและมีความหวังเพราะมีพระเจ้าอยู่ด้วยเหมือนมีจอมทัพคอยนำหน้าในการสู้รบกับสิ่งต่าง ๆ หรือเมื่อมีความทุกข์มีก็คนช่วยรักษาเหมือนหมอที่รักษาคนป่วย นอกจากนี้ยังกำหนดความคิดให้ผู้เชื่อรู้จักต่อสู้อย่างไม่เกรงกลัวอุปสรรคใด ๆ เพราะมีพระเจ้าอยู่กับตนเสมอ ดังเห็นได้จากมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นจอมทัพ เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เชื่อเห็นว่าหากผู้เชื่อมีพระเจ้าอยู่ในชีวิตจะมีผู้คอยดูแล คุ้มครองปกป้องให้พ้นจากอันตรายได้

สรุปหน้าที่ของมโนอุปลักษณ์พระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลได้ว่ามีหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด โดยแบ่งออกเป็น 1. หน้าที่การอธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมโดยใช้แบบหรือแนวเทียบ ได้แก่ เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นเทพและพระเจ้าเป็นแสงสว่าง 2. หน้าที่ในการเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง ได้แก่ เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นครู เป็นพ่อ เป็นคนเลี้ยงแกะ

และเป็นผู้พิพากษา 3. หน้าที่ในการกำหนดความคิด ได้แก่ เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง เป็นอาหาร เป็นหมอ และเป็นจอมทัพ

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1.) ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะและวิเคราะห์มโนอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล 2.) เปรียบเทียบมโนอุปลักษณะพระเจ้าระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่ และ 3.) วิเคราะห์หน้าที่ของมโนอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล

โดยผู้วิจัยมีสมมติฐานการวิจัยว่า 1.) มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลมากมายเพื่อใช้ประกอบสร้างความคิดเกี่ยวกับพระเจ้าทำให้ผู้อ่านได้รู้จักคุณสมบัติเกี่ยวกับพระเจ้า และ 2.) มโนอุปลักษณะพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิลมีหน้าที่หลากหลาย เช่น สั่งสอนให้ทำความดี ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว ให้เชื่อในความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ถ้อยคำอุปลักษณะที่เปรียบถึงพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ปรากฏถ้อยคำอุปลักษณะในลักษณะ การใช้คำนาม คำกริยา นามวลี และกริยาวลี
2. ถ้อยคำอุปลักษณะที่พบแสดงมโนอุปลักษณะที่แสดงถึงพระเจ้า 10 มโนอุปลักษณะ โดยเป็นมโนอุปลักษณะที่ปรากฏในทั้งภาคพันธสัญญาเดิมและภาคพันธสัญญาใหม่ 8 มโนอุปลักษณะได้แก่
 - 2.1 พระเจ้าเป็นอาหาร
 - 2.2 พระเจ้าเป็นหมอ
 - 2.3 พระเจ้าเป็นพ่อ
 - 2.4 พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ
 - 2.5 พระเจ้าเป็นเทพ
 - 2.6 พระเจ้าเป็นความสว่าง

2.7 พระเจ้าเป็นครู

2.8 พระเจ้าเป็นผู้พิพากษา

ทั้งนี้ปรากฏถ้อยคำแสดงมโนอุปลักษณะที่มีเฉพาะภาคพันธสัญญาเดิม 2 มโนอุปลักษณะ ได้แก่

2.9 พระเจ้าเป็นจอมทัพ

2.10 พระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัย

3. หน้าที่ของมโนอุปลักษณะพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล มีหน้าที่ในการถ่ายทอดความคิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1 หน้าที่การอธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมโดยใช้แบบหรือแนวเทียบ ได้แก่ เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นเทพและพระเจ้าเป็นแสงสว่าง

3.2 หน้าที่ในการเป็นเหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังทำหรือไม่ทำบางอย่าง ได้แก่ เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นครู เป็นพ่อ เป็นคนเลี้ยงแกะ และเป็นผู้พิพากษา

3.3 หน้าที่ในการกำหนดความคิด ได้แก่ เปรียบเทียบพระเจ้าเป็นเครื่องกำบัง เป็นอาหาร เป็นหมอ และเป็นจอมทัพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะที่เปรียบเทียบให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้จักสิ่งที่ไม่มีความชัดเจน ซึ่งได้แก่พระเจ้า ผู้ไม่ปรากฏแก่ตาอันนี้ให้รู้จักได้ว่าพระเจ้าเป็นสิ่งใดและมีคุณสมบัติใดอันนี้ แสดงให้เห็นกระบวนการการใช้ภาษาที่เป็นระบบปริชาน โดยเมื่อเราเข้าใจความหมายถ้อยคำที่นำมาเปรียบเทียบได้จากวงความหมายต้นทางของถ้อยคำนั้น ๆ ที่เรารู้จัก เพราะเป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรม และเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เราเคยพบเห็น เคยเจอ หรือเคยสัมผัสเกิดเป็นความเข้าใจพื้นฐานนำไปสู่การถ่ายทอดความหมายไปยังความหมายปลายทางที่ไม่รู้จัก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในกระบวนการถ่ายทอดความหมาย

2. เมื่อสามารถเข้าใจการถ่ายทอดความหมายว่าพระเจ้าคือสิ่งใดจากถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไบเบิลแล้วทำให้ทราบว่า คัมภีร์ไบเบิลเป็นหนังสือคำสอนทางศาสนาที่ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักพระเจ้าและได้มีบทบาททำให้คนเชื่อในพระเจ้า ทั้งเชื่อในความอัศจรรย์เช่นที่ว่าพระเจ้าเป็นเทพ และ

ในความน่ายำเกรงที่ว่าพระเจ้าเป็นผู้พิพากษา หรือจะทำให้ผู้ที่เชื่อในพระเจ้านั้นมีหลักในการดำเนินชีวิต อยู่เสมอและมีผู้ที่คอยดูแลคุ้มครองชีวิตอยู่ใกล้ ๆ เพราะรู้ว่าพระเจ้าเป็นพ่อและเป็นครู การได้เชื่อว่า พระเจ้ามีคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดความหนักแน่นในความเชื่อของผู้เชื่อได้

3. จากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์และมโนอุปลักษณ์โดยเปรียบเทียบระหว่างภาคพันธสัญญาเดิมกับภาคพันธสัญญาใหม่นั้นพบว่า มีมโนอุปลักษณ์พระเจ้าเป็นจอมทัพและพระเจ้าเป็นเครื่องกำบังภัยเท่านั้นที่ปรากฏแต่ในพระคัมภีร์เดิมแต่ไม่ปรากฏในพันธสัญญาใหม่ ทั้งนี้จะเป็นเพราะเรื่องราวในพระคัมภีร์เดิมเป็นเรื่องราวที่พระเจ้าได้ทรงมีความสัมพันธ์กับชาวอิสราเอลในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่พระองค์ได้ทรงเลือกสรรแล้วซึ่งพระเจ้าได้ช่วยชาวอิสราเอล ให้อุดพ้นจากการเป็นทาสในประเทศอียิปต์ โดยทรงมอบหมายให้โมเสสเป็นผู้นำชาวอิสราเอลออกมาสู่ความเป็นอิสระ เรื่องราวจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสงครามการรบ การเร่ร่อนอยู่ในดินแดนที่แห้งแล้งยากลำบากอยู่นาน จึงทำได้เรื่องที่ยากทอในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์เกี่ยวกับเรื่องจอมทัพและเครื่องกำบังภัย ส่วนในภาคพันธสัญญาใหม่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพระสูติของพระเยซู การทนทุกข์การตาย การฟื้นคืนชีพ และคำสอนของพระเยซูแต่ไม่มีเรื่องสงครามและการรบแล้ว

4. ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ามโนอุปลักษณ์ที่เด่นชัดคือมโนอุปลักษณ์มนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณก รัมมะอัทธ์ (2556) พราวพรรณ ผลบุญ (2561) ของวรวรรณา เพ็ชรกิจ และสุธาสินี ปิยพสุนทรา (2560) แสดงให้เห็นว่าการเชื่อมโยงประสบการณ์ของมนุษย์กับสิ่งรอบตัวต่าง ๆ ทั้งประสบการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเครื่องช่วยทำให้มนุษย์สื่อความคิดในเรื่องนามธรรมออกมาเป็นรูปธรรมได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สนใจเรื่องอุปลักษณ์อาจนำแนวทางการศึกษาไปใช้ศึกษาหนังสือพระธรรมของศาสนาอื่น ๆ เพื่อศึกษาว่ามีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในเชิงปริชานหรือไม่
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพไม่ได้ศึกษาเชิงปริมาณจึงไม่ได้نبความถี่ของการปรากฏ หากมีการศึกษาให้ลึกซึ้งมากขึ้นจะทำให้เห็นความแตกต่างในการใช้และสามารถเห็นวามโนอุปลักษณ์โดดเด่นที่สุดได้

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). *ศาสนาในประเทศไทย* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. (2522). ศาสนาคริสต์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนิกานต์ วงศ์ปิยะ. (2556). การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับคนที่พบใน
สำนวนฝรั่งเศสและสำนวนไทย. *มนุษยศาสตร์*. 20 (1), 133-152.
- เชิดชัย อุดมพันธ์. (2555). *อุปลักษณะเกี่ยวกับโรคในภาษาไทยถิ่นใต้*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2542). หน้าที่ของอุปลักษณะจากมุมมองผู้พูดภาษาไทย. *วารสารภาษาและ
วรรณคดีไทย*. 16 (ธันวาคม), 249-268.
- ธนพล เอกพจน์ และ วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. (2557). อุปลักษณะความทุกข์ในภาษาไทย. [ข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์]. *GRC2014 Graduate Research Conference*, 2330-2393.
- นันทนา วงษ์ไทย. (2562). อุปลักษณะเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับความตายในภาษาไทย. *ภาษาและ
วัฒนธรรม*. 31(1), 43-64.
- โปรดปราน ธรรมสอน. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบระบบสรรพนามในงานแปลพระคัมภีร์ไบเบิล
ฉบับ 1971 และฉบับอ่านง่าย . (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย).
- พราวพรรณ ผลบุญ. (2561). ศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์จากบทเพลง J Pop. *มนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์*. 35 (2), 331-316.
- พิชญ์สินี เสถียรธราดล และ อรทัย ชินอัครพงศ์. (2560). ความหมายเชิงมนทัศน์ของคำว่า “โกง”
ในภาษาไทย: การวิเคราะห์ตามแนววรรณศาสตร์ปริชาน. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร*, 14(3), 105-119.

ยศไกร ส. ต้นสกุล. (2559). ไบเบิลกับประเทศโลกที่สาม เครื่องมือบุกเบิกทางวัฒนธรรม. *ภาษาและวัฒนธรรม*, 35(ฉบับพิเศษ), 63-79.

เริงฤทธิ์ พลนามอินทร์. (2552). *ศาสนาคริสต์กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนของชุมชนในภาคอีสาน*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต วัฒนธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

ลือชัย ธาตุวิสัย ธรรมรัตน์ เรือนงาม และปิตีศักดิ์ พงศ์จิรพันธุ์. อุปมาของพระเยซูเจ้า: มาตรฐานความรักในความเรียบง่ายของชีวิต. *วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม วารสารวิชาการด้านปรัชญา ศาสนา เทววิทยาและการศึกษา*. 3(2), 31-47.

ศิริพร ภัคดีผาสุข. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางการนำมาศึกษาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิลป์ชัย เขาว์เจริญรัตน์. (2459). *มหาบุรุษโลกมีอาจลิม*. กรุงเทพฯ: สถาบันคริสเตียนศึกษาและพัฒนาคริสตจักร (CED).

สมมาตร เสถียร และคณะ. (2554). การวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่ปรากฏในพระคริสตธรรมคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดบทกวีและวรรณกรรมปัญญา. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*. 4 (2), 67-79.

สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์. (2560). อุปลักษณะในข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้. *นาคบุตรปริทรรศน์*. 9 (2), 230-239.

สุจิตรา (อ่อนค้อม) ธรณีน. *ศาสนาเปรียบเทียบ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ดวงแก้ว บริษัท สหธรรมิก จำกัด: กรุงเทพฯ

เสรี พงศ์พิศ. (2529). *ศาสนาคริสต์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอ็ดิสัน.

อุษา พฤทธิชัยวิบูลย์. (2544). การศึกษาอุปลักษณะเรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณคดีปริธาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

Goatly, A. (1998). *The language of metaphors*. London: Routledge.

Lakoff, G., and Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by*. Chicago and London: University of Chicago Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เรื่องราวโดยย่อในคัมภีร์ไบเบิล

ศิลปินชัย เซาว์เจริญรัตน์ (2459: 2-9) กล่าวถึงเรื่องราวโดยย่อในคัมภีร์ไบเบิลว่า ในภาคพันธสัญญาเดิมกล่าวถึงเรื่อง ก่อนที่จักรวาลจะกำเนิดขึ้นมา มีพระเจ้าสูงสุดผู้ทรงเป็นพระเจ้าที่แท้จริงเพียงองค์เดียว ทรงเป็นต้นกำเนิดแห่งสรรพสิ่ง พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ด้วยความรัก ปราบปรามให้เขามีชีวิตนิรันดร์ท่ามกลางสภาพที่มีความสมบูรณ์พูนสุขและมีสันติสุขร่วมกับพระองค์และสืบทอดลูกหลานของมนุษยชาติสืบต่อไปเรื่อย ๆ พระองค์ทรงสร้างมนุษย์อย่างพิเศษสุดเหนือสรรพสิ่งใด ๆ เพราะพระองค์ได้ทรงถ่ายทอดลักษณะที่ดีบางอย่างของพระองค์แก่มนุษย์ คือ ให้มีสติปัญญาสูง และมีจิตสำนึกผิดชอบชั่วดี จึงทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั่วไปยิ่งกว่านั้นพระองค์ยังทรงสร้างมนุษย์ให้มีเสรีภาพในการเลือกว่าตนจะทำดีหรือทำชั่วตามกฎศีลธรรมที่พระองค์ตั้งไว้ ซึ่งพวกเขาต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง หากเขาเลือกเชื่อฟังพระองค์ก็จะได้อยู่กับพระเจ้าอย่างมีสันติสุขชั่วชีวิตนิรันดร์ หากไม่เชื่อฟังพระองค์ซึ่งถือเป็นการทำบาป พวกเขาจะต้องรับผลกระทบอย่างร้ายแรงคือ ชีวิตจะมีความทุกข์นานาประการ มีนิสัยบาปติดอยู่ในสัญชาตญาณ ปราศจากพระเจ้าเป็นที่พึ่ง และต้องตายและจิตวิญญาณยังต้องไปรับโทษในนรกตลอดนิรันดร์ด้วย

ทว่า มนุษย์กลับเลือกทำบาปไม่เชื่อฟังพระเจ้า ไม่ว่าจะเป็นการโกหก เกลียดชัง โหดร้าย เห็นแก่ตัว ไม่ซื่อสัตย์ โลก ผิดประเวณี เมฆา หยิงยโส โอ้อวด หยาบคาย อิจฉา เกียจคร้าน ฯลฯ มนุษย์เป็นเช่นนั้นมาทุกรุ่นทุกสมัยเลยทีเดียวนี่เอง ด้วยบาปนี้เอง มนุษย์เราจึงต้องรับผลกระทบ ไม่ใช่คนใดคนหนึ่งเท่านั้น แต่มนุษยชาติทั้งหมดด้วย เพราะบาปเป็นเหมือนกับเชื้อเอดส์ที่ถ่ายทอดจากพ่อแม่สู่ลูก หรือเหมือนกรรมพันธุ์ที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ มาแต่พระเจ้ายังทรงรักมนุษย์มาก ทรงปรารถนาที่จะช่วยมนุษย์ให้รอดพ้นจากบาปและผลของบาป

อย่างไรก็ตามพระเจ้าทรงเตรียมกระบวนการหนึ่งไว้เพื่อที่จะช่วยมนุษย์ได้ คือการมีบุคคลหนึ่งมาทำหน้าที่เป็น “ผู้ไถ่บาป” เพื่อเป็นผู้รับบาปแทนมนุษย์ หรือเป็นผู้ชดใช้โทษบาปแทนมนุษย์ทั้งปวงเหมือนกับคนเรามากเรียกกันว่าเป็น “แพะรับบาป” แต่คนที่จะสามารถรับบาปแทนมวลมนุษย์ได้ต้องมีคุณสมบัติ 5 ประการ ประการแรก บุคคลผู้นี้ต้องเป็นมนุษย์ เพื่อเขาจะสามารถเป็นตัวแทนของมนุษย์ได้ ในการเป็นมนุษย์ที่ว่านี้รวมถึงการต้องมีประสบการณ์แบบมนุษย์ทั้งหลาย คือเกิด เติบโต มีข้อจำกัดและประสบการณ์ทุกข์แบบมนุษย์ ประการที่สอง บุคคลผู้นี้ต้องเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีเหนือมนุษย์ทั้งหมด เขาจึงจะสามารถรับโทษแทนมนุษย์ทั้งหมดได้ ประการที่สาม บุคคลผู้นี้ต้องมีชีวิตที่

บริสุทธิ์ไม่มีบาปเลย เพราะมีฉะนั้นเขาย่อมต้องรับโทษบาปของตนเอง ไม่อาจไปรับโทษบาปแทนใครได้ ประการที่สี่ บุคคลผู้นี้ต้องยอมถูกประหารชีวิตอย่างทรمانที่สุดเพราะโทษบาปของมวลมนุษยชนนั้นร้ายแรงจนต้องถูกพิพากษาด้วยการประหารให้ตายอย่างทรمان และประการสุดท้าย บุคคลผู้นี้ต้องยอมทำหน้าที่นี้ด้วยความสมัครใจ ไม่มีใครบีบบังคับ เพราะการรับโทษบาปแทนผู้อื่นจะต้องเกิดขึ้นไม่ใช่เรื่องที่จะไปบังคับให้ใครทำได้ เขาผู้นั้นต้องสมัครใจทำเอง

เนื้อเรื่องต่อจากนั้นเป็นเนื้อเรื่องย่อจากเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ในภาคพันธสัญญาใหม่ คือ เมื่อถึงกำหนดเวลาที่เหมาะสม พระเจ้าก็ได้ทรงประทานพระบุตรให้ลงมาเกิดเป็นมนุษย์ในโลกนี้ โดยอาศัยครรภ์ของหญิงสาวพรหมจารีชาวยิวคนหนึ่งชื่อมารี และทรงมีพระนามว่า “เยซู” หรือที่เรียกกันอย่างไทย ๆ ว่า “พระเยซู” เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์โลก ในราวปีที่ 5 ก่อนคริสตศักราช ณ ดินแดนปาเลสไตน์ ในยุคสมัยที่อาณาจักรโรมันเรืองอำนาจในโลก

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นโดยที่พระเจ้าทรงให้ทูตสวรรค์องค์หนึ่ง มาปรากฏเพื่อแจ้งแก่เธอและบอกแกโยเซฟคู่หมั้นของเธอทราบล่วงหน้า ทูตสวรรค์กาเบรียลกล่าวแก่เธอว่า พระเจ้าทรงพอพระทัยในตัวมารี และ เลือกเธอที่จะให้ตั้งครรภ์อย่างอัศจรรย์ด้วยฤทธิ์ของพระเจ้า ทารกที่จะเกิดผ่านครรภ์ของเธอคือพระบุตรของพระเจ้า และให้เธอตั้งชื่อทารกนี้ว่า “เยซู” ซึ่ง แปลว่า พระเจ้าทรงเป็นผู้ช่วยให้รอด (อย่างไรก็ดีพระเยซูทรงถูกเรียกขานอีกนามหนึ่งว่า “พระคริสต์” ซึ่งแปลว่าผู้ที่พระเจ้าทรงแต่งตั้งไว้)

การมาประสูติของพระเยซูสอดคล้องกับคำพยากรณ์โบราณในพระคัมภีร์ที่พยากรณ์ว่า “ผู้ไถ่บาป” จะมาเกิดในเชื้อสายของกษัตริย์โบราณที่มีพระนามว่าดาวิด เพราะมารีและโยเซฟต่างก็เป็นเชื้อสายของราชวงศ์ดาวิดเช่นกัน

การปฏิสนธิในครรภ์ของมารีก็เกิดขึ้นจากฤทธิ์เดชของพระวิญญาณของพระเจ้า ไม่ได้เกิดจากความสัมพันธ์ชายหญิงเช่นมนุษย์ทั่วไป พระองค์ทรงประสูติที่เมืองเบธเลเฮม เป็นเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่งในประเทศอิสราเอล ทรงประสูติอย่างต่ำต้อยในคอกสัตว์ของโรงแรม เนื่องจากโรงแรมเต็ม พระองค์ได้รับการ พันผ้าอ้อมและวางนอนบนรางหญ้าอาหารสัตว์ ในขณะที่พระกุมารเยซูได้ประสูติขึ้นนั้น เหล่าทูตสวรรค์ได้ไปแจ้งข่าวให้คนเลี้ยงแกะกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถือเป็นคนต่ำต้อยในสังคมให้ได้มานมัสการพระองค์

ต่อมาไม่นานนัก โหราจารย์จากทางตะวันออกกลุ่มหนึ่งได้สังเกตเห็นดวงดาวที่แปลกประหลาดดวงหนึ่ง ด้วยความสามารถเชิงพยากรณ์ พวกเขาเชื่อว่า ดาวดวงนี้บ่งชี้ว่ามีกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่

ได้ประสูติแล้ว พวกเขาจึงออกเดินทางเพื่อมานมัสการยุวกษัตริย์องค์ใหม่ เมื่อพวกเขามาถึงแคว้นที่พระเยซูทรงประสูติ พวกเขาเข้าใจว่าในฐานะกษัตริย์พระองค์ก็น่าจะประสูติในพระราชวัง พวกเขาจึงเข้าไปขอพบกษัตริย์ในแคว้นนั้นซึ่งมีนามว่าเฮโรด เมื่อกษัตริย์เฮโรดได้ทราบเรื่องก็หวั่นเกรงว่าทารกที่ว่าเป็นภัยต่อราชวงศ์ของตนในอนาคต จึงสั่งทหารให้ไปฆ่าเด็กที่อายุต่ำกว่า 2 ขวบ ทุกคนในเมืองนั้น ก่อนที่ภัยจะมาถึง ทูตสวรรค์ได้ไปบอกให้มารีและโยเซฟพาพระกุมารเยซูหนีไปอยู่อียิปต์ชั่วคราว จนกระทั่งได้ทราบข่าวว่าเจ้าเมืองเฮโรดองค์นี้สวรรคต จึงพาพระเยซูกลับมาอยู่ที่เมืองนาซาเร็ธบ้านของตน

พระคริสตธรรมคัมภีร์ได้บันทึกว่าพระเยซูทรงจำเริญขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา เป็นที่รักของผู้คน และมีชีวิตที่ดีงามเป็นที่พอพระทัยพระเจ้า เมื่อพระเยซูทรงเจริญวัยจนมีพระชนมายุ 30 ปี พระองค์ก็ทรงเริ่มปฏิบัติพระราชกิจของพระองค์ แต่ก่อนที่พระเยซูจะทรงเริ่มพระราชกิจ พระเจ้าทรงใช้ผู้หยั่งรู้คนหนึ่งชื่อ ยอห์น มาประกาศแก่ชาวยิวทั่วไปเพื่อให้พวกเขากลับใจใหม่ และเตรียมตัวเตรียมใจที่จะต้อนรับผู้ไถ่บาปที่กำลังจะมา ยอห์นจะทำพิธีจุ่มน้ำแก่บรรดาผู้ที่กลับใจเพื่อเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการชำระล้างสิ่งสกปรก (เรียกว่าพิธีบัพติศมา) เมื่อยอห์นได้พบพระเยซูก็มั่นใจและประกาศว่าท่านผู้นี้คือ “ผู้ไถ่บาป” ที่พระคัมภีร์เดิมสัญญาไว้และชาวยิวทั้งหลายกำลังรอคอยอยู่ และเรียกร้องให้ผู้คนมาเชื่อศรัทธาในพระองค์และก่อนที่พระองค์จะเริ่มพระราชกิจ พระองค์ได้ถูกมารมาทดลองใจในขณะที่พระองค์ทรงอยู่ในทะเลทรายที่แห้งแล้ง มารพยายามเสนอเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ทำให้พระองค์ทำตามใจตนเองแทนที่จะเชื่อฟังพระบิดา เพื่อแลกกับความสะดวกสบายและลาภยศสรรเสริญ ท้ายที่สุดพระเยซูทรงชนะการทดลองใจของมาร แม้ว่าจะต้องทนทุกข์ทรมานเพียงใดก็ตาม

หลังจากนั้นพระเยซูก็ทรงเริ่มต้นทำพระราชกิจท่ามกลางสาธารณชน โดยทรงเรียกคนธรรมดา 12 คนมาเป็นอัครสาวกหรือศิษย์เอกรุ่นแรกของพระองค์ ลักษณะของพระราชกิจที่พระองค์กระทำมีสามลักษณะ คือ ทรงทำการอัศจรรย์เพื่อช่วยเหลือผู้คน ประกาศสั่งสอน และทรงสิ้นพระชนม์เพื่อไถ่บาปมนุษย์

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ (2522: 60-69) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิลและรายละเอียดของพระธรรมเล่มต่าง ๆ ในไบเบิล สรุปโดยย่อได้ดังนี้

คัมภีร์ไบเบิลเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ของศาสนายูดาห์และศาสนาคริสต์ที่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์แห่งมนุษยชาติสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาทั้งสอง มีบทบาททางศาสนาเพราะถือเป็นการ

แสดงให้เห็นประจักษ์ของพระเจ้าต่อมวลมนุษย์ คัมภีร์ไบเบิลได้รวบรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทั้งสังคมของชาวยิวและชาวคริสต์มองเห็นว่าเป็นที่มาแห่งชีวิตของพวกเขา นอกจากนี้ยังได้รวมถึงรายละเอียดของสิ่งที่พึงกระทำและพึงละเว้น เพื่อให้ผู้ที่เชื่อถือได้ยึดเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทั้งชาวยิวและชาวคริสต์เมื่อเกิดความคับขันขึ้นในชีวิตส่วนตัวมักจะหันเข้าหาคัมภีร์ไบเบิลเป็นที่พึ่ง

คัมภีร์ไบเบิลแบ่งออกเป็น 2 ตอนใหญ่ ได้แก่

1. พันธสัญญาเดิม (Old Testament)
2. พันธสัญญาใหม่ (New Testament)

พันธสัญญาเดิม เป็นส่วนของคัมภีร์ไบเบิลที่ยอมรับนับถือว่าเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ร่วมกันทั้งชาวยิวและชาวคริสต์ มีความยาวประมาณสามในสี่ของคัมภีร์ไบเบิลทั้งหมด เดิมเขียนเป็นภาษาฮีบรู ขอบเขตและเนื้อหาสาระยังเป็นประเด็นที่นักปราชญ์ถกเถียงกันอยู่ แต่อาจสรุปได้พอเป็นสังเขปว่า พันธสัญญาเดิมนี้นับเป็นประมวลเรื่องราวที่พระเจ้าได้ทรงมีความสัมพันธ์กับชาวอิสราเอลในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่พระองค์ได้ทรงเลือกสรรแล้ว (The Chosen people) แม้ว่าบทเริ่มต้นของคัมภีร์จะกล่าวถึงความขึ้นมาของโลกก็ตาม ผู้เขียนคัมภีร์มิได้มีเจตจำนงค์ที่จะเขียนประวัติของโลกหรือของจักรวาลเลย การกล่าวถึงความขึ้นมาของโลกเป็นเพียงวิธีการที่จะนำเข้าสู่เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับชาวอิสราเอลเท่านั้นเอง จุดประสงค์ประการหลังนี้เห็นได้โดยเด่นชัดในพันธสัญญาเดิมตั้งแต่ต้นจนจบ

ตามหลักทั่วไปแล้ว ชาวยิวแบ่งพันธสัญญาเดิมนออกเป็น 3 ตอน คือ

1. เพนทาทุก (Pentateuch) แปลว่า “หนังสือ 5 เล่ม” ซึ่งบางครั้งรวมเรียกว่าคัมภีร์โตราห์ (Torah) แปลว่า “กฎหมาย” เป็นคัมภีร์ส่วนที่ได้บันทึกไว้ถึงการกระทำและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่พระเจ้าได้ทรงกำหนดให้ชาวยิวยึดถือปฏิบัติ ในเชิงประวัติแล้วอาจกล่าวได้ว่า เพนทาทุก เป็นหนังสือที่วางด้วยการเริ่มต้นของชาวยิว

- ปฐมกาล หนังสือเล่มแรก กล่าวถึงความขึ้นมาของจักรวาลและมนุษยชาติรวมทั้งเรื่องราวของมนุษย์คู่แรก คือ อาดัมและอีวา เรื่อยมาจนถึงอับราฮัมได้ทำสัญญาพิเศษต่อพระเจ้า สัญญานี้ได้สืบทอดต่อมาในบรรดาลูกหลานของอับราฮัมซึ่งเป็นต้นตระกูลของชาวอิสราเอลนั่นเอง

- อพยพ เป็นหนังสือเล่มที่สอง กล่าวถึงเรื่องราวที่พระเจ้าได้ช่วยชาวอิสราเอลให้รอดพ้นจากการเป็นทาสในประเทศอียิปต์ โดยทรงมอบหมายให้โมเสสเป็นผู้นำชาวอิสราเอลออกมาสู่ความเป็นอิสระ นอกจากนั้น พระเจ้ายังทรงสำแดงปาฏิหาริย์ให้ปรากฏแก่สายตาของชาวอิสราเอลด้วย เช่นการช่วยให้ชาวอิสราเอลรอดพ้นจากเงื้อมมือของพวกอียิปต์ที่แม่น้ำแดงเป็นต้น จากนั้นก็กล่าวถึงพันธสัญญาที่พระเจ้ามอบหมายให้แก่ชาวอิสราเอลผ่านโมเสสที่ภูเขาซีนาย เรียกว่า “บัญญัติสิบประการ”

- เลวีนิติ กล่าวถึงวิธีประกอบศาสนพิธีในกรณีต่าง ๆ รวมทั้งกฎข้อห้ามโดย เฉพาะที่พวกพระต้องถือปฏิบัติโดยย่อ อาจกล่าวได้ว่าอพยพและเลวีนิติเป็นรากฐานแห่งกฎหมายที่จะรักษาไว้ซึ่งพันธสัญญาที่ชาวอิสราเอลได้ถวายไว้แก่พระเจ้า

- ก็นดารวิถี และ เฉลยธรรมบัญญัติ เป็นหนังสือที่เล่าถึงประวัติของชาวอิสราเอลที่เร่ร่อนอยู่นานถึง 40 ปี จนได้เข้าไปสู่ที่ราบโมอับ และในที่สุดก็จะได้เข้าสู่ดินแดนคานาอันซึ่งถือเป็นดินแดนแห่งพันธสัญญา (Promised Land) ต่อไป

2. ศาสดาพยากรณ์ (Prophet) พันธสัญญาเดิมส่วนนี้เป็นบันทึกเรื่องราวคำสอนและคำทำนายของศาสดาพยากรณ์ของชาวยิวซึ่งเกิดขึ้นในสมัยต่าง ๆ กัน แบ่งเป็นบทย่อยได้ถึง 21 ตอน โดยเนื้อหาสาระแล้ว อาจแบ่งเป็นภาคใหญ่ ๆ ได้ 3 ภาค คือ

2.1 ภาคประวัติศาสตร์ ซึ่งแยกเป็น ตอนย่อยได้แก่ โยชูวา ผู้วินิจฉัย ซามูเอล ฉบับที่ 1 และ 2, พงศกษัตริย์ ฉบับที่ 1 และ 2 เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของตอนนี้ กล่าวถึงชาวอิสราเอลเมื่อได้เข้าไปสู่ดินแดนคานาอัน และอิสราเอลเริ่มเป็นปึกแผ่นเมื่อมีระบบกษัตริย์เกิดขึ้นโดยเริ่มต้นจากซามูเอลผู้นำทางศาสนา เลือกซอลขึ้นเป็นกษัตริย์ ติดตามด้วยเรื่องราวของกษัตริย์ดาวิดและโซโลมอน จนในที่สุดอิสราเอลก็ต้องแยกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ อาณาจักรยูดาห์ และอิสราเอล

2.2 ศาสดาพยากรณ์ใหญ่ ตอนนี้นำกล่าวถึงชีวิตและคำสอนของศาสดาพยากรณ์คนสำคัญ ๆ ได้แก่ อิชยาห์ เยเรมีย์ และเอเสเคียล อาจกล่าวได้ว่า อิชยาห์เป็นศาสดาพยากรณ์คนสำคัญที่สุดและเป็นคัมภีร์ตอนที่มีอิทธิพลเหนือตอนอื่น ๆ จากการศึกษาคัมภีร์ตอนนี้โดยใกล้ชิด ผู้รู้ได้ลงความเห็นว่าจะเป็นการงานของนักเขียนอย่างน้อย 2 คน ศาสดาพยากรณ์ผู้หนึ่งมองเห็นว่าการที่อัสสิเรียนยกทัพมาโจมตีปาเลสไตน์นั้นเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า แต่ในที่สุดแล้วพระองค์ก็จะทรงนำความรอดมาสู่ชาวยิวและมนุษยชาติโดยทั่วหน้ากัน ในตอนนี้ อิชยาห์กล่าวว่าความรอดจะได้มาจากศรัทธาในพระบุตรของพระเจ้ามากกว่าการใช้อำนาจทางการทหารหรือการเมืองอันเป็นแนวความคิดที่ปูทางให้การเสด็จมาของพระเยซูคริสต์

แนวความคิดนี้ปรากฏอีกครั้งหนึ่งในคำพยากรณ์ของเยเรมีย์ซึ่งพยากรณ์ถึงความพินาศของอาณาจักรยูดาห์ และมองเห็นว่าการรุกรานของพวกบาบิโลเนียนเป็นพระประสงค์ของพระเจ้าที่จะลงโทษพวกยิว แต่ในขณะเดียวกันเยเรมีย์ก็กล่าวถึงพันธสัญญาใหม่ซึ่งพระเจ้าจะจารึกลงในหัวใจของมนุษย์เองและไม่มีวันจะลบล้างได้ ดังนั้น เยเรมีย์จึงเรียกร้องให้ประชาชนสำนึกบาปและยอมรับในความพ่ายแพ้แต่โดยดี

2.3 ศาสดาพยากรณ์ย่อย มีทั้งหมด 12 คน ที่เรียกว่า “ย่อย” นั้นมีได้ หมายความว่าศาสดาพยากรณ์เหล่านี้มีความสำคัญน้อยกว่า แต่หมายถึงเรื่องราวของศาสดาพยากรณ์เหล่านี้มีน้อยกว่านั่นเอง ในคัมภีร์ของพวกยิว ศาสดาพยากรณ์ย่อยรวมกันเป็นหนังสือเล่มเดียว

ในโฮเซยากกล่าวถึงการที่ชาวยิวเอาใจออกห่างจากพระยะโฮวาห์ ว่าเปรียบเหมือนหญิงมีชู้ในขณะที่ยูเอลพยากรณ์ว่าพระเจ้าจะลงโทษชาวยิวโดยการต้องให้ได้รับความยากแค้นในการขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ แต่ในที่สุดแล้วพระองค์จะทรงช่วยให้รอด

นอกจาก โฮเซยาและโยเอล ยังมีศาสดาพยากรณ์คนอื่น ๆ อีกดังนี้: อาโมส โอมาดีย์ โยนาห์ มีคาห์ นาฮูม ฮะบากุก เศฟันยาห์ ฮักกัย เศคาริยาห์ มาลาคี

ทั้งศาสดาพยากรณ์ใหญ่และศาสดาพยากรณ์ย่อย นับได้ว่าเป็นอรรถกถาเสริมประวัติศาสตร์ของอาณาจักรยูดาห์และอิสราเอล โดยพิจารณาว่าประวัติศาสตร์เป็นสัญลักษณ์แห่งความยุติธรรมและความเมตตาของพระยะโฮวาห์ ดังนั้นจึงมีการเรียกร้องให้ประชาชนสำนึกบาปและตั้งมั่นอยู่ในศรัทธาในพระยะโฮวาห์เจ้าเป็นสำคัญ

3. ฮาจิโกราฟา (flagiographa) พันธสัญญาเดิมส่วนนี้เป็นส่วนหนึ่งของ คัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งไม่อาจจัดอยู่ในจำพวกที่กล่าวถึงแล้ว มีดังนี้คือ

เพลงสดุดี สุภาษิต โยบ หนังสือทั้งสามเล่มนี้คือเป็นวรรณคดีหลักของพันธสัญญาเดิมมีความไพเราะในเชิงกวีสูง

- ในเพลงสดุดี มีบทกวีและบทสวดรวบรวมจากประวัติศาสตร์ของอิสราเอลใช้ในการทำพิธีบวงสรวงที่มหาวิหารในกรุงเยรูซาเล็ม ถือกันว่ากษัตริย์ดาวิดทรงเป็นพระองค์แรกที่ได้รวบรวมเพลงสดุดีเหล่านี้เข้าไว้

- ส่วนในสุภาชิตนั้น เป็นส่วนที่รวบรวมคำพูด คำสอนของผู้รู้ทั้งหลายของ อิศราเอลรวมทั้งสุภาชิตของชนชาติอื่นด้วย สุภาชิต มีลักษณะแตกต่างจากส่วนอื่น ๆ ของพันธสัญญาเดิมหลายประการ แต่ที่สำคัญคือสุภาชิตมิได้กล่าวถึงเรื่องราวความเป็นมาและความหวังในอนาคตของชนชาวอิสราเอล ส่วนมากมักกล่าวถึงเฉพาะชีวิตความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไปเท่านั้น

- โยบ เป็นวรรณคดีที่มีความยากและลึกซึ้งที่สุดเมื่อเปรียบกับคัมภีร์ไบเบิลส่วนอื่น ๆ กล่าวถึงคนที่ตกอยู่ในความยากลำบากนานาประการ ในที่สุดพระยะโฮวาห์ทรงแสดงให้เห็นปรากฏว่าการเข้าถึงพระเจ้านั้นเป็นเรื่องลึกลับและหนทางรอดคือความศรัทธาในพระองค์เป็นสำคัญ

ส่วนที่สองของ Hagiographa เรียกว่า Megilloth รวมเอาคัมภีร์ส่วนต่าง ๆ ดังนี้ เพลงซาโลมอน นางรูธ เพลงคร่ำครวญ ปัญญาจารย์ และ เอสเธอร์ เพลงซาโลมอน เป็นบทกวีที่พรรณนาถึงความรักของมนุษย์ แต่เมื่อรวบรวมเข้าไปอยู่ในพันธสัญญาเดิมจึงมักได้รับการตีความออกไปในรูปของความรักที่พระเจ้าทรงมอบให้กับชนชาวอิสราเอล นางรูธเป็นเรื่องราวของหญิงชาวโมอับที่แต่งงานกับชาวยิวและเป็นบรรพบุรุษของ กษัตริย์ดาวิด เพลงคร่ำครวญเป็นเรื่องราวตอนที่ชาวยิวสูญเสียกรุงเยรูซาเล็ม ชาวยิวพากันคร่ำครวญเรียกร้องความเมตตาจากพระเจ้า ปัญญาจารย์มีลักษณะคล้ายโยบ กล่าวถึงความมนุษย์ที่ตั้งมั่นอยู่ความประพฤติปฏิบัติชอบเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ (ต้องมีศรัทธายึดมั่นในพระเจ้าด้วย) เอสเธอร์กล่าวถึงประวัติของพระเจ้า อหะสุรัส และพระนางเอสเธอร์ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของพิธีปรีมของชาวยิว

ส่วนที่สามของ Hagiographa รวมหนังสือ 4 เล่มได้แก่ ดาเนียล เอสรา เนหะมีย์ และพงศาวดารดาเนียล พรรณนาถึงงานของดาเนียลและการที่พระเจ้าทรงเข้ามามีส่วนช่วยเหลือ นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของมวลมนุษย์ว่าอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของพระเจ้า ในพงศาวดาร ทั้งฉบับที่ 1 และที่ 2 เป็นการเล่าถึงประวัติของชนชาวอิสราเอล ฉบับที่ 1 เล่าถึงชีวประวัติของกษัตริย์ดาวิด ฉบับที่สอง เล่าถึงกษัตริย์โซโลมอน จนถึงสมัยของเซเดคีย เอสรา กล่าวถึงตอนที่ชาวยิวกลับมาบูรณปฏิสังขรณ์มหาวิหาร หลังจากตกเป็นเชลยของพวกบาบิโลเนียน เนหะมีย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเอสรา กล่าวถึงการสร้างกำแพงเมืองเยรูซาเล็มซึ่งใช้เป็นศาสนสถานในการทำสมาธิระลึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์

พันธสัญญาใหม่

ในขณะที่พันธสัญญาเดิมเป็นส่วนของคัมภีร์ไบเบิลซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั้งในหมู่ชนชาวยิวและชาวคริสต์ พันธสัญญาใหม่กลับเป็นที่ยอมรับกันเฉพาะในหมู่ชนชาวคริสต์เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ

พันธสัญญาเดิมแล้ว พันธสัญญาใหม่สั้นมากมีความยาวเท่ากับเพลงสดุดีรวมกับศาสดาพยากรณ์ใหญ่เท่านั้นเอง แต่พันธสัญญาใหม่นี้เจริญควบคู่ไปกับการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ จึงก่อให้เกิดอิทธิพลอย่างกว้างขวางมีผู้อ่านและเขียนถึงพันธสัญญาใหม่มากกว่าพันธสัญญาเดิมมากมายหลายเท่าตัว

พันธสัญญาใหม่มีลักษณะเป็นหนังสือย่อย ๆ หลายเล่มรวบรวมเข้าไว้ด้วยกัน พระวรสาส์น (Gospels) 5 เล่ม กล่าวถึงชีวิตและคำสอนของพระเยซูคริสต์ กิจกรรมของอัครทูตเป็นเรื่องราวของสังคมชาวคริสต์ตั้งแต่พระเยซูถูกตรึงจนจบเรื่องราวการเผยแผ่พระศาสนาของนักบุญเปาโล จดหมายเหตุ เป็นที่รวบรวมจดหมายของผู้นำโบสถ์ต่าง ๆ ในสมัยแรกเริ่มมี นักบุญเปาโลเป็นผู้นำที่สำคัญวิวรรณ์ เป็นส่วนเดียวในพันธสัญญาใหม่ที่กล่าวถึงอนาคตในลักษณะการทำนาย

พันธสัญญาใหม่ได้เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในทางประวัติศาสตร์ แต่ต้องการแสดงหลักฐานแห่งความศรัทธาในการกระทำของพระเจ้าดังปรากฏในเหตุการณ์ต่าง ๆ เท่านั้น ข้อมูลในทางประวัติศาสตร์ตามที่ปรากฏในพันธสัญญาใหม่นั้นมีอยู่น้อยมากหากจะเทียบกับพันธสัญญาเดิม ประวัติความเป็นมาของโบสถ์คริสต์ในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 1 นั้น ต้องอาศัยการอ้างอิงที่ปรากฏอยู่ในกิจกรรมของอัครทูตประกอบกับจดหมายเหตุ

1. พระวรสาส์น (Gospels) พระวรสาส์นมีความสำคัญต่อชาวคริสต์เช่นเดียวกับเทนทาทุก ที่มีความสำคัญต่อชาวยิว พระวรสาส์นเป็นหลักฐานแห่งศรัทธาที่ปรากฏในเหตุการณ์ต่าง ๆ อันผูกมัดชาวคริสต์เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พระวรสาส์นกล่าวถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับพระเยซูคริสต์เป็นส่วนที่นักวิจารณ์วรรณคดีให้ความสนใจในการศึกษาเป็นพิเศษกว่าส่วนอื่นของคัมภีร์

พระวรสาส์น มี 5 เล่ม 3 เล่มแรกมีความคล้ายคลึงกันในเนื้อหา แต่แตกต่างกันในวิธีการและมีจุดประสงค์ในการเรียนที่แตกต่างกันไป ส่วนพระวรสาส์นเล่มที่ 4 มี ลักษณะเป็นตัวของตัวเองผิดแปลกไปจาก 3 เล่มแรก แต่เมื่อพิจารณาร่วมกันแล้วทั้ง 5 เล่ม ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของพันธสัญญาใหม่

- มัทธีวหรือมัทธิย (Matthew) เริ่มต้นจากเรื่องราวบรรพบุรุษของพระเยซูแล้วเล่าถึงกำเนิดและปฐมวัยของพระเยซู กล่าวถึงงานประกาศพระศาสนาของพระเยซูว่าเริ่มจากการได้รับพิธีศีลจุ่ม และการถูกมารร้ายหลอกล่อในป่า ต่อจากนั้น ได้บันทึกคำสอนบนภูเขาไว้ นับได้ว่าสมบูรณ์ที่สุด จากนั้นได้กล่าวถึงปาฏิหาริย์และการส่งอัครทูตทั้ง 12 คน ออกเผยแผ่พระวจนะ กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างพระเยซูและผู้ขัดขวางพระวรสาส์นฉบับนี้ได้อ้างถึงพันธสัญญาเดิมโดยตลอดเป็นเหตุให้อาจารย์หลายท่านสรุปว่าตั้งใจเขียนขึ้นขึ้นเพื่อให้ชาวยิวที่หันมานับถือคริสต์อ่าน

- มาระโก (Mark) เป็นฉบับที่สั้นที่สุดและเชื่อกันว่าเก่าแก่ที่สุดในบรรดาพระวรสาส์นทั้ง 4 เล่ม ไม่มีการกล่าวถึงบรรพบุรุษของพระเยซูแต่เริ่มเรื่อง ตั้งแต่ตอนที่พระเยซูประกาศพระวาทะของพระเจ้าหลังจากที่ได้รับพิธีศีลจุ่ม (บัพติศมา) จากจอห์นผู้ให้ศีล ในบทต้น ๆ กล่าวถึงปาฏิหาริย์ที่พระเยซูแสดงให้เห็นปรากฏในการเลี้ยงผู้คน รักษาโรค และอำนาจเหนือธรรมชาติเช่นเดียวกับมัทธิว ในบทกลางเรื่องมาระโกเล่าเรื่องที่จะนำไปสู่การถูกตรึง ในบทสุดท้ายกล่าวถึงเรื่องพระเยซูถูกจับถูกตรึง จนกระทั่งฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีก ในขณะที่มัทธิวเน้นว่าพระเยซูเป็นไปตามคำทำนายดังที่ปรากฏในพันธสัญญาเดิม มาระโกไม่ได้เน้นในประเด็นนั้นมากนักแต่กลับแสดงให้เห็นว่า งานของพระเยซูคริสต์เป็นงานที่ยิ่งใหญ่เพียงไร

- ลูกา (Luke) ในฉบับนี้มีเนื้อหาหลายตอนแตกต่างไปจาก 5 ฉบับแรกเริ่มเรื่องตั้งแต่พระประสูติกาล และปฐมวัยของพระเยซู กล่าวถึงการรับพิธีศีลจุ่ม ถูกมารร้ายล่อหลอกจนกระทั่งเริ่มงานประกาศพระวาทะของพระเจ้า กล่าวถึงการเดินทางของพระเยซูไปสู่เมืองซามาเรีย จูเดียและเปเรีย รายละเอียดหลายตอนไม่เหมือนกับฉบับอื่นโดยเฉพาะเรื่องราวหลังจากที่พระเยซูฟื้นคืนชีพแล้วนั้น ลูกาให้รายละเอียดมากกว่าฉบับอื่น ๆ ดูเหมือนว่า ผู้เขียนตั้งใจเขียนให้ชนชาวคริสต์ที่มีได้เป็นยิวมาแต่เดิมอ่าน

- ยอห์น (John) มีเนื้อหาที่เหมือนกับพระวรสาส์นฉบับอื่นเพียงเล็กน้อย เล่าถึงชีวิตของพระเยซูตอนเป็นผู้ใหญ่ โดยกล่าวถึงงานพิธีของยิวประกอบทำให้เชื่อกันว่า พระเยซูประกาศพระวาทะอยู่ประมาณ 3 ปี เรื่องราวเกี่ยวกับการฟื้นคืนชีพดังปรากฏในพระวรสาส์นฉบับนี้ ก็มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวเช่นกัน ผู้ศึกษาค้นคว้าพระวรสาส์นฉบับนี้ยังไม่อาจหาข้อยุติได้ว่าพระวรสาส์นฉบับนี้ตั้งใจให้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์จริงหรือเป็นเพียงสัญลักษณ์ แต่ก็เห็นพ้องกันว่าพระวรสาส์นฉบับนี้ผิดแผกแตกต่างจากพระวรสาส์นฉบับอื่น และในการศึกษาจำเป็นต้องตระหนักในลักษณะเด่นนี้

2. กิจการของอัครทูต (Acts) มีเนื้อหาต่อจากพระวรสาส์นฉบับของลูกา เน้นเรื่องราวที่เชื่อมโยงระหว่างพระวรสาส์นกับจดหมายเหตุ ในตอนแรกบุคคลสำคัญของเรื่อง คือนักบุญปีเตอร์ ซึ่งเป็นตัวแทนของโบสถ์แห่งชาวคริสต์และเป็นผู้นำในบรรดาอัครทูตทั้ง 12 คน งานสอนและการตายของนักบุญสตีเฟน แล้วจึงเข้าถึงจุดศูนย์กลางของเรื่อง นั่นคืองานประกาศพระศาสนาของนักบุญเปาโลต่อชนชาติที่ไม่ใช่ยิว นักบุญ เปาโลได้ประกาศพระศาสนาไปในดินแดนกว้างขวาง รวมเอเชีย น้อยและบางส่วนของทวีปยุโรปกิจการของอัครทูตปูพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ให้กับการศึกษาจดหมายเหตุ

3. จดหมายเหตุ (Epistles) จดหมายเหตุนับได้ว่าเป็นส่วนใหญ่ของคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ มีด้วยกันทั้งหมดถึง 21 ฉบับ ส่วนมากเป็นจดหมายที่เขียนเฉพาะเจาะจงสำหรับโบสถ์แห่งใดแห่งหนึ่ง แต่บางครั้งก็เป็นจดหมายที่มีจุดประสงค์ให้เวียนกันอ่านทั่ว ๆ ไป มากกว่าครั้งถือกันว่าเป็นจดหมายที่เขียนโดยนักบุญเปาโล แต่นักวิจารณ์หลายท่านยังตั้งข้อสงสัยในจดหมายบางฉบับอยู่

จดหมายถึงชาวโรมันนับเป็นจดหมายที่รวบรวมคำสอนของเปาโลไว้ได้สมบูรณ์กว่าฉบับอื่น ๆ มีการกล่าวถึงบาปของมนุษย์ และหลักแห่งความยุติธรรมดังปรากฏในศรัทธาของอัคราโธม จากนั้นเปาโลได้อธิบายถึงชีวิตใหม่ที่ตนได้รับมาจากศรัทธา จากตอนนี้เปาโลทวนระลึกถึงความลึกซึ้งของชาวอิสราเอลและการที่ได้รับเลือกสรรเป็นกลุ่มชนของพระเจ้า ในส่วนที่สองของจดหมายได้กล่าวถึงบุคคลและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในขณะนั้น ฯลฯ

จดหมายทั้ง 21 ฉบับ มีรายชื่อดังนี้คือ โรม, โครินธ์ ฉบับที่ 1-2, กาลาเทีย, เอเฟซัส, ฟิลิปปี, โคลโลสี, เฮสะโลนิกา ฉบับที่ 1-2, ทิโมธี ฉบับที่ 1-2, ทิตัส, ฟิเลโมน, ฮีบรู, ยากอบ, เปโตร ฉบับที่ 1-2, ยอห์น ฉบับที่ 1-2-3, ยูดา

4. วิวรณ์ (Revelation) ส่วนสุดท้ายของคัมภีร์ในภาคพันธสัญญาใหม่ เป็นวิวรณ์ของนักบุญยอห์น รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับภาพที่ปรากฏแก่ผู้เขียนนั่นคือชัยชนะที่ชาวคริสต์จะได้รับในที่สุดด้วยอำนาจจากพระเยซูคริสต์ แต่ชัยชนะนั้นต้องผ่านความขัดแย้งอย่างรุนแรงเสียก่อน วิวรณ์นี้นักบุญยอห์นเขียนขึ้นแล้วส่งไปตามโบสถ์ของชาวคริสต์ในเมืองต่าง ๆ ซึ่งกำลังถูกฝ่ายตรงข้ามประหัตประหาร อาจนับได้ว่าเป็นการเสริมสร้างกำลังใจและให้ความหวังแก่บรรดาชาวคริสต์ที่ออกไปปฏิบัติงานของศาสนาอยู่ตามเมืองต่าง ๆ นั้นเอง

สรุปได้ว่า คัมภีร์ไบเบิลเป็นคัมภีร์ของชาวคริสต์เป็นหนังสือที่ใช้ถ่ายทอดเรื่องความต่าง ๆ ของพระเจ้า มีไว้สำหรับสั่งสอนจริยธรรม วางแบบแผนการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นของศาสนาคริสต์ และเป็นหนังสือที่เล่าถึงพระเจ้าและพระเยซูคริสต์ ประกอบไปด้วยเนื้อหา 2 ภาค ได้แก่ ภาคพันธสัญญาเดิมอันเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระเจ้าตั้งแต่เริ่มสร้างโลก สร้างสรรพสิ่ง สร้างมนุษย์ จวบจนมนุษย์ล้มลงในความบาป และเรื่องราวที่พระเจ้ามีความสัมพันธ์กับมนุษย์เรื่อยมา อีกภาคได้แก่ภาคพันธสัญญาใหม่เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระเยซูที่พระเจ้าให้มาเกิดเพื่อชำระล้างบาปให้แก่มนุษย์เพื่อนำมนุษย์กลับคืนดีกับพระเจ้า คัมภีร์ไบเบิลประกอบด้วยหนังสือ 66 เล่ม รวมมีข้อพระธรรมทั้งหมด 1,189 บท

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับ “พระเจ้า” ในคัมภีร์ไบเบิล

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อสำรวจความคิดเห็นเรื่องลักษณะของพระเจ้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หามโนทัศน์เกี่ยวกับพระเจ้าที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นว่าท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับลักษณะของพระเจ้าที่พบในคัมภีร์ไบเบิล คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับและจะนำผลโดยสรุปไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและวงวิชาการมากที่สุด จึงขอให้ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านอย่างเป็นจริง โดยตอบให้ครบทุกข้อ ขอขอบพระคุณในความกรุณาอันดีเยี่ยมของท่าน มา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของพระเจ้า

ส่วนที่ 2 ลักษณะของพระเจ้าที่ท่านคิดว่าปรากฏนอกเหนือจากที่อยู่ในแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ส่วนที่ 1 คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หากท่านเห็นด้วย หรือ ใส่เครื่องหมาย ✗ หากท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความในแต่ละข้อ

ลักษณะของพระเจ้าในคัมภีร์ไบเบิล	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. พระเจ้าเป็นมนุษย์		
2. พระเจ้าเป็นสิ่งเหมือนมนุษย์, เนื้อธรรมชาติ		
3. พระเจ้าเป็นผู้ให้ชีวิต และสามารถตัดสินชีวิตมนุษย์ได้		
4. พระเจ้าเป็นผู้ยกโทษบาป, ผู้ยกโทษความผิด		
5. พระเจ้าเป็นผู้รักษา, ผู้บำบัด		
6. พระเจ้าเป็นผู้ช่วยเหลือ,		
7. พระเจ้าเป็นผู้นำ, ผู้วางแผน		
8. พระเจ้าเป็นศัตรู (กับความบาป)		
9. พระเจ้าเป็นแหล่งกำเนิดทรัพยากรที่มนุษย์ใช้ดำรงชีวิต		
10. พระเจ้าเป็นผู้ควบคุมสรรพสิ่ง		
11. พระเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์		
12. พระเจ้าเป็นพ่อ, บิดา		
15. พระเจ้าเป็นกษัตริย์		
16. พระเจ้าเป็นความรัก		
17. พระเจ้าเป็นนักกฎหมาย		
18. พระเจ้าเป็นวิญญูณ		
19. พระเจ้าเป็นเจ้านาย		
20. พระเจ้าเป็นคนเลี้ยงแกะ		
21. พระเจ้าเป็นศิลา		
22. พระเจ้าเป็นพระพร		
23. พระเจ้าเป็นแสงสว่าง		
24. พระเจ้าเป็นดวงตะวัน		
25. พระเจ้าเป็นอาหารของชีวิต		
26. พระเจ้าเป็นน้ำสำหรับชีวิต		

ส่วนที่ 2 หากท่านคิดว่ามีลักษณะใดของพระเจ้าเพิ่มเติมนอกจากลักษณะด้านบน ขอโปรดระบุ

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 หากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นใด ขอโปรดระบุ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม ขอพระเจ้าอวยพระพร